

Herning
Kommune

**§ 12 MILJØGODKENDELSE
af svinebedrift
Arnborgvej 21, 6933 Kibæk**

Registreringsblad

Titel: § 12 miljøgodkendelse af svinebedrift Arnborgvej 21, 6933 Kibæk

Dato for ikrafttrædelse: 30. september 2010

Bedriftens navn: I/S Nr. Moesgaard

CVR-nr: 19327442

CHR-nr: 53597

Ejendomsnummer: 6570907911

Matr. nr. Kibæk By, Assing; 46p, 52r, Assing 52b

Adresse: Arnborgvej 21, 6933 Kibæk

Bedrifts ejer og Ansøger: I/S Nørre Mosegaard, Arnborgvej 21, 6933 Kibæk
Tlf. nr.: 9719 2626, Mobil: 2252 0379, E-mail: hanneoghans@pc.dk

Konsulent: Heidi Birch Wentzlau v. Svinerådgivning Vest,
Birk Centerpark 24, 7400 Herning
Tlf. nr.:7015 1200, Mobil 3070 4057, E-mail: hbw@srvest.dk

Tilsynsmyndighed: Herning Kommune

Rådgiver: Orbicon|Leif Hansen, Ditte Lildal Berg, KS Karina Kroustrup

Kontrolleret af: Christina Thorslev Petersen

Ikke-teknisk resumé

Nr. Moesgård I/S v. Hans Pedersen og Jørgen Laulund søger om tilladelse til at udvide svineproduktionen på ejendommen Arnborgvej 21, 6933 Kibæk. Svinebruget ønskes udvidet i soantal fra de nuværende 1130 årsøer m. smågrise til 7,2 kg (262,8 DE) til 1550 årsøer m. smågrise til 8,5 kg, svarende til 370,3 DE.

Der bliver ikke renoveret eller ændret i bestående bygninger. Farestalden bliver udvidet med 5 sektioner af 22 farestier. Drægtighedsstalden udvides med 256 æde-hvilebokse samt polte og gylte stier. Nybyggeriet etableres med delvis fast gulv i både fare- og drægtighedsstalder samt gyllekøling i ny farestald og drægtighedsstald.

Der søges endvidere om opførelse af ny gyllebeholder med fast overdækning, på 5000 m³.

Ved anvendelse af de valgte gulvtyper og gyllekøling i nybyggeri, samt ved etablering af fast overdækning på den ny gyllebeholder samt anvendelse af fodervirkemidler overholder udvidelsen både ammoniakreduktionskravet på 25 % (2009) samt kommunens BAT niveau.

Ejendommen ligger indenfor 1.000 meter af § 7 beskyttet natur, men overholder kravet til maksimal tilladelig ammoniakdeposition på det beskyttede naturområde.

Ejendommen overholder i øvrigt de beregnede geneafstande i forhold til lugt.

Af det samlede udbringningsareal er 71,42 Ha beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Ved anvendelse af grundvandssædskifter på en del af disse marker nedsætters nitratudvaskningen, således er kravene vedr. nitratudvaskning overholdt. Der indgår ikke arealer beliggende i nitratklasse.

Der er endvidere 13,87 Ha beliggende i fosforklasse 2. Fosfor kravet er dog overholdt.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger, meddeler Herning Kommune en § 12 godkendelse til ejendommen på en række anførte vilkår. Tidligere meddelt miljøgodkendelse af 26. oktober 2007 bortfalder samtidig med meddelelse af denne godkendelse.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
INDLEDNING	4
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE	7
GENERELLE VILKÅR	10
DRIFT OG INDRETNING	10
ÅRSPRODUKTION	11
VILKÅR FOR ANLÆG	12
STALDINVENTAR- OG DRIFT	12
AMMONIAKREDUCERENDE MILJØTEKNOLOGI	12
FODRING	13
LUGT	14
GØDNING SOPBEVARING	14
GYLLEHÅNDBLING	15
TRANSPORT	15
SPILDEVAND M.V.	16
UHELD OG DRIFTSFORSTYRRELSER	16
STØJ	17
SKADEDYR	17
STØV	17
LYS	18
OPLAG AF OLIE OG KEMIKALIER	18
AFFALD	18
VILKÅR FOR UDBRINGNINGSAREALER	20
UDBRINGNING	20
VILKÅR FOR MILJØREDEGØRELSE	22
HERNING KOMMUNES SAMLEDE VURDERING	23
<i>Undersøgte alternativer .....</i>	<i>23</i>
<i>Påvirkning af omgivelserne .....</i>	<i>24</i>
<i>Varetagelse af hensyn til landskab .....</i>	<i>25</i>
<i>Naboer – placering, – lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v. ....</i>	<i>26</i>
<i>BAT - bedste tilgængelige teknik .....</i>	<i>29</i>
<i>Uheld og driftsforstyrrelser .....</i>	<i>36</i>
<i>Jord .....</i>	<i>37</i>
<i>Grundvand .....</i>	<i>37</i>
<i>Overfladevand – Vandløb og søer .....</i>	<i>38</i>
<i>Overfladevand - Marint opland .....</i>	<i>39</i>
<i>Arealstatus .....</i>	<i>44</i>
<i>Beskyttede naturtyper og ammoniakvilkår .....</i>	<i>45</i>
<i>Artsfredninger, rødlistearter og Bilag IV-arter .....</i>	<i>48</i>
<i>Mangler i vurderingsgrundlaget .....</i>	<i>49</i>
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE	51
<i>Oplysninger om ansøger og ejerforhold .....</i>	<i>51</i>
<i>Oplysninger om ejendommens placering .....</i>	<i>51</i>
<i>Landskabelige hensyn .....</i>	<i>52</i>
<i>Husdyrgødning .....</i>	<i>53</i>
<i>Harmoniregler .....</i>	<i>54</i>
<i>Bedriftens indretning og drift .....</i>	<i>54</i>
<i>Foder .....</i>	<i>56</i>
<i>Ressourceforbrug .....</i>	<i>59</i>
<i>Transport .....</i>	<i>60</i>

<i>Støj/støv/lugt</i>	61
<i>Skadedyr</i>	61
<i>Affald</i>	61
<i>Farligt affald samt olie og kemikalier</i>	62
<i>Døde dyr</i>	62
<i>Spildevand</i>	63

BILAGSOVERSIGT	64
BILAG 1: OVERSIGTSPLAN OVER EJENDOM	65
BILAG 2: SITUATIONSPLAN	66
BILAG 2A: SITUATIONSPLAN	67
BILAG 3: AFLØBSPLAN	68
BILAG 4: DIGE – BARRIERE VED GYLLEUDSLIP	69
BILAG 5: FORDELING AF DYR OG BEREKNING AF BAT EMISSIONSNIVEAU	70
BILAG 6: ERKLÆRING VEDR. TILSTRÆKKELIG OPBEVARINGSKAPACITET	72
BILAG 7: DISPENSATION FOR AFSTAND TIL MARKVANDINGSBORING	73
BILAG 8: PLACERING AF STALDE I FORHOLD TIL MARKVANDINGSBORING	74
BILAG 9: ANMODNING OM FRISTFORLÆNGELSE	75
BILAG 10: RESULTAT AF AMMONIAKDEPOSITIONSBEREGNINGER	76
BILAG 11: NATUR I FORHOLD TIL EJENDOMMEN	77
BILAG 12: RESULTAT AF LUGTBBEREGNINGER OG BEREKNET KONSEKVENSSOMRÅDE	78
BILAG 13: TRANSPORTVEJE	79
BILAG 14: ERKLÆRNG OM IKKE DRÆNEDE/GRØFTEDE AREALER	80
BILAG 15: AREALOVERSIGT	81
BILAG 15A AREALOVERSIGT MED MARK NR.	82
BILAG 16: § 3 BESKYTTET NATUR I FORHOLD TIL AREALER	83
BILAG 17: § 7 BESKYTTET NATUR I FORHOLD TIL AREALER (OVERSIGT)	84
BILAG 18: NATURA 2000 I FORHOLD TIL AREALER (OVERSIGT)	85
BILAG 19: MÅLSATTE VANDLØB OG § 3 BESKYTTEDE VANDLØB	86
BILAG 20: DRIKKEVANDSINTERESSER (OVERSIGT)	87
BILAG 21: NITRATFØLSOMME INDVINDINGSOMRÅDER (OVERSIGT)	88
BILAG 22: VEJLEDENDE FOSFORKLASSER (OVERSIGT)	89
BILAG 23: LAVBUND (OVERSIGT)	90

Indledning

Nørre Moesgård I/S v. Hans Pedersen og Jørgen Laulund søger om § 12 godkendelse jf. Husdyrbrugsloven¹ af bedriften beliggende på adressen, Arnborgvej 21, 6933 Kibæk.

Nørre Moesgaard I/S driver so- og smågriseproduktion på 3 adresser i Herning Kommune. Udover Arnborgvej 21, 6933 Kibæk indgår Vejlgårdvej 2, 6933 Kibæk og Grankærvej 2, 6933 Kibæk i Nørre Moesgaard I/S. Der ansøges om udvidelse af svineproduktionen på Vejlgårdvej 2, fra 189,42 DE til 260,58 DE (skema nr. 11854), mens dyreholdet på Grankærvej 2 reduceres fra 110,44 DE til 40 DE.

Der ansøges på Arnborgvej 21, 6933 Kibæk om en driftmæssig udvidelse af soantallet;

- fra de nuværende 1125 årssøer m. smågrise til 8 kg svarende til 262,8 DE
- til 1550 årssøer m. smågrise til 8,5 kg, svarende til 370,26 DE

Udover udvidelsen i dyreholdet ønskes bygningsmæssige udvidelser. Der er tale om følgende bygningsmæssige udvidelser:

- Forlængelse af eksisterende farestald (1.1.2. ny farestald), med 5 sektioner af 22 farestier. I alt svarende til en bygningsmæssig udvidelse på ca. 800 m² stald.
- Tilbygning til eksisterende drægtighedsstald (1.1.6. ny drægtighedsstald), med 256 æde-hvilebokse, samt polte og gylte stier. I alt svarende til en bygningsmæssig udvidelse på 1100 m² stald.
- Ny gyllebeholder med en kapacitet på 5000 m³, som etableres med fast overdækning.

Alle de nye anlæg opføres i forbindelse med eksisterende anlæg.

Dispensation

Byggeriet vil ikke kunne overholde de lovpligtige afstandskrav på 15 m til eksisterende markvandsboring, som efter udvidelsen vil ligge 9,5 m fra gavlen på farestalden (stald 1.1.2) og 7,5 m fra gavlen på drægtighedsstalden (stald 1.1.6). Ansøger har derfor ansøgt om dispensation for afstandskrav til boringen.

Jord og Grundvandsgruppen i Herning Kommune har d. 19.04.2010 taget stilling til dispensationsansøgningen fra afstandskravet til vandindvindingsboring og det er vurderet at der kan meddeles dispensation.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lbk. nr. 1486 af 4/12/2009)

Miljøgodkendelsen udarbejdes af Herning Kommune med bistand fra Orbicon|Leif Hansen.

Bedriften er tidligere miljøgodkendt af Herning Kommune med miljøgodkendelse af 26. oktober 2007 efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5 til 1125 årssøer m. smågrise til 8 kg.

I forhold til den tidligere miljøgodkendelse er forudsætningerne for de miljømæssige vurderinger ændret, idet der ikke er identitet mellem det hidtil godkendte anlæg og det ansøgte projekt og den eksisterende produktion ikke kan adskilles fra den ansøgte udvidelse/ændring. Miljøgodkendelse meddelt den 26. oktober 2007 erstattes derfor ved meddelelse af den nye godkendelse. Denne nye miljøgodkendelse træder i kraft den dato den meddeles.

Læsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så vilkår står først sammen med bemærkninger og begrundelser for vilkårene. Derefter følger Herning Kommunes samlede vurdering samt en miljøteknisk beskrivelse af det ansøgte projekt og endelig følger relevante bilag.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgning skema nr. 11833 af 26-06-2009 version 7 (genindsendt 29-09-2010, genberegnet 29-09-2010), med bilag.
- Supplerende oplysninger modtaget på mail fra ansøgers konsulent d. 12. august 2010.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrbrugsloven med tilhørende Bekendtgørelse², samt Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen³. Jf. denne skal kommunen, før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Internationalt Naturbeskyttelsesområde væsentligt.

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/3/2009

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Da der er tale om anlæg til husdyrproduktion for mere end 270 dyreenheder i søer, skal ansøgningsmateriale i henhold til Husdyrbrugsloven § 55 offentliggøres således, at offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Bedriften er omfattet af § 12, stk. 2.

Ansøgningsmateriale er offentliggjort den 26. maj i Herning Folkeblad.

Udkast til miljøgodkendelse har været i høring fra den 31. august til den 28. september - 2010. Udkastet har været fremsendt til ejer samt parter, som kommunen har udpeget på baggrund af kriteriet "enhver med væsentlig individuel interesse" (ses på nedenstående høringsliste).

Husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, afskæringskriterier

Godkendelsen er vurderet i henhold til Husdyrbrugslovens og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer, afskæringskriterier samt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴, Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt Habitatsbekendtgørelsen.

Husdyrbrugsloven beskriver 4 beskyttelsesniveauer eller afskæringskriterier, nemlig:

Ammoniak

- Det generelle ammoniakkrav
- Det individuelle ammoniakkrav - Maksimal merbelastning af særlige naturområder (§ 7)

Det generelle ammoniakkrav er overholdt ved anvendelse af gyllekøling i de nye anlæg (stald 1.1.2 og 1.1.6) samt ved fast overdækning af den ny gyllebeholder (lager 1.1.9).

Ejendommen ligger i bufferzone II ift. nærmeste § 7 område. Der er ikke andre ejendomme med over 75 DE placeret i samme bufferzone (I eller II) og som samtidigt er placeret nærmere end 1.000 meter fra det staldanlæg hvor der søges om miljøgodkendelse. Det individuelle ammoniakkrav for ejendommen er derfor; 0,7 kgN/ha, for højst tilladelige merdeposition på det beskyttede § 7 område fra det ansøgte projekt. Højeste merdeposition på § 7 området er beregnet til 0,53 kgN/ha. Således er det individuelle ammoniakkrav og så overholdt.

Lugt

- Nabo
- Samlet bebyggelse
- Byzone

⁴ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med senere ændringer

Lugtkravene er overholdt. Nærmeste nabo er Arnborgvej 13. Lugtgeneafstanden er beregnet til 146,23 m og den faktiske afstand er målt til 480,48 m.

Fosfor

- Natura 2000 områder overbelastet med fosfor
- Lavbund
- Lerjord

Ca. 13,87 ha af udbringningsarealerne ligger i P-klasse 2 dvs. at der er restriktioner udover harmonikravet. Jf. fosforberegningerne i ansøgningssystemet er fosforkravet overholdt.

Nitrat

- Overfladevand (nitratklasser 1-3)
- Grundvand (nitratfølsomme indvindingsområder)

Ingen arealer ligger i nitratklasse 1-3. Der er derfor ikke restriktioner udover de generelle harmoniregler

71,42 ha af udbringningsarealet er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder. Den beregnede udvaskning af nitrat i forhold til grundvand reduceres for nogle arealer med 2 – 11 mgN/l. på enkelte arealer ift. nudrift, for de resterende arealer sker der en stigning på 1 mgN/l. På disse arealer gør det sig gældende at udvaskningen ikke overstiger 50 mgN/l. Udvaskningsberegningerne er bl.a. overholdt ved anvendelse af særlige grundvandssædskifter (G3 og G5) på enkelte af arealerne.

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune hermed godkendelse til ovennævnte bedrift på nedenstående vilkår. Det er Herning Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af Herning Kommune.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, m.v. samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøloven) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes byggemeddelelse inden evt. byggeri må igangsættes.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud. Så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrbrugsloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 3. november 2010, påklages til Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Herning Dagblad den 6. oktober 2010.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Herning Kommune, Torvet, 7400 Herning eller pr. mail til landbrugs-

gruppen@herning.dk, som videresender klagen med sagens akter.

Herning Kommune skal have klagen senest den 3. november 2010 indenfor rådhusets kontortid.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes, før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrbrugslovens § 81, stk. 1. Undtaget fra dette er dog hvis miljøgodkendelsen indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 (vilkår vedrørende landskabelige værdier samt vilkår om etablering af byggeri udenfor bygningsfeltet), hvilket er i henhold til Husdyrbrugslovens § 81, stk. 3.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrbrugslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Christina Thorslev Petersen
Biolog

Udkast til afgørelse er fremsendt til kommentering inden meddelelse af godkendelsen til følgende (høring):

Ansøger

- Ejer: Nr. Moesgård I/S, Amborgvej 21, 6933 kibæk
- Hans Pedersen, Amborgvej 21b, 6933 Kibæk, Tlf. nr.: 9719 2626, Mobil: 2252 0379, E-mail: hanneoghans@pc.dk
- Jørgen Laulund, Amborgvej 21, 6933 Kibæk

Konsulent

- Heidi Birch Wentzlau v. Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, Tlf. nr.:7015 1200, Mobil 3070 4057, E-mail: hbw@srvest.dk

Naboer, fundet ud fra beregning af konsekvensområde for det ansøgte dyrehold på ejendommen, konsekvensområde er 634,12 m (se kortbilag 12).

- Villy Kongerslev Christiansen, Amborgvej 13, 6933 Kibæk
- Svend Vejen Knudsen, Amborgvej 11, 6933 Kibæk
- Svend Erik Larsen, Amborgvej 17, 6933 Kibæk
- Jette Nina Neve, Amborgvej 19, 6933 Kibæk
- Anders Langkjær, Amborgvej 10, 6933 Kibæk
- Jonna Nielsen, Grankærvej 1, 6933 Kibæk

Ejere af forpagtede arealer:

- Svend Knudsen, Amborgvej 11, 6933 Kibæk
- John Jørgensen, Amborgvej 7, 6933 Kibæk
- Torben Vestergård Jensen, Grankærvej 4, 6933 Kibæk
- Åse Troelsen, Bygaden 2a, Amborg, 7400 Herning
- Lars CHR. Medlgård, Pårupvej 24, 6933 Kibæk
- Kurt Sønderkær, Guldbjergvej 1, 6933 Kibæk

Ejere af aftalearealer:

- Flemming Bak, Amborgvej 8, 6933 Kibæk
- Allan Østergård Madsen, Skovsborgvej 2, 6933 Kibæk

Vandværker:

- Kibæk Vandværk Administrationskontoret, Kibæk Vandværk, Kastanie Allé, 6933 Kibæk

Foreninger

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: info@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.

Orienteret om meddelelse af denne godkendelse er:

Klageberettigede i henhold til Husdyrbruglovens § 84:

- Ejer: Hans Pedersen, Amborgvej 21b, 6933 Kibæk, Tlf. nr.: 9719 2626, Mobil: 2252 0379, E-mail: hanneoghans@pc.dk
- Jørgen Laulund, Amborgvej 21, 6933 Kibæk
- Miljøministeren: Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk

Ejere af forpagtede arealer:

- Svend Knudsen, Amborgvej 11, 6933 Kibæk
- John Jørgensen, Amborgvej 7, 6933 Kibæk
- Torben Vestergård Jensen, Grankærvej 4, 6933 Kibæk
- Åse Troelsen, Bygaden 2a, Amborg, 7400 Herning
- Lars CHR. Medlgård, Pårupvej 24, 6933 Kibæk
- Kurt Sønderkær, Guldbjergvej 1, 6933 Kibæk

Ejere af aftalearealer:

- Flemming Bak, Amborgvej 8, 6933 Kibæk
- Allan Østergård Madsen, Skovsborgvej 2, 6933 Kibæk

Klageberettigede i henhold til Husdyrbruglovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia E-post: mail@dkfisk.dk behøver ikke at få tilsendt høringer vedr. miljøgodkendelser af bestående svineproduktioner eller udvidelser af samme.)
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@aeraadet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrbruglovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalfdeling Herning, Bent Rasmussen, Vardevej 23, 6933 Kibæk. E-post: herning@dn.dk
- Dansk Omitologisk Forening, Lokalfdeling Herning. E-post: herning@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Lokalfd. E-post: leif.poulsen@tele2adsl.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, Att.: Bent Odgaard, Geologisk Institut, C F Møllers Allé, bygning 1120, 8000 Århus C. E-post: bent.odgaard@geo.au.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrbruglovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Omitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV. E-post: fr@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: info@ecocouncil.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sølgade 83, 1307 København K. E-post: dbotf@mail.tele.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Konsulent Heidi Birch Wentzlau v. Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, Tlf. nr.:7015 1200, Mobil 3070 4057, E-mail: hbw@srvest.dk
- Skov- og Naturstyrelsen, Midtjylland, E-post: midtjylland@sns.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-post: herningmuseum@herningmuseum.dk
- Kibæk Vandværk Administrationskontoret, Kibæk Vandværk, Kastanie Allé, 6933 Kibæk

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Arnborgvej 21, 6933 Kibæk, herunder samtlige arealer, inkl. udspretningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 53597 og CVR nr. 19327442.
2. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke påbegyndt indenfor 2 år, og hvis den ikke er udnyttet indenfor 4 år efter godkendelsens meddelelse.
3. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
4. De nye stalde og den nye gyllebeholder skal placeres som angivet på bilag 1 og 2.
5. De nye stalde skal opføres i ikke reflekterende materialer, der falder naturligt sammen med eksisterende fare og drægtighedsstalde.
6. Eksisterende læhegn omkring bygninger skal vedligeholdes og om nødvendigt fornyes.
7. Den nye farestald kan opføres indtil 9,5 m fra vandboring.
8. Den nye drægtighedsstald kan opføres indtil 7,5 m fra vandboring.
9. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen, før landbruget foretager følgende:
  - Ejerskifte af virksomhed
  - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
  - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år
10. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
11. Ved ejendommens eventuelle ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
  - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.
  - Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres og gøres uanvendelige.

Miljøteknisk vurdering

- Drift og indretning

Det forudsættes, at ejendommen indrettes og drives i overensstemmelse med det i sagen forelagte. Oversigt over bygningerne og omgivelserne fremgår af bilag 1, 2, 2a, 3, 4 og 5. Arealoversigt fremgår af bilag 15 og 15 a.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 4 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Hvis projektet ikke igangsættes indenfor 2 år efter meddelelse om godkendelse, er det en naturlig følge af vilkår 2, at godkendelsen bortfalder. Hvis projektet derimod iværksættes (nye bygninger og/eller et dyrehold på mere end 262,62 DE) betragtes projektet som iværksat, og vilkårene træder i kraft. Her tages der dog hensyn til den tidsplan ansøger har lavet for det ansøgte, se bilag 9.

Da der er tale om en betydelig udvidelse, finder kommunen det rimeligt, at der gives 4 år til gennemførelse af udvidelsen.

Det vurderes at ejendommen ligger udenfor de områder, der har særlig interesse, hvad landskabelige værdier angår.

De nye stalde og gyllebeholder placeres i forlængelse af og i tæt forbindelse med eksisterende bygninger og gyllebeholdere, hvilket giver mindst mulig påvirkning af landskabet og sammenhæng i bygningsmassen, samtidig betyder det at man bevarer muligheden for at benytte eksisterende indgangs-, foder- og servicefaciliteter.

Med de stillede vilkår om farve- og materialevalg samt beplantning, vurderes det, at det er muligt at etablere en harmonisk overgang imellem landskab og byggeri. Vilkårene om farve- og materialevalg for de nye bygninger og beplantning er ikke stillet i medfør af § 22, da bygningerne opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse og i øvrigt vurderes at være erhvervsmæssige nødvendige. Vilkårene er stillet med henvisning til § 23, punkt 4, hvorved der ikke er opsættende virkning i forbindelse med eventuel klage.

Dispensation

Det nye staldbyggeri (fare- og drægtighedsstald) overholder ikke afstandskrav til vandboring. Der er søgt om dispensation fra afstandskravet på 25 m til markboring.

Jord og Grundvandsgruppen i Herning Kommune har d. 19.04.2010 taget stilling til dispensationsansøgningen fra afstandskravet til vandindvindingsboring. Jord og Grundvand vurderer, at der kan gives dispensation. Det skønnes ikke nød-

vendigt at etablere en mur omkring som foreslået i vedlagte tegning.

Alle andre, nye anlæg overholder gældende afstandskrav.

Det er Herning Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved ejendommens eventuelle ophør er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand, herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Årsproduktion

12. Ejendommen Amborgvej 21 tillades drevet med en produktion på maksimalt:
1.550 årsøer m. smågrise til 8,5 kg
Svarende til i alt 370,26 DE beregnet efter de omregningsfaktorer, som er gældende i bekendtgørelsen nr. 717 af 2/7 2009.
13. Dyreholdet på ejendommen skal placeres i stalde og med vægtintervaller og stipladser som angivet i bilag 5.
14. Det maksimalt tilladte antal dyr i ovennævnte dyrekategorier på stald ad gangen er 1.620 (stipladser) fordelt som ovenstående.
15. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller så længe både det maksimale antal DE og geafstanden for lugt ikke forøges.
16. Ejendommen skal underrette Herning Kommune således:
  - Når besætningen er nået op 370,26 DE,
  - Besætningens størrelse den 30 september-2012 (2 år efter godkendelse og den 30. september 2014 (4 år efter godkendelse).
17. I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn skal afregning fra slagteriet og opgørelser fra CHR, svineflytninger eller lign. for hele den animalske produktion, dækkende de sidste 3 års produktion, ligge til rådighed for Herning Kommune

- Årsproduktion

Det er antallet af årsøer med smågrise til 8,5 kg, der angiver den tilladelige produktions størrelse. De angivne dyreenheder (DE) er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelses⁵ definitioner. Miljøvurderingerne er gennemført i forhold til antal og sammensætning af dyreholdet, og miljøgodkendelse tager derfor afsæt heri, uagtet at der senere måtte ske ændringer i beregningsmetoden for antal dyreenheder.

Jævnfør vilkår 2 bortfalder godkendelsen, hvis udvidelsen ikke er påbegyndt inden for 2 år fra meddelelse om godkendelse. Desuden er det en forudsætning, at der 4 år efter meddelelse om godkendelse er indsat et dyrehold svarende til det ansøgte. Såfremt der 4 år efter meddelelse om godkendelse er indsat et dyrehold på mindre end 370,26 DE, vil det være dyreholdet på det pågældende tidspunkt, som er afgørende for det fremtidige maksimale dyrehold. Der er vilkår om egenkontrol, som har til hensigt at sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode.

Antallet af DE beregnes efter den til enhver tid gældende definition. Ligeledes må antallet af antal stipladser ikke overskrides.

Der er i ansøgningen tilstrækkeligt antal af aftalearealer og der er indsendt skriftlige aftaler. Bortfalder ansøgte aftaler må dyreholdet ikke udvides udover hvad der er arealer til (ejede og forpagtede), før der jf. Husdyrbrugloven er ansøgt og modtaget accept fra kommunen om anvendelse af en anden gylleaftale istedet.

⁵ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med senere ændringer

Vilkår for anlæg

Staldinventar- og drift

18. Der skal anvendes overbrusning i drægtighedsstalde.
19. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres jævnligt efter producentens anvisninger, dog mindst én gang årligt.

Miljøteknisk vurdering

- Staldinventar- og drift

Det anbefales at overbruse i 2-4 minutter én gang i timen i svinestalde med lavtryksanlæg ved staldtemperaturer under 22°C, mens der ved staldtemperatur over 22°C anbefales overbrusning i 4-6 minutter hver halve time. Der er stillet vilkår til overbrusning, idet overbrusning, udover det dyreetiske aspekt, er vurderet at have en gavnlig miljøeffekt – f.eks. ifht. minimering af støv- og lugtgener.

Kravet om vedligeholdelse af ventilationen har til formål at forebygge unødige støj- og lugtgener samt sikre, at ventilationen altid er optimal.

Der sker kontinuerlig udvikling inden for renere teknologi. Det er derfor nødvendigt, som en del af den daglige drift på landbruget at benytte sig af den nyeste viden, såfremt miljøskadelige stoffer og råvarer skal substitueres med mindre skadelige stoffer succesfuldt. Ejendommen skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

1.1.2. Ny farestald

20. Stald 1.1.2. Ny farestald skal etableres med delvis spaltegulv.
21. Gyllekanalerne i den nye farestald skal forsynes med gyllekølingsanlæg, i alt 225 m².
22. For at opnå den planlagte reduktion i ammoniakemissionen på 20 %, skal der i gennemsnit over året køles med 22 W/m². Varmepumpen skal derfor kunne levere en køleeffekt på **mindst** 5 kW.
23. Det etablerede gyllekølingsanlæg i gyllekanalerne skal være i drift i minimum 8672 timer. Etableres en pumpe med større køleeffekt (Pkøleeffekt) kan driftstiden reduceres tilsvarende jf. formel:
$$5 \text{ kW} * 8672 \text{ timer} / P_{\text{køleeffekt}} = \text{reduceret driftstid.}$$
24. Anlægget skal forsynes med en timetæller på varmepumpen. Den kvartalvise driftstid, hvor varmepumpen kører, skal indføres i en driftsjournal.

1.1.6. Ny drægtighedsstald

25. Stald 1.1.6. Ny drægtighedsstald skal etableres med delvis spaltegulv.
26. Gyllekanalerne i den nye drægtighedsstald skal forsynes med gyllekølingsanlæg, i alt 528 m².

- Ammoniakreducerende miljøteknologi

Det generelle ammoniakkrav for det ansøgte er 25 % reduktion (2009). Kravet for ammoniaktabet fra stald og lager er opfyldt ved følgende tiltag:

- Gyllekøling 20 %, med træk og slip i 1.1.2. Ny farestald
- Gyllekøling 30 %, med skrab i 1.1.6. Ny drægtighedsstald
- Fast overdækning på ny gyllebeholder

For fuldstændighedens skyld skal det nævnes, at 25 % reduktionskravet kun gælder udvidelsen, dvs. 101,44 DE.

Det individuelle ammoniakkrav er overholdt. Det er dog en forudsætning herfor, at dyreholdet på Grankærvej 2 reduceres til 40 DE, således vil der nemlig ikke være andre anlæg end det ansøgte, med over 75 DE, placeret i samme bufferzone (I eller II) og som samtidigt er placeret nærmere end 1.000 meter fra det staldanlæg hvor der søges om miljøgodkendelse. Det individuelle ammoniakkrav for ejendommen er med afsæt i ovenstående forudsætning 0,7 kgN/ha, højeste merdeposition på det beskyttede fra det ansøgte projekt er beregnet til 0,44 kgN/ha.

Gyllekøling

27. Der skal etableres linespil i gyllekanalerne
28. For at opnå den planlagte reduktion i ammoniakemissionen på 30 %, skal der i gennemsnit over året køles med 22 W/m². Varmepumpen skal derfor kunne levere en køleeffekt på **mindst** 12 kW.
29. Det etablerede gyllekølingsanlæg i gyllekanalerne skal være i drift i minimum 8480 timer. Etableres en pumpe med større køleeffekt ($P_{\text{køleeffekt}}$) kan driftstiden reduceres tilsvarende jf. formel:

$$22 \text{ kW} * 8480 \text{ timer} / P_{\text{køleeffekt}} = \text{reduceret driftstid.}$$
30. Anlægget skal forsynes med en timetæller på varmepumpen. Den kvartalvise driftstid, hvor varmepumpen kører, skal indføres i en driftsjournal.

Gyllekølingsanlægget generelt

31. Der skal være tæller til registrering af timeforbrug og kW forbrug på varmepumpen til dokumentation af driftstiden.
32. Der skal ske kvartalvis registrering af driftstid og kW forbrug, som skal indføres i driftsjournalen.
33. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.
34. Enhver type af driftsstop skal noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil.
35. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.
36. Det skal indføres i driftsjournalen hvornår der er foretaget vedligehold af gyllekølingsanlægget og hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler.

Gyllebeholder

37. Den nye gyllebeholder (lager 1.1.9) skal etableres med fast overdækning (betonlåg eller teltoverdækning).

Fodring

38. Indholdet af råprotein i foder til drægtige søer og søer i løbefase i staldene 1.1.3, 1.1.5 og 1.1.6 må i gennemsnit maksimalt være 140 g råprotein pr. foderenhed til søer (FEso).
39. Indholdet af fosfor i foder til drægtige søer og søer i løbefase i staldene 1.1.3, 1.1.5 og 1.1.6 må i gennemsnit maksimalt være 4,8 g råprotein pr. foderenhed til søer (FEso).
40. Der skal foreligge en logbog der dokumenterer indhold af råprotein og protein pr. FEso i de enkelte foderblandinger.
41. Én gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FEso på årsbasis. Beregningen skal opføres i logbogen.
42. Beregningen af det gennemsnitlige indhold af råprotein

Ved gyllekøling minimeres husdyrgødningens fordampning af NH₃. Der er derfor sat en række detailvilkår til kapaciteten jf. Miljøstyrelsens BAT blad 1. udgave 19.05.09, driften og kontrollen af køleanlægget.

Fast overdækning på gyllebeholder

Det er valgt at etablere fast overdækning på den ny gyllebeholder (lager 1.1.9), hvilket der derfor er stillet vilkår til. Overdækning af gyllebeholdere reducerer NH₃-fordampningen med 50 pct. sammenlignet med naturligt flydelag.

Det fremgår af forarbejderne til Husdyrbrugsloven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

De eksisterende stalde er opført henover de sidste 30 år, hvor de nyeste anlæg er fra 2002/2006 og de ældste er fra 1971. De eksisterende anlæg renoveres ikke og kommunens BAT niveau for dyretypen på 10 %, er ikke opfyldt for disse stalde med de valgte staldsystemer. Men det beregnede BAT-niveau for den ansøgte drift (som er beregnet for både eksisterende og nye anlæg) opnås med gyllekøling i de nye stalde og fast overdækning på den ny gyllebeholder.

Der henvises i øvrigt til vilkår for ammoniakreducerende virkemidler i følgende afsnit "Fodring".

- Fodring

Der anvendes foder med reduceret råprotein- og fosforindhold for at opnå kommunens BAT emissionskrav.

Der er stillet vilkår om at der på bedriften skal ske en løbende forbedring af fodereffektiviteten, således at N og P bedst muligt tilbageholdes samt ved fokus på bedst muligt foderblandinger til bedriftens dyrehold. Herning Kommune betragter dette som BAT.

og fosfor kan ske på basis af det faktisk registrerede forbrug af de enkelte blandinger - eller på basis af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.

43. Der skal minimum være en blandeforskrift for hver 3. måned
44. Der skal endvidere føres produktionskontrol med oplysninger om fravænnede grise pr. årssø, fravænningsvægt og foderforbrug pr. årssø.
45. Logbogens oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitlig indhold af g råprotein og fosfor pr. FEso etc. skal opbevares i min. 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
46. Fodereffektiviteten skal så vidt muligt løbende forbedres, således at der til enhver tid anvendes de bedst mulige foderblandinger til begrænsning af N og P fra dyrene ud fra nyeste viden om fodring.
47. I forbindelse med tilsyn skal der redegøres for hvilke fodertiltag der er sket på bedriften siden sidste tilsyn, herunder anvendelse af bedst muligt foderblandinger samt fodringsstrategi.

Lugt

48. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene, udenomsarealer og fordringsanlæg holdes rene.
49. Såfremt Herning Kommune vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventeligt, skal ejendommen lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

Gødningsopbevaring

50. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed.

- Lugt

Det er tilladelsesmyndighedens vurdering, at en væsentlig medvirkende faktor til begrænsning af emission, er opretholdelse af en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde, derfor er der stillet vilkår om renholdelse af bedriften og dens omgivelser.

Endvidere vurderes det, at godkendelsen ikke vil medføre væsentligt øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone ligger udenfor de beregnede geneafstande. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Dog er der fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener, udover hvad der er acceptabelt i landzone, for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal ejendommen lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

I afsnittet med Herning Kommunes samlede vurdering er der nærmere redegjort for lugtberegninger.

- Gødnings- og ensilageopbevaring

Håndtering af gødning foregår som gylle. Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. I an-

51. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
52. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende, skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gylle til drænsystemet.

Gyllehåndtering

53. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
54. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
55. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne, skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tømt, så der ikke spildes gylle på veje.

Transport

56. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.
57. Transport af gylle gennem byområder må kun finde sted på hverdage mellem kl. 8.00 og 18.00.

søgningsmaterialet er der beregnet en opbevaringskapacitet for hele bedriften på 13 måneder. Kravet er således opfyldt.

Vilkår vedr. årlig kontrol af opbevaringsanlæg til husdyrgødning har til formål at forebygge lækager og uheld. Når der ved den indvendige og udvendige inspektion står "om muligt", er det ikke intentionen, at hele beholderen skal frilægges for inspektion, men at den en gang om året efterses for evt. revner med mere. Inspektionen kan med fordel finde sted, når oplaget af husdyrgødning er mindst.

For god ordens skyld gøres der opmærksom på at alle beholdere over 100 m³ for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand skal kontrolleres mindst hvert 10. år.

Alle afløbsbrønde skal sikres mod tilledning af vand, saft og gylle fra gyllebeholdere og befæstede arealer, hvor der kan være spild af foder og husdyrgødning.

- Gyllehåndtering

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering foregår under opsyn, samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses f.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes, f.eks. ved udspredning.

Det vurderes at overpumpning af gylle på betonstøbt læsseplads, indrettet således at evt. overløb ledes via afløb retur til gyllebeholder eller anvendelse af selvfyldende vogn med returløb til tanken, vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

I øvrigt henvises til regler for gyllehåndtering i Bekendtgørelse om ændring af Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 736 af 30/06/2008.

- Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af dyr, levering af råvarer til foderfremstilling, gylle og anden gødning, eget korn, kemikalier og lignende.

Lastbiltrafikken til ejendommen foregår ad Arnborgvej. Kørsel med gylle til udbringningsarealerne omkring Nr. Moesgård foregår hovedsagligt ad markveje.

Gyllen transporteres hovedsagligt i forbindelse med markarbejdet i starten af april, og varer ca. 1 mdr.

Bedriften ligger hensigtsmæssigt ift. til- og frakørselsforhold.

Der forekommer transporter til og fra marker gennem landsbyer samt områder med spredt bebyggelse.

For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport skal foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Udkørsel af gylle til arealerne, beliggende således, at kørsel dertil kun kan foregå gennem byområder, henstilles til at disse foregår i dagstimerne, for at mindske generne i tættere bebyggede områder.

Kort over transportveje ses i bilag 13

Spildevand m.v.

58. Spildevand fra rengøring af stalde skal ledes til gyllesystem.
59. Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.
60. Rengøring af maskiner og redskaber, der har været anvendt således at der er husdyrgødning på maskinerne og/eller redskaberne, skal vaskes på støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.
61. Vask af maskiner og redskaber anvendt til jordbearbejdning, uden rester af husdyrgødning og sprøjtemidler, kan rengøres på vaskeplads med afløb til dræn, såfremt der er olieudskiller.
62. Alt tagvand skal opsamles og bortledes via forsinkelsesbassin eller lignende.

Uheld og driftsforstyrrelser

63. Ejendommen skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
64. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst én gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen, og findes i et sprog, der kan forstås af de ansatte.

- Spildevand

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspredd med gyllen, hvilket vil være en miljømæssig forsvarlig løsning. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler, for at sikre mod spild ved overløb.

Maskiner og redskaber, som ikke indeholder rester af husdyrgødning eller sprøjtemidler, kan vaskes på vaskeplads med olieudskiller og afløb til dræn.

Bygninger med tagrender afleder overfladevand til dræn som vist på bilag 3, Afløbsforhold. Ældre bygninger afleder tagvand ud over jord, - markeret med X på samme bilag. Ejer er indforstået med at de viste bygninger med tagrender i forbindelse med nyetableringen føres til ny faskine.

Tag- og overfladevand uden rester af husdyrgødning der ansøges udledt til dræn eller vandløb er ikke indeholdt i denne godkendelse.

- Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel.

En række af de stillede vilkår har til formål at forebygge uheld, som kan medføre forurening af det eksterne miljø. Generelt er det dog væsentligt, at der i den daglige drift tages de nødven-

65. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

dige foranstaltninger ift. at reducere potentielle risici. Såfremt der alligevel sker uheld, er beredskabsplanen et væsentligt værktøj ift., at mindske de negative konsekvenser som følge af uheld. Beredskabsplanen skal beskrive procedurene i tilfælde af et givent uheld sker, så der ikke er tvivl om, hvad der skal gøres, hvem der skal kontaktes mv.

Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og relevante myndigheder, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Beredskabsplanen skal være kendt af gårdens ansatte mm. og andre, der har deres daglige gang på ejendommen. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig og såfremt der er udenlandsk arbejdskraft, findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.

Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen, beredskabsplanen er vedhæftet som bilag til den indsendte ansøgningen.

Støj

66. Såfremt Herning Kommune vurderer, at driften på ejendommen giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.

- Støj

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive, et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste naboer ligger så langt fra ejendommen, at der ikke vurderes at kunne opstå gener.

Skadedyr

67. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
68. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester m.v. og på et højt hygiejneniveau.
69. Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.

- Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium (www.dpil.dk) opdateres én gang årligt.

Støv

70. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal. Dette vurderes af Herning Kommune.
71. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cycloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

- Støv

Det forventes ikke at der vil forekomme støvgener for omkringboende, fra aktiviteter på gården da der er relativt langt til de nærmeste naboer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra ejendommen skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på ejendommen planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Lys

72. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omkringboende.
73. Såfremt Herning Kommune vurderer, at ejendommen giver anledning til lysgener, skal ejendommen lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af Herning Kommune.

Oplag af olie og kemikalier

74. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
75. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
76. Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

77. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
78. Der skal føres register over affaldsproduktionen af farligt affald på landbruget. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Kvitteringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn.
79. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter gældende regler i "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr". Der må i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstå uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrefjende dyr.

- Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, hvilket betyder at der ikke vil opstå gener, udløst af lyset i staldene. Derudover er der på ejendommen belysning ved alle udleveringsramper samt i forbindelse med befæstede arealer hvor lyset primært anvendes i årets mørke måneder.

Der forventes, pga. afstanden til naboer, ikke at være gener forbundet med belysning på ejendommen. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal ejendommen lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Oplag af olie og kemikalier

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier og kemikalier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb.

Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof m.m., er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Ift. ejendommens olietanke henvises i øvrigt til reglerne i olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 259 af 23. marts 2010).

Affald

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand) samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ. Regulativet kan findes på Herning Kommunens hjemmeside⁷.

Reglerne for animalsk affald og døde dyr er beskrevet i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, nr. 439 af 11. maj 2007. Herfra kan særligt fremhæves, at opbevaringen skal ske skyggefuldt, afskærmet mod vilde dyr og hævet fra jorden, evt. på et ventileret sted. Endvidere skal opbevaringen foretages i passende afstand fra offentligheden. Der skal foretages tilmelding til afhentning inden 24 timer.

Vilkår for udbringningsarealer

Udbringning

80. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 454,54 DE på de udbringningsarealer, som hører til ejendommen Amborgvej 21 (327,1 ha), jf. bilag 15 og 15a.
81. Udbringning af husdyrgødning skal ske efter gældende regler og vilkårene i denne miljøgodkendelse. Det skal tilstræbes, at udbringning sker med mindst mulig lugtge og ammoniakfordampning til følge. Såfremt Herning Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning forårsager unødige gene eller fordampning, kan der gives påbud om ændring af praksis.
82. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførselsaftaler m.v. (af mindst 1 års varighed) skal opbevares i mindst 5 år og forrevises på forlangende.
83. Der må ikke etableres åbne afvandingsrender fra marker til eventuelle vandløb eller søer/vandhuller før der foreligger en tilladelse hertil fra Herning Kommune.
84. Driften af udbringningsarealer må ikke påvirke naturområderne negativt.

Grundvandssædskifte

85. Der skal anvendes et sædskifte med minimum 30 % miljøgræs (svarende til G3) eller et sædskifte med et bedre nitratudvaskningsindeks på arealerne beliggende i nitratfølsomt indsatsplanområde mark nr.: 20-0, 23-0, 23-1, 62-0 og 63-0
86. Der skal anvendes et sædskifte med minimum 50 % miljøgræs (svarende til G5) eller et sædskifte med et bedre nitratudvaskningsindeks på arealerne beliggende i nitratfølsomt indsatsplanområde mark nr. 19-0, 21-0, 22-0, 24-0.
87. Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne procent miljøgræs udover de lovpligtige efterafgrøder på arealerne med krav til G3 og G5 sædskifte.
88. Herning Kommune skal hvert år kunne konstatere at efterafgrøderne er etableret korrekt på arealerne nævnt i vilkår 77 og 78 fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
89. Det er ansøgers ansvar at etableringen af miljøgræs er vellykket.
90. Miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
91. Sædskiftet på arealerne nævnt i vilkår 85 og 86 ikke må indeholde bælgplanter.

Tilført husdyrgødning

92. Der må maksimalt modtages svinedyrsvand svarende til

Miljøteknisk vurdering

- Udbringning

Der udbringes husdyrgødning svarende til 454,54 DE på ejede og forpagtede arealer, 327,1 ha jf. bilag 15 og 15a. Udbringningen er beregnet til 1,39 DE/ha, det beregnede harmonikrav på 1,4 DE/ha overholdes således. Det samlede antal DE bidrager med i alt 48.496,58 KgN (2005/2006 norm) og 10.776,71 KgP.

Godkendelsen omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer, der er registrerede som beskyttede naturtyper. En del arealer ligger i umiddelbar nærhed af § 3 områder, der er derfor sat vilkår om at driften af arealerne ikke må påvirke naturområderne negativt.

Ingen af de ansøgte arealer ligger i § 7-område eller i Natura 2000-område. Flere marker grænser optil og/eller ligger indenfor 1000 m fra § 7-områder (se bilag 17). Indenfor 1.000 m fra § 7-områder skal udbringning af flydende husdyrgødning ske ved nedfældning, når der er tale om sort jord og græs.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til udbringningsarealerne er EF-habitatområde nr. H 61 "Skjern Å" (se bilag 18). Habitatområdet ligger ca. 400 m øst for mark 31-0. Det samme areal er også beliggende indenfor 1.000 m fra § 7 område og der er dermed krav om nedfældning. Det vurderes, at det pågældende Natura 2000-område ikke vil blive påvirket af luftbåret ammoniak i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Der indgår ikke udbringningsarealer, som skråner mere end 6 grader ned mod vandløb, søer eller vandhuller ansøgningen. Det har derfor ikke været relevant at stille vilkår til forebyggelse af afstrømning som følge af erosion. Dog er der stillet vilkår om, at der ikke må etableres åbne afvandingsrender fra marker til eventuelle vandløb. For generelt at sikre mod udvaskning af gødning og sprøjtemidler til vandløb, vandhuller og søer, gøres der desuden opmærksom på de generelle regler om 2 m dyrkningsfri bræmmer, jf. Vandløbslovens § 69.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning i nudrift og ansøgt drift, oplysninger om N- og P-klasser for det ansøgte udbringningsareal og sædskifte, viser beregningerne, at beskyttelsesniveauet for kvælstof og fosfor er overholdt. Disse faktorer udgør dermed grundlaget for at det fastlagte beskyttelsesniveau overholdes. Der er derfor sat krav til dokumentation af sædskifte m.v. i form af gødningsplan, forpagtnings- og overførselsaftaler m.v..

Der på markerne; 20-0, 23-0, 23-1, 62-0 og 63-0, som er belig-

300,58 DE fra de andre anlæg; Vejlgaardvej 2 (260,58 DE) og Grankærvej (40 DE) på bedriften.

93. Der skal forelægge dokumentation for tilført mængde husdyrgødning fra andre anlæg på bedriften.

Fraført husdyrgødning - Aftalearealer

94. Aftalearealerne skal tilføres overskydende husdyrgødning fra bedriften (mængden > 454,54 DE), der skal derfor forelægge dokumentation for fraførelse af husdyrgødning svarende til en mængde på op til 216,3 DE.
95. Der må kun ske afsætning af husdyrgødning til udspreddning på de i ansøgning angivne aftalearealer (jf. bilag 15 og 15a) samt i henhold til gældende regler.
96. Der skal føres en journal, der viser aftaler om udbringning af husdyrgødning fra bedriften. Aftalearealernes størrelse, placering, ejerforhold samt tidshorisont for indgåede aftaler skal være oplyst.
97. På aftalearealerne vedr. Flemming Bak, Amborgvej 8, 6933 Kibæk må der afsættes 93,80 DE (67,03 ha).
98. På aftalearealerne vedr. Allan Østergård Madsen, Skovsborgvej 2, 6933 Kibæk må der afsættes 122,5 DE (87,71 ha).

gende i nitratfølsomt indvindingsområde, valgt grundvands-sædskefte G3. Endvidere er der på markerne; 19-0, 21-0, 22-0, 24-0, som også er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, valgt G5 sædskefte.

Da disse sædskefter adskiller sig fra reference sædskeftet, S4, er der stillet vilkår om, at det skal kunne dokumenteres, at der anvendes henholdsvis G3 og G5 sædskefte på de arealer hvor dette er en forudsætning for, at udvaskningen af nitrat til grundvandet overholder de krav kommunen har vurderet kan accepteres i indvindingsområderne. Der er for miljøgræs ingen krav til græsart. Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealerne med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar.

I alt er der 71,42 ha af det samlede udbringningsareal beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde for drikkevand. I ansøgningssystemet er det beregnet, at der i de pågældende områder vil være et nitratindhold på mellem 47 og 56 mg pr. liter i det vand, som forlader rodzonen. Det er ligeledes beregnet, at nitratindholdet ikke stiger som følge af udvidelsen. Forudsætningen herfor er dog, at de stillede vilkår om tilført mængde af husdyrgødning og sædskefte overholdes.

Alle de ansøgte, 327,10 ha ligger i nitratklasse 0, dvs. arealerne anses som robuste i forhold nitratudvaskning til overfladevand. Herning Kommune vurderer, at der ikke er forhold, som taler for at skærpe i forhold for de generelle afskæringskriterier med hensyn til nitratklasser.

Med hensyn til fosfor er;

- 313,23 ha beliggende i fosforklasse 0
- 0 ha er beliggende i fosforklasse 1
- 13,87 ha er beliggende i fosforklasse 2
- 0 ha er beliggende i fosforklasse 3

Der er i ansøgningssystemet beregnet et fosforoverskud på 11,2 kgP/ha/år på de ejede/forpagtede arealer, kravet om fosforoverskud er overholdt. Dette bl.a. som følge af afsat gylle, det er i ansøgningen angivet, at der af bedriftens samlede produceret mængde fosfor, 16.193,78 kgP, afsættes i alt 5.417,07 kgP til aftalearealer, der er derfor stillet vilkår til afsætning af gylle.

På de ejede/forpagtede arealer vil der blive tilført 32,9 kgP/ha/år gennem husdyrgødning, og der vil med de aktuelle sædskefter, blive bortført 21,7 kgP/ha/år.

Da der afsættes gylle til tredjemand (aftalearealer), ligger det til grund for miljøvurderingerne, at 216,3 DE svinegylle med et totalindhold på 24.511,11 kgN (2005/2006 norm) og 5.417,06 kgP afsættes.

I ansøgningen indgår der følgende aftalearealer (se også bilag 15 og 15 a):

Bedrift	Mark nr./navn
Flemming Bak, Arnborgvej 8 6933 Kibæk	FB-2-1, FB-3, FB-4, FB-5, FB-6, FB-7, FB-8, FB-60, FB-64 67,03 Ha
Allan Østergård Madsen, Skovsborgvej 2, 6933 Kibæk	Allan Madsen; 3-0, 4-0, 9-0, 9-1, 13- 0, 20-0, 21-0, 31-0, 32-0, 33-0, 40-0, 41-0, 42-1, 1-0, 2-0, 6-0, 10-3, 11-0, 12-0, 22-0 87,71 Ha

Der gøres opmærksom på, at udskiftning af bedriftens udbringingsarealer (ejede og forpagtede arealer) eller udskiftning af aftalearealer, som indgår i en godkendelse efter §§ 11, 12 og 16 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal forinden anmeldes til kommunalbestyrelsen. De nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang (ha) og ikke er mere sårbare. Anmeldelse af udskiftning af udspretningsarealer eller udskiftning af aftalearealer, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de arealer, der skal udskiftes. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmelder trække sin anmeldelse tilbage og anmelde nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunalbestyrelsen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Vilkår for miljøredegørelser

99. Der skal i forbindelse med byggeriet foretages et energieftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder hvilket energimæssige tiltage der er overvejet, gennemført samt fra-valgt. Rapporten skal indsendes sammen med byggeanmeldelsen som kopi til Herning Kommune.
100. Bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflæsning af el.
101. Der skal etableres vandur på vandindtaget og det kvartalsvis forbrug skal indføres i driftsjournalen.

Miljøteknisk vurdering

- miljøredegørelser

Disse vilkår er af Herning Kommune indføjet med henblik på at skabe større åbenhed og forståelse for virksomhedens miljøforhold samt, at der inden byggeriet færdiggøres, kan foretages valg, der sikre, at man har anvendt BAT mht. til energiprocesserne.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om, at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssigt opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- ejendommen drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.
- endvidere overholder udvidelsen husdyrlovgivningens fastlagte afskæringskriterier.

Derfor meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til ejendommen på en række vilkår.

- Kort om projektet

Der gives godkendelse til etablering af et dyrehold svarende til 370,26 DE i søer med smågrise til 8,5 kg. Det er antallet af dyr der angiver den tilladte produktions størrelse. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Der bliver ikke renoveret eller ændret i bestående bygninger. Farestalden bliver udvidet med 5 sektioner af 22 farestier. Drægtighedsstalden udvides med 256 æde-hvilebokse samt polte og gylte stier. De to nye stalde etableres med delvis fast gulv og gyllekøling.

Der søges endvidere om opførelse af ny gyllebeholder på 5.000 m³.

Der gives godkendelse til at husdyrgødning svarende til 670,84 DE i svin, kan udsprede på egne, forpagtede (454,54 DE) og på gylleaftale arealer (216,3 DE), hvilket betyder at harmonikravedet er ca. 324,7 ha for egne/forpagtede arealer med 1,4 DE/ha og ca. 154,5 ha for aftalearealer med 1,4 DE/ha. Der er ca. 327,1 ha ejet og forpagtet jord og ca. 154,75 ha gylleaftale arealer til rådighed til udspredding, harmonikravedet er dermed overholdt. Det ansøgte dyretryk er på 1,39 DE/ha på eget areal.

- Vurdering af aftalearealer

Aftalearealer ligger ikke i N- eller P-klasse 1-3 eller i nitratfølsomme indvindingsområder, der er ikke § 3 indenfor arealerne og de er ikke beliggende i habitatområder. Der er således ikke forhold der gør, at Herning Kommune vil skærpe de generelle landbrugsregler, og det er derfor ikke fundet nødvendigt at udarbejde en godkendelse efter § 16 for disse arealer. Aftalearealerne omtales ikke yderligere i denne godkendelse.

Kommentarer til udvidelsen

I foroffentlighedsperioden fra 26. maj til 9. juni 2010 er der ikke indkommet kommentarer.

I høringsperioden (6 ugers høring af bl.a. naboer) er der ikke kommet bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse.

Udtalelse fra andre myndigheder

Ejendommen ligger mere end 5,3 km fra nærmeste nabokommune, Ringkøbing-Skjern. Endvidere indgår der ikke arealer i ansøgningen som ligger i eller grænser op til nabokommuner. Det har derfor ikke været relevant at indhente en nabokommuneudtalelse i forhold til anlæg og/eller arealer.

Undersøgte alternativer

Ansøger har gjort følgende overvejelser i forhold til 0-alternativ:

Forudsætningerne for den ansøgte udvidelse er at skabe en rentabel produktion på bedriften. Nørre Moesgaard I/S råder over ganske betragteligt jordtilliggende skabt gennem opkøb, forpagtning og aftalearealer. Der vil således være en solid og stabil afsætning af den organiske gødning fra svineproduktionen. Det har givet mulighed for at udbygge svineproduktionen på bedriften og på denne måde bidrage til planteavlen. 0-alternativet er således ikke et reelt alternativ idet udvidelsen primært skal sikre balance mellem planteavl og husdyrbrug i selskabet.

Besætningen afsætter pt. alle sine smågrise til opfødning hos andre producenter på det danske marked. Besætningsstørrelsen er en vigtig parameter for afsætningen idet holdstørrelsen i stigende grad har indflydelse på afsætningsmulighederne og deraf også afregningen ! Således er det et ønske fra ansøger at tilpasse besætningsstørrelsen for at kunne levere større hold og derved bevare.

Kommunen vurderer samlet set ikke de behandlede alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

Påvirkning af omgivelserne

I det følgende behandles det ansøgte i forhold til

- Landskabet
- Naboer (placering, lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.)
- BAT - bedste tilgængelige teknik
- Energi og ressourcer
- Uheld og driftsforstyrrelser
- Jord
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur

Der gives godkendelse til udvidelse til et dyrehold svarende til 370,26 DE. Det er antallet af dyr, der angiver den tilladte produktionsstørrelse. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Dyretype	Ansøgt drift	
	Stk.	DE
Søer m. smågrise til 8,5 kg	1.550	370,26

Den samlede produceret mængde husdyrgødning på bedriften omfatter 260,58 DE svinegylle produceret på Vejlgårdvej 2, 40 DE svinegylle produceret på Grankærvej 2 samt det ansøgte 370,26 DE, i alt 670,84 DE. Af det samlede producerede husdyrgødning afsættes der i ansøgt drift 216,3 DE til aftalearealer. De resterende 454,54 DE afsættes på ejede/forpagtede udbringningsarealer.

Når der i det efterfølgende omtales § 7-områder og § 3-områder, menes der med § 7-områder naturarealer omfattet af Husdyrbruglovens § 7. Med § 3-områder menes der naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Udpegningen af § 3-områder startede som en vejledende udpegning i 1992. På § 3-områder må der ikke ske en intensivning af driften i forhold til 1992 niveauet. § 7-områder er større områder, som er omfattet af § 3-udpegning, og som er sårbare overfor nedfald af luftbåret ammoniak.

Tidsplan for udvidelsen

Der er i forbindelse med ansøgning om udvidelse anmodet om fristforlængelse for udnyttelse af godkendelsen fra 2 år til 4 år.

Nørre Moesgaard I/S anmoder om udvidelse af soholdet på Arnborgvej 21 fra 1.130 årssøer til 1.550 årssøer. Grisene fra denne besætning transporteres til selskabets anden lokalitet Vejlgårdvej 2 hvor smågrisestaldene er etableret, - der skal efter udvidelsen produceres 44.000 smågrise og 1.200 slagtesvin.

I forbindelse med den ansøgte udvidelse af produktionen på Arnborgvej 21 skal ejendommens eksisterende fare- og drægtighedsstalde udvides og der skal etableres 5.000 kbm ny lagerkapacitet til gylle. Herefter kan besætningsudvidelsen påbegyndes.

På Vejlgårdvej 2 skal der ikke bygges eller renoveres, -der vil alene blive tale om en omfordeling af dyrene samt en ændret belægning i ejendommens eksisterende stalde.

Selskabet planlægger udvidelsen udført i etaper og den samlede tidsplan for udvidelsen strækker sig over 4 år fra opstart til fuld produktion på begge adresser.

År 1 : Planlægning, projektering og udbud

År 2 : Byggeri på Amborgvej 21

År 3 : Besætningsudvidelse

År 4 : Fuld smågriseproduktion på Vejlgårdvej 2

(se bilag 9)

Herning Kommune har i forbindelse med opstartsmøde, tilkendegivet at anmodningen om fristforlængelse kan imødekommes.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke påbegyndt indenfor 2 år, og hvis den ikke er udnyttet indenfor 4 år efter meddelelse om godkendelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Vilklårene i miljøgodkendelsen er gældende fra godkendelsestidspunktet, dog således at hvis projektet ikke igangsættes indenfor 2 år, bortfalder godkendelsen. Hvis projektet iværksættes (nye bygninger og/eller et dyrehold på mere end 262,79 DE) betragtes projektet som iværksat, og vilklårene træder i kraft.

Varetagelse af hensyn til landskab

Den nye godkendelsesordning gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra "Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed" og Planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Ejendommen ligger udenfor områder, der er udpeget som landskabelige interesseområder i Kommuneplan 2009-2020 for Herning Kommune.

Ejendommen er beliggende i landzone ca. 1,5 km sydøst for nærmeste byzone, Kibæk. Der er tale om et åbent landskab, præget af landbrugsejendomme. Landskabet omkring ejendommen er gennemskåret af mange læhegn. Ejendommen ligger i bufferzone II til et § 7 beskyttet hedeeareal, det beskyttede område er beliggende ca. 309 m nordøst for ejendommen (målt fra den nye gyllebeholder). Endvidere ligger et §3 beskyttet engareal ca. 392 m vest for ejendommen. Nord om ejendommen ligger der et beskyttet dige.

Alle anlæg (planlagte og eksisterende) på ejendommen ligger udenfor skovbyggelinie, sø- og åbeskyttelseslinie, kirkebyggelinie og kirkeindsigtsområde.

Udvidelsen kræver nyt byggeri. Der søges om tilladelse til følgende bygningsmæssige udvidelser/nyetableringer:

- Forlængelse af eksisterende farestald (1.1.2. ny farestald), med 5 sektioner af 22 farestier.
I alt svarende til en bygningsmæssig udvidelse på ca. 800 m² stald.
- Tilbygning til eksisterende drægtighedsstald (1.1.6. ny drægtighedsstald), med 256 æde-hvilebokse, samt polte og gylte stier.
I alt svarende til en bygningsmæssig udvidelse på 1.100 m² stald.
- Ny gyllebeholder med en kapacitet på 5.000 m³, som etableres med fast overdækning.

Dispensation til markvandingsboring

Tilbygninger, 1.1.2. ny farestald og 1.1.6. ny drægtighedsstald, overholder ikke gældende afstandskrav for markvandingsboring. Afstanden vil med det ønskede byggeri og den ønskede placering være 9,5 m fra farestalden og 7,5 m fra drægtighedsstalden, til den pågældende boring, mod et afstandskrav på 15 m (se bilag 2a og 8). Der er i forbindelse med ansøgningen for Amborgvej 21, ansøges om dispensation for afstandskravet til markvandingsboring (se bilag 7).

Ansøger anfører at placeringen af de to tilbygninger er bestemt af hensyn til den interne logistik, således man opnår den ønskede tilknytning til ejendommens farestalde samt nyere drægtighedsstald og samtidig bevarer muligheden for at benytte eksisterende indgangs-, foder- og servicefaciliteter. Endvidere vil indsynet til bygningsmassen ikke ændre sig for omkringboende, og ejendommens til/frakørselsforhold vil heller ikke blive berørt af udvidelsen i bygningsmassen.

Herning Kommune har behandlet anmodningen om dispensation til markvandingsboringen DGU nr. 95.2520. Afd. Jord og Grundvand ved Herning Kommune har vurderet at der kan meddeles dispensation.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i Husdyrbrugloven (dvs. tilladelse til byggeri uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer eller tilladelse til ikke erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri) Der er i afsnittet Undersøgte alternativer, af ansøger, redegjort for 0-alternativ. Det er Herning Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt vil sikre en fremtidig rentabel drift og sammenhæng mellem planteavl og svineproduktion på bedriftens ejendommen.

Kommunen vurderer tillige, at de nye driftsbygninger, herunder gyllebeholderen, ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet. Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre på området, set i forhold til beplantninger i området, vilkår til materialevalg og placeringen af de nye, forbindelse med eksisterende.

Det er Herning Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved ejendommens eventuelle ophør er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand, herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Naboer –placering,– lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.

Generelt i forhold til naboer kan det oplyses at kommunen aldrig har modtaget klager over lugt, støv og støj fra ejendommen.

Nærmeste nabo, Arnborgvej 11, er beliggende ca. 339 m vest for nærmeste staldafsnit med udvidelse. Jf. lovens § 6 må der ikke udvides indenfor 50 m af alle nabobeboelser hvilket er dermed er overholdt. Denne nabo er en nabo med landbrugspligt og indgår derfor ikke indgå ift. lugtberegningen.

Placering af nye anlæg

De nye stalde opføres i forlængelse af eksisterende fare- og drægtighedsstald. Den nye gyllebeholder som opføres med fast overdækning, placeres umiddelbart nord for eksisterende gylleholdere.

Der er i dag løbende nord-syd, både vest og øst for ejendommen etableret læhegn. Naboen mod nord Arnborgvej 13, er godt afskærmet af beplantning.

Alternativ placering af nye anlæg

Ansøger har givet følgende beskrivelse af de tanker der er gjort i forhold til placeringen af de nye anlæg

Alternative muligheder for placering af staldanlægget er overvejet men fundet problematiske i forhold til naboer og naturområder. Det er derfor besluttet at fastholde placeringen på ejendommen og i stedet gøre en indsats ved at gennemarbejde anlæggets udformning for her at minimere påvirkningen på omgivelserne. I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter er det ejer og rådgivers vurdering at en udvidelse med tilknytning til det "gamle" gårdanlæg vil give det bedste helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen. Et stort men samlet staldanlæg, som gør det muligt at etablere en sammenhængende og skærmende beplantning i tråd med områdets mange naturligt forekommende læhegn.

Det vurderes på baggrund af beplantningerne i området og vilkår om vedligeholdelse heraf, placeringen af de nye anlæg - i forbindelse med eksisterende og vilkår til materialevalg, at de nye anlæg ikke vil være til visuel gene for naboer og at anlæggene også efter de bygningsmæssige udvidelser vil fremstå som en samlet produktionsmæssig enhed.

Kumulativ effekt

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Der er ikke andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone.

Lugt

Det er forudsat, at det samlede antal DE eller geneafstanden for lugt ikke forøges.

Geneafstande (i meter) fra ejendommen ved ansøgte projekt er beregnet som følger:

Beregnet geneafstand i meter

Faktisk afstand i meter (nærmeste stald-

	- ukorrigeret	midtpunkt)
Enkeltbolig uden landbrugspligt <i>Arnborgvej 13</i>	146,23 m	480,48 m
Samlet bebyggelse <i>Assing</i>	295,32 m	2408,14 m
Byzone <i>Kibæk</i>	426,43 m	1.534,23 m

Nærmeste naboer er Arnborgvej 11, 6933 Kibæk, som ligger ca. 350 m vest for Arnborgvej 21, målt fra nærmest kant på staldbygninger. Der er landbrugspligt på ejendommen, dermed beregnes der ikke geneafstand for lugt i forhold til Arnborgvej 11.

Nærmeste nabo uden landspligt er ejendommen Arnborgvej 13, 6933 Kibæk. Der er ca. 480 m fra denne ejendom til nærmeste staldmidtpunkt (eksisterende stald, staldafsnit 1.1.7). Afstanden fra kanten af stalden er ca. 400 m.

Geneafstanden for lugt i forhold til enkeltbolig uden landbrugspligt er i ansøgningssystemet beregnet til 295,32 m. På ejendommen Arnborgvej 13 vil der kunne opleves lugt fra det planlagte dyrehold på Arnborgvej 21. Lugten vil dog ikke være af et omfang, at den vurderes at være væsentlig genevoldende.

Konsekvensområdet for lugt (beregnet efter FMK modellen), dvs. den afstand indenfor hvilken der vil kunne opleves lugt, som ikke er genevoldende, er i ansøgningssystemet beregnet til 634,12 m.

Nærmeste byzone, Kibæk. Kibæk er beliggende ca. 1534 m fra Arnborgvej 21, geneafstanden for byzone er beregnet til 426,43 m. Nærmeste samlede bebyggelse er udover Kibæk, Assing, som er udpeget som nærmeste samlede bebyggelse. Assing er beliggende ca. 2408 m fra Arnborgvej 21, geneafstanden er beregnet til 295,32 m. Således er geneafstandene for byzone og samlet bebyggelse overholdt.

Det vurderes samlet, at udvidelsen ikke vil medføre uacceptable lugtgener for naboejendomme, samlet bebyggelse og byzone, da genkriterierne er overholdte. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal ejendommen lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtmissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

Støj

Ansøger har beskrevet at der kan forekomme støj fra komrtørring, ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og transport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Ansøger beskriver videre, at der ved så- og høsttid vil være et forhøjet aktivitetsniveauet mht. transporter og forekomsten af støv og støj i forhold til den øvrige del af året. Dagligt vil der være begrænset støj fra ventilationsanlæg, foderanlæg, motoriserede køretøjer og transporter.

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, mens ventilationsstøj må forventes hele døgnet.

Det er Herning Kommunes samlede vurdering, at der ikke vil være øgede støjgener fra anlægget. Der er derfor ikke vilkår om overholdelse af specifikke støjkrav. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå uforudsete gener for de omkringboende, eller såfremt Herning Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

Flue, rotter, mv.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.) som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det er i ansøgningsmaterialet oplyst at der er aftale med Mortalin og at der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger.

På ejendommen arbejdes der på at opretholde en god hygiejne, hvilket har stor indflydelse for skadedyrs ophold på ejendommen, heriblandt fluer. Endvidere er anvendes der rovfluer i staldene.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres én gang årligt (www.dpil.dk).

Støv

Med hensyn til støvgener fra gården, forventes det ikke at driften vil give væsentlige støvproblemer. Dog vil der i forbindelse med udvidelsen ske en forøgelse af antallet af transportere på grusvejen, og i forbindelse hermed forventes der øget støvgenerne.

Der henvises til god landmandspraksis og til, at al transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på ejendommen planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, hvilket betyder at der formentlig ikke vil opstå gener forbundet med lyset i staldene. Derudover er der på ejendommen beylsning ved alle udleveringsramper samt i forbindelse med befæstede arealer hvor lyset primært anvendes i årets mørke måneder.

Der forventes, pga. afstanden til naboer, ikke at der vil være gener forbundet med lys fra ejendommen. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal ejendommen lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

Affald

Der er udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald gældende for virksomheder i Herning Kommune. Dette regulativ er gældende for ejendommen, hvilket betyder, at man skal anvende en godkendt (eller - den kommunale) modtageplads eller anvende godkendte transportører.

Herning Kommune har ingen indsamlingsordning men en anvisningsordning. I praksis betyder det, at bedriften selv skal lave en aftale med en transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i kommunen, og kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Ønsker man at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal der forinden meddeles dispensation hertil af Herning Kommune.

Oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold. Der skal, for at få overblik og incitament til nedbringelse af mængden af affald på ejendommen føres registrering over affaldsproduktionen.

Reglerne for animalsk affald og døde dyr er beskrevet i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, nr. 439 af 11. maj 2007. Herfra kan særligt fremhæves, at opbevaringen skal ske skyggefuldt, afskærmet mod vilde dyr og hævet fra jorden, evt. på et ventileret sted. Endvidere skal opbevaringen foretages i passende afstand fra offentligheden. Der skal foretages tilmelding til afhentning inden 24 timer.

Transport

Kort over transportveje ses som bilag 13. I den miljøtekniske beskrivelse er der skema med antal transportere før og efter udvidelsen.

Ansøger beskriver følgende:

En meget lille del af udbringningsarealerne grænser op til bymæssig bebyggelse. Alle ejendommens ejede arealer, ligger indenfor en radius af 2,5 km fra bygningerne. Ejendommens resterende udspretningsareal er lokaliseret lige omkring ejendommen, således ligger ca. 270 ha indenfor en radius af 4,5 km.

Udspretningsarealerne længst fra Nr. Moesgård ligger ca. 7 km fra ejendommen og udgør 29,0 ha.

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af dyr, levering af råvarer til foderfremstilling, gylle og anden gødning, eget kom, kemikalier o.lign. Transporterne fordeler sig som vist i vedhæftede bilag 13.

Lastbiltrafikken til ejendommen foregår ad Arnborgvej. Kørsel med gylle til udbringningsarealerne omkring Nr. Moesgård foregår hovedsagligt ad markveje.

Gyllen transporteres hovedsagligt i forbindelse med markarbejdet i starten af april, og varer ca. 1 mdr.

Af samtlige transporter, er transporten af husdyrgødning den transportform, der udgør den største stigning i antallet af kørsler på offentlig vej.

Der gøres opmærksom på at ifølge bekendtgørelse nr. 1152 af 23/11 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v. må transport af husdyrgødning over en vejafstand på mere end 10 km kun finde sted med lastbil eller påhængskøretøj hertil.

Det ansøgte vil betyde en forøgelse af forbruget af foder m.v. og dermed en øget transport til og fra ejendommen. Forøgelsen af antallet af transporter er efter kommunens opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende.

For at begrænse eventuelle gener fra transport henstiller kommunen til, at transport skal foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

BAT - bedste tilgængelige teknik

Strategien i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest.

Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi.

Der er derfor, i forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse, foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er der foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

Der er i forhold til kommunens niveau for BAT på landbrugsområdet foretaget vurderinger for områderne.:

- Management
- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

Management

Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder rutiner vedr. de anvendte teknologier.

Ansøger har anført, at der på ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

- Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaftelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.
- På ansøgningstidspunktet er der ansat 4 personer i stalden foruden de 2 ejere. Ejerne deltager også selv i det daglige arbejde i stald og mark. Ejer Hans Pedersen har ansvaret for staldene og ejer Jørgen Laulund har ansvaret for driften af marken. Begge ejere har de nødvendige sprøjtecertifikater.
- Begge ejere deltager løbende i ERFA møder

- Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnets, samt månedsopgørelse over elforbrug.
- Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registret.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften (med hjælp fra Planteavls kontoret), hvori der gøres rede for handels- og husdyrgødning.
- Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen"
- Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen reparerer og vedligeholdes efter behov.
- Området omkring ejendommen rengøres efter behov.
- Udbringning af gylle foregår i dagtimerne og ikke på søn- og helligedage.

Derudover beskriver ansøger at der føres egenkontrol med:

- Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt af medarbejderne i stalden. Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg og nødopluk, - således årlige tilsyn med anlæggene og styringer.
- Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.
- Arbejdspladsvurdering (APV) bliver udført.
- Der udføres 10 årlige beholderkontroller.
- Der føres logbog over flydelag på gylletanke.

På baggrund af ovenstående, vurderer Herning Kommune, at ejendommen anvender BAT indenfor management.

Foder

På ejendommen anvendes der følgende tiltag med hensyn til foder:

- Søerne fodres med 2 blandinger (drægtigheds- og diegivningsfoder). Disse blandinger er næringsstoftilpasset søerne aktuelle tilstand. Dette minimerer næringsstof indholdet i gødningen.
- Der tilsættes enzymer til foderet i de foderblandinger det er relevant. Enzymerne forbedrer dyrets foderudnyttelse, og derved minimerer næringsstofoverskuddet i gødningen.
- Drægtige søer og søer i løbefase fodres med foder med reducere indhold af råprotein og fosfor.

Råvareprisen taget i betragtning vil det ikke være økonomisk rentabelt at unnlade optimering og næringsstoftilpasning af foderblandingerne løbende gennem perioden! Der føres løbende kontrol med foderforbrug og tilvækst via E-kontrol i produktionen.

At der anvendes de bedste foderblandinger til effektivisering af fodringen og minimering af udskillelsen af næringsstoffer anses som BAT.

Der er stillet vilkår om, at der på bedriften så vidt muligt skal ske en løbende forbedring af fodereffektiviteten, således at N og P bedst muligt tilbageholdes samt ved fokus på bedst muligt foderblandinger til bedriftens dyrehold. Der er derudover ikke stillet vilkår til fodring, da der ikke indgår foderkorrektioner som forudsætninger for overholdelse af afskæringskriterier (herunder også BAT- niveau), da ansøger ikke ønsker vilkår til foder og fodring.

På baggrund af ovenstående og de stillede vilkår, vurderer Herning Kommune, at ejendommen anvender BAT indenfor fodring.

Miljøstyrelsen har vedtaget vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor fra slagtesvin. Tilsvarende emissionsgrænseværdier er på tidspunktet for behandlingen af miljøgodkendelsen ikke vedtaget for de andre dyretyper. Der er dog vejledende emissionsgrænseværdier i høring for smågrise og søer. Herning Kommune har i nærværende godkendelse forholdt til høringsudkastets emissionsgrænseværdi for fosfor fra søer. For søer fremgår det, at husdyrgødning fra søerne ab lager maksimalt må være 23 kgP/DE ab lager, svarende til 32 kgP/ha ved 1,4 DE/ha. Herning Kommune stiller ift, BAT niveauet krav om, at ansøgningen for søerne overholder miljøstyrelsens emissionsgrænseværdi.

For soproduktionen på 1.550 årssøer svarende til 370,26 DE på Arnborgvej 21 kan der, jf. bilag 5 beregnes en fosforemission på 22,94 kgP/DE ab lader beregnet ved 8.493 kgP ab lager / 370,26 DE. Dette er lavere end Miljøstyrelsens vejledende BAT emissions-

grænseværdi på 23 kgP/DE ab lager for søer. Dette svarer til 32,06 kgP/ha ved 1,4 DE/ha og 31,89 kgP/ha ved den ansøgte udspre-ning på 1,39 DE/ha. Det fremgår af denne, at ansøger, som virkemiddel for at leve op til emissionsgrænseværdien, kan anvende enten fodringsteknologier, separationsteknologi eller afsætning til biogasanlæg. Der anvendes foder med reduceret fosforindhold til søer i lø-be og drægtighedsperioden. Der er stillet vilkår herom. Derudover udspreddes husdyrgødningen med lavere dyretryk end det maksimalt tilladte. Derfor vurderer Herning Kommune, at det godkendte projekt overholder kommunens BAT-niveau for slagtesvin.

Staldindretning

Det fremgår af forarbejderne til husdyrbrugsloven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Kommunens niveau for staldsystemer i det ansøgte projekt er følgende:

1. Nye stalde: Der tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens standard emissionsgrænseværdier hvor sådanne findes for dyretypen. Al-ternativt anvendes Landscentrets BAT blade eller Miljøstyrelsens teknologiblade for dyretypen, således at dette bliver niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.
2. Eksisterende stalde med udvidelse/ændring: Der tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens standard emissionsgrænseværdier for ek-sisterende stalde hvor sådanne findes for dyretypen Det er Herning Kommunes vurdering, at der, såfremt der i en eksisterende stald hvori der sker udvidelse/ændring ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier jf. ovenstående under pkt. 1. skal der redegøres for, om der kompenseres med tilstrækkelig teknologi ud fra vurdering af økonomisk proportionalitet og restlevetiden.

Oversigt over staldindretning

Staldnummer og dyretype jf. ansøgning	BAT for dyretypen jf. Landscenterets BAT blade	Staldtype ansøgt drift
Ny stald		
1.1.2. Ny farestald Søer	Faresti med delvist spaltegulv BAT- byggeblad 106.02-51.	Farestald, Kassestier, Delvis spaltegulv, Gyllekøling m. træk og slip
1.1.6. Ny drægtighedsstald Søer	Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund BAT byggeblad 106.01-51.	Løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, Delvis spaltegulv, Gyllekøling m. skraber
Eksisterende stalde med udvidelse/ændring		
1.1.1. . Eksisterende farestald Søer Opført 2002	Faresti med delvist spaltegulv BAT- byggeblad 106.02-51	Farestald, Kassestier, Delvis spaltegulv
1.1.3. Eksisterede drægtighedsstald 1 Søer Opført 1998/2006	Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund BAT byggeblad 106.01-51	Løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, Delvis spaltegulv
1.1.4. Løbeafdeling Søer Opført 1971	Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund BAT byggeblad 106.01-51	Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, Delvis spaltegulv
1.1.5. Eksisterede drægtighedsstald 2 Søer Opført 1971/1972	Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund BAT byggeblad 106.01-51.	Løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, Delvis spaltegulv
1.1.9. Ny gyllebeholder	-	Fast overdækning
Beregnet samlede emission fra anlægget		4532,96 kgN/år

For kort med staldnumre se bilag 1.

I forløbet frem mod denne konkrete ansøgning om udvidelse af dyreholdet, er der foretaget forskellige økonomiske og miljømæssige beregninger på udvidelsen af dyreholdet. Det endelige ansøgningsmateriale, beror på projektilpasninger der for nogens vedkommende er at betegne som BAT.

Farestalde: Der er ikke udarbejdet (Miljøstyrelsen) BAT emissionsgrænseværdier for dyretypen. De er dog udarbejdet som udkast der ikke er endeligt vedtaget. Kommunen har valgt allerede på nuværende tidspunkt at disse følges. I forhold til farestalde fremgår der endvidere af Miljøstyrelsens teknologiliste følgende teknologier for dyr på gyllesystemer: Luftvasker med syre. Der er ikke udarbejdet (Miljøstyrelsen) BAT standardvilkår for dyretypen.

Løbe/drægtighedsstalde: Der er ikke udarbejdet (Miljøstyrelsen) BAT emissionsgrænseværdier for dyretypen. De er dog udarbejdet som udkast der ikke er endeligt vedtaget. Kommunen har valgt allerede på nuværende tidspunkt at disse følges. I forhold til løbe/drægtighedsstalde fremgår der af Miljøstyrelsens teknologiliste følgende teknologier for dyr på gyllesystem: Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund og Luftvasker med syre. Der er ikke udarbejdet (Miljøstyrelsen) BAT standardvilkår for dyretypen.

Fastsættelse af BAT niveau (for beregninger se bilag 5)

Herning Kommune har ud fra den tilgængelige viden om teknologier og proportionalitet fastsat BAT niveauet for alle svinestalde, nye som eksisterende til en ammoniakemissionsgrænseværdi svarende til niveauerne angivet i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for søer.

Der er på den baggrund foretaget beregninger af BAT niveauet, resultat heraf er en samlet maksimal ammoniakemission på 4537,92 kg N/år.

Ansøger har valgfrihed i forhold til valg af virkemidler til opnåelse af det beregnede BAT -niveau.

Beregnet emission for ansøgt drift

Der er i ansøgt drift valgt følgende virkemidler til opnåelse af BAT niveau:

- 1.1.2. Ny farestald
Gyllekøling med træk og slip, 20 % reduktion
- 1.1.3 Eksisterende Drægtighedsstald 1
Foder med et råproteinindhold på 140 g/FE samt proteinindhold på 4,8 gP/FE
- 1.1.5 Eksisterende Drægtighedsstald 2
Foder med et råproteinindhold på 140 g/FE samt proteinindhold på 4,8 gP/FE
- 1.1.6. Ny drægtighedsstald
Gyllekøling med skrab, 30 % reduktion
Foder med et råproteinindhold på 140 g/FE samt proteinindhold på 4,8 gP/FE
- 1.1.9. Ny gyllebeholder
Fast overdækning

Med de ovennævnte valgte virkemidler samt de valgte fodervirkemidler til begrænsning af ammoniakfordampningen, kan der bregnes en samlet ammoniakemission fra anlægget på 4532,96 kgN/år.

Gyllekøling vurderes kun som BAT såfremt den udvundne varme kan anvendes i produktionen.

Ansøger har derfor anført følgende:

Ansøger har valgt at anvende køling af kanalbund i ny drægtighedsstald 1.1.6 og farestald 1.1.2. Denne løsning er valgt ud fra et ønske om at anvende den varme som her er til stede til opvarmning af staldanlægget.

Løsningen vil både spare energi til opvarmning, samt mindske ammoniakfordampningen med op mod 30 %. Driftsomkostningerne til køleanlægget vil primært bestå af udgifter til strøm. Sættes denne udgift i forhold til den nuværende pris på olie, som ellers skulle indkøbes til opvarmning, synes dette at være den økonomisk billigste varmekilde.

- Overbrusning

Udover de anvendte staldsystemer og virkemidler som indgår i ansøgningsystemets beregninger, anvendes der også overbrusning. Overbrusning forbedre gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.

Ansøger anføre følgende:

Der overbruses i alle stalde, -færestalde undtaget!. Denne undtagelse foretages af velfærdsmæssige overvejelser, idet overbrusningen vil have negativ indflydelse på pattegrisenes temperaturregulering og lokalklima.

Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos søerne, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre. Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin, - der er derfor ikke lavet økonomiske afvejninger af alternativer.

Der er stillet vilkår i overensstemmelse med ovenstående valg af teknologier m.v.. Da det er en forudsætning for opnåelsen af den beregnede ammoniakemission.

Fravalg af BAT teknologier

Ansøger har i ansøgningsforløbet fravalgt nogle teknologier og projektilpasninger, der ligeledes er BAT. Ansøgers begrundelser for fravalg:

Virkemiddel	Begrundelse for fravalg
Gylleforsuring	<i>Forsuringsteknikken er meget effektiv til fjernelse af ammoniak. Anlæggets effekt er i det konkrete projekt vurderet at være væsentlig større end nødvendigt for at bringe udvidelsen i balance med omgivende natur. Dette sammenholdt med en økonomisk større investering, - anslået 1.000.000 kroner og en årlig udgift til drift og afskrivning på 200.000 kroner synes virkemidlet ikke at kunne leve op til BAT for det pågældende projekt.</i>
Biologisk luftvasker	<i>Biologisk luftvasker anvendes for at reducere lugt. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone, hvorfor man har valgt ikke at gøre brug af denne teknik.</i>
Benzoesyre i foderet	<i>Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin og er derfor ikke et reelt anvendeligt virkemiddel i den pågældende besætning.</i>
Ændring af ventilationsafkast	<i>Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtbredelsen omkring anlægget. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.</i>
Kemisk luftvasker	<i>Reducerer ammoniakfordampningen fra staldene. For at opnå den fulde udnyttelse af luftvaskerne skal der sendes betydelige mængder luft gennem. Det betyder for det konkrete projekt at man skulle samle afkast fra flere eksisterende sektioner for at få den fulde udnyttelse af renseren. En sådan samling af afkast kan rent teknisk være vanskeligt at udføre. Derfor har man af tekniske årsager fravalgt brug af luftrensere og metoden er derfor ikke vurderet rent økonomisk.</i>
Overdækning af Eksisterende gyllebeholder	<i>Eksisterende 2 beholdere er i uændret drift og overdækkes derfor ikke. Alle beholdere vedligeholdes med naturligt flydelag uden problemer.</i>

Eksisterende anlæg

Det fremgår af forarbejderne til Husdyrbrugsloven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

De eksisterende stalde er opført henover de sidste 30 år, hvor de nyeste anlæg er fra 2002/2006 og de ældste er fra 1971. De eksisterende anlæg renoveres ikke. Kommunens BAT niveau for den samlede ejendom er dog opfyldt. Det beregnede BAT-niveau for den ansøgte drift opnås dog med virkemidler i de nye stalde i form af gyllekøling, fodervirkemidler og overdækning af den nye gyllebeholder.

Samlet vurdering af anvendelse af BAT indenfor staldindretning

Herning Kommune vurderer, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

Denne vurdering bygger på, at selv om hvert enkelt staldanlæg ikke er indrettet således at BAT niveauet opfylder på hvert staldafsnit, så er der for opnåelse af det samlede BAT-niveau for ejendommen kompenseret ved etablering af gyllekøling, anvendelse af fodervirkemidler og opbevaring af husdyrgødning med fast overdækning. Således vil den samlede ammoniakemission fra projektet være på 4.532,96 kgN/år mod det beregnede BAT niveau på 4.537,92 kgN/år. Herning Kommunes BAT -niveau overholdes med 4,96 kg N/år. Herning Kommune vurderer derfor, at der for det ansøgte projekt, i tilstrækkeligt omfang er redegjort for at projektet lever op til kommunens BAT niveau.

Der er desuden installeret overbrusning som forbedrer gødeadfærden hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.

Det er kommunens opfattelse, at der gennem den beskrevne drift, god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. sker overholdelse af kravet om BAT.

Forbrug af vand og energi

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrbrugsloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind. Renere teknologi sigter blandt andet på: At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab. Ved jævnlig aflæsning af energimålere og vandmålere kan man hurtigt danne sig et overblik over forbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssig opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning, samt minimerer forbruget pr. produceret enhed.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.
- At man udskifter miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige
- At gøre arbejds gange og processer mindre belastende for miljøet.

Der er stillet vilkår om at der skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller – konsulent og bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflæsning af el.

Der er endvidere sat krav til etablering af vandur så forbruget kan overvåges og der kan reageres på evt. lækager.

- Vand

Ansøger har beskrevet at stalde og stuehus forsynes med vand fra Kibæk Vandværk. Vandet anvendes, som drikkevand, husholdning og rengøring af stalde. Det samlede forbrug er vurderet til 15.340 m³, hvoraf de 15.000 er det vurderet fremtidige forbrug til svineproduktionen.

Endvidere udvindes der vand fra markvanding, vandforbruget herfra udgør :

- Arnborgvej 21 -72.000 kbm
- Grankærvej 2 -57.000 kbm
- Åse Troelsen (mark nr. 30-38) -48.000 kbm

- Vandbesparende foranstaltninger

Ansøger har beskrevet følgende vandbesparende foranstaltninger:

- *Overalt i staldene er der opsat vandbesparende drikkekopper, i stedet for de traditionelle drikkenipler.*
- *Alle drikkenipler er placeret over foderkrybben således at vandspild opsamles i foderkrybben og vandspild undgås.*

- *Lovpligtig overbrusning til drægtige søer er installeret.*

- Energi

Ansøger har vurderet at elforbruget på ejendommen, stuehuse og produktionsbygninger, i ansøgt drift vil stige fra 300.000 kWh til cirka 370.000 kWh. Elektriciteten forbruges til lys, male- og blandeanlæg, ventilation, komtørring samt vandingsanlæg.

Forbruget af fyringsolie forventes i den ansøgte drift at falde fra det nuværende forbruge på ca. 12.000 liter fyringsolie til opvarmning i farestalden til 4000 l, da der i ansøgt drift genvindes varme fra gyllekølingsanlæg i drægtigheds- og farestalde.

Energiforbruget til driften af gyllekølingsanlægget forventes at være ca. 25.000 kWh.

Brændstofforbruget forventes at stige fra ca. 22.000 liter dieselolie til ca. 25.000 liter pr. år efter udvidelsen.

- Energibesparende foranstaltninger

Ansøger har beskrevet følgende vandbesparende foranstaltninger:

Den indvundne varme fra gyllekølingen genanvendes. Deraf følger et lavere olieforbrug til opvarmning.

Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde. I forhold til traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger disse mindre energi. Forskellen er at frekvensregulerede ventilatorer nedjusterer kapaciteten ved at bruge mindre strøm, hvor de spjældregulerede bruger den samme mængde strøm, uanset ventilationsbehov, men regulerer på spjældets åbning.

Med MultiStep er det muligt at reducere energiforbruget – sammenlignet med et traditionelt undertrykssystem. MultiStep sikrer at den enkelte ventilator hele tiden arbejder ved konstant hastighed uden at overbelastes, dette har ikke alene effekt på energiforbruget men også gavnlige indflydelse på støjgenerne fra ventilationen.

Der er ingen mekaniske forbindelser til udsugningsenhederne, hvilket sikrer, at systemet ikke løbende skal justeres og er mere rengøringsvenligt.

Der monteres vinduer i vægge og ovenlys i tagflade for at mindske behovet for kunstigt lys i dagtimerne.

For at opnå energibesparelse vil hovedparten af ejendommens korn og foderstoffer fremover blive "løftet" op i siloerne med elevatorer i stedet for at blive blæst ind.

Alle snegle til intern transport og elevatorer monteres med sensor og automatisk stop, således ingen transportører kører tomme.

Ingen transportører kan startes før der er registreret råvarer i graven.

Det er kommunens opfattelse, at landmanden igennem den beskrevne drift, god landmandspraksis, via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm., samt på baggrund, at der i forvejen er økonomisk incitament til at spare på vand og energi, at ejendommen anvender BAT indenfor forbrug af vand og energi.

Opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning

BAT og godt landmandskab i forhold til opbevaring og udbringning er bl.a. følgende tiltag:

- at man opbevarer flydende husdyrgødning i stabile beholdere og udfører beholder kontrol (10. år)
- at beholderen tømmes en gang årligt og efterses for revner m.v.
- at beholderen er etableret med fast overdækning eller alternativt flydelag og logbog
- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udsprængningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning
- at udbringning af gødning mm. skal foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstofoptag og størst vækst
- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner man anvender til udsprængning og om nødvendig nedpløjning af husdyrgødningen
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- at tage højde for udsprængningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skrånninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte.

- Opbevaring og behandling

Ansøger anføre at der på ejendommen vil blive anvendt følgende tiltag omkring opbevaring og behandling af husdyrgødning:

- *Der er enten fast overdækning eller naturligt flydelag af halm på gyllebeholderne, så lugt og ammoniak fordampning begrænses. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.*
- *Beholderen kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.*
- *Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.*
- *Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.*
- *Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.*
- *Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.*

Det er beskrevet at overpumpning af gylle foregår, på betonstøbt læsseplads, indrettet således at evt. overløb ledes via afløb retur til gyllebeholder eller med selvfyldende vogn med returløb til tanken.

Endvidere er det valgt at den nye gyllebeholder (1.1.9) etableres med fast overdækning, hvilket begrænser lugt og ammoniakfordampning fra beholderen.

- Udbringning

Ansøger beskriver at der ved udbringning arbejdes ud fra BAT for udbringningsteknik, som er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF)

Herunder udarbejdes der hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gyllen nedfældes eller slangeudlægges alt efter afgrøde. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

På baggrund af ovenstående, vurderer Herning Kommune, at ejendommen anvender BAT indenfor opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning.

Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn.

Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hæværk o.l.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, der er stillet vilkår om at planen skal revideres/kontrolleres sammen med ejendommens ansatte mindst en gang årligt Dette giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin ejendom og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den. Derfor stilles der krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig.

Planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder.

Ved evt. anvendelse af udenlandsk arbejdskraft, er der desuden stillet vilkår om, at beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse skal oversættes til et sprog, der er let at forstå for den ansatte.

Jord

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af gylle foregår under opsyn, samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses. F.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning.

Det vurderes at overpumpning af gylle på betonstøbt læsseplads, indrettet således at evt. overløb ledes via afløb retur til gyllebeholder eller anvendelse af selvfyldende vogn med returløb til tanken, vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

Endvidere beskriver ansøger at ejendommen mod N omgivet af beskyttet dige. Diget vil med en højde på ca. 1 m kunne fungere som sikkerhedsforanstaltning mod gylleudslip fra ejendommens gylletanke som alle er beliggende indenfor diget. På denne måde er det sikret at evt. udslip inddæmmes på et afgrænset areal uden udslip til vandløb eller åbne dræn. Der udover vil overpumpning af gylle ske under opsyn og der er timer på gyllepumpen samt påmonteret lås. Således sikres mod utilsigtet start. Ny beholder vil blive sikret tilsvarende.

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm., er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der henvises i øvrigt til Olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 259 af 23. marts 2010), idet der gøres opmærksom på, sløjfningsbestemmelserne i kapitel 9 af eksisterende tanke under 6000 l (hyppigst forekomne tanke på landbrugsejendomme).

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspredd med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt forsvarlig løsning. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler, for at sikre mod spild ved overløb.

Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Maskiner og redskaber som ikke indeholder rester af husdyrgødning eller sprøjtemidler kan vaskes på vaskeplads med olieudskillere og afløb til dræn.

Det vurderes at driften med de stillede vilkår vil være tilstrækkelige til at sikre jord i mod spild mm.

Grundvand

Anlæg

Håndtering af gødning foregår som gylle. For at sikre at husdyrgødningen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst, og dermed mindst udvaskning til grundvandet, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. I ansøgningsmaterialet er der beregnet en opbevaringskapacitet **for hele bedriften** på 13 måneder. Vilkårets krav er derfor opfyldt på ejendomsniveau. Kapacitetserklæring se bilag 6.

Arealer

I relation til miljøgodkendelse af landbrug er nitratfølsomme indvindingsområder mest interessant. For at beskytte grundvandet i områder som er nitratfølsomme har Herning Kommune stillet krav til hvor meget kvælstof der må udvaskes fra rodzonen på udspreddningsarealer. For nogle indvindingsoplande til almene vandværker er der desuden udarbejdet indsatsplaner, der kan stille skærpede krav til kvælstofbelastningen.

I forbindelse med nitratfølsomme indvindingsområder er Miljøcenter Ringkøbing imidlertid i gang med en nærmere hydrogeologisk kortlægning af drikkevandsressourcen, hvilket har resulteret i at drikkevandsområdernes udstrækning er ændret. Herning Kommune er

i besiddelse af det nyeste opdaterede kortmateriale, som kan afvige fra det landsdækkende kortmateriale i ansøgningssystemet over nitratfølsomme indvindingsområder. Såfremt der er afvigelse mellem kortværkerne har ansøger aktivt udpeget arealerne i ansøgningssystemet i overensstemmelse med kortmateriale som fremgår af www.miljøportalen.dk over reviderede nitratfølsomme indvindingsområder, seneste viden. I disse oplande er grundvandsressourcerne, som danner grundlag for vandværkernes drikkevandsforsyning, særligt følsom for næringsstofbelastning.

Af et samlet udbringningsareal på 327,1 ha ligger 71,42 ha i nitratfølsomt indvindingsområde for drikkevand. En del af disse arealer er også beliggende i Herning Kommunes udpegninger, temakode D (Nitratfølsomt indvindingsopland) og temakode E (Nitratfølsomt Områder indenfor OSD (Særlige Drikkevandsinteresser)). Herning Kommune har vurderet, at de beregnede udvaskninger ligger indenfor et acceptabelt niveau, og der er derfor ikke stillet særlige vilkår i forhold til disse udpegninger.

Kort over nitratfølsomme indvindingsområder fremgår af bilag 21.

Der er i tidligere kapitel 5 godkendelse sat vilkår til at udvaskning på arealerne; 14-1, 19-0, 21-0, 22-0, 24-0, 51-0, 52-0 og 53-0 ikke må overstige 50 mg nitrat pr. liter. Dette har indgået som forudsætning i nærværende ansøgning, og er opfyldt, idet udvaskningen ligger på 48 mg nitrat pr. liter fra de pågældende arealer.

Udvaskningsberegningerne for udspretningsarealerne beliggende helt eller delvist i nitratfølsomme indvindingsområder viser, at udvaskningen af nitrat i ansøgt drift ligger på 47 – 56 mg/l ud af rodzonen. Det er endvidere beregnet at nitratkoncentrationen reduceres med mellem 3 og 11 mg/l, i forhold til nudriften på knap halvdelen af arealerne, for de resterende arealer gælder, det at der sker en stigning i forhold til nudriften på 1 mg/l, udvaskningen på disse arealer ligger dog stadig under 50 mg/l.

Det vurderes ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt samt at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af de nitratfølsomme områder.

Beskyttelsesniveauet er overholdt, bl.a. ved anvendelse af et grundvandssædskifte med minimum 30 % miljøgræs (svarende til G3 sædskifte) på markerne; 20-0, 23-0, 23-1, 62-0 og 63-0 og grundvandssædskifte med minimum 50 % miljøgræs (svarende til G5 sædskifte) på markerne; 19-0, 21-0, 22-0, 24-0. Der er derfor stillet vilkår om dette i godkendelsen.

En del af arealerne beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder er også beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser. De resterende arealer er beliggende i område med almindelige drikkevandsinteresser. For kort med angivelse af drikkevandsinteresser, se bilag 20.

Til sikring af grundvandet er der i indvindingstilladelserne til almene vandværker, ikke almene vandværker og markvandingsboringer stillet vilkår, om driften i nærzonen omkring boringen. Overholdelse af vilkårene i disse tilladelser sikrer, at der ikke sker nedsivning af gødningsstoffer og sprøjtemidler til grundvandet langs borerøret eller i boringens nærzone. Endvidere gøres opmærksom på, at der i bek. nr 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask mv. af sprøjter, er krav til, at der ikke må påfyldes og vaskes indenfor 300 m af almene og ikke-almene vandforsyning.

Overfladevand – Vandløb og søer

Anlæg

Såvel nye som gamle gyllebeholdere er placeret mere end 100 m fra vandløb og søer. Terrænet omkring ejendommen er fladt (hældninger på 0-6 grader), endvidere er der nord om ejendommen et dige (se bilag 4), diget fungerer med en højde på ca. 1 m som sikkerhedsforanstaltning mod gylleudslip fra ejendommens gyllebeholdere som alle er beliggende indenfor diget. Diget er også indarbejdet i ejendommens beredskabsplan, hvor planer for forholdsregler ved eventuelle uheld og ulykker er beskrevet.

Der er vilkår om anvendelse af en vaskeplads med afløb til gyllesystemet, såfremt der foretages vask af sprøjteudstyr andre steder end på markarealer med afgrøder. Vask af maskiner og redskaber uden rester af sprøjtemidler eller husdyrgødning kan foregå på vaskeplads med afløb til dræn, såfremt der er olieudskillere.

For ejendommen gør det sig gældende at bygninger med tagrender afleder overfladevand til dræn som vist på bilag 3, afløbsforhold. Ældre bygninger afleder tagvand ud over jord, - markeret med X på samme bilag. Ejer er indforstået med at de viste bygninger med tagrender i forbindelse med nyetableringen føres med til ny faskine.

Herning Kommune tillader som udgangspunkt ikke direkte udledninger af tagvand og øvrig overfladevand uden rester af sprøjtemidler eller husdyrgødning direkte til søer, grøfter eller vandløb. Dette skyldes, at der som oftest er tale om store vandmængder, som ved regnvejr skal bortledes på kort tid. De pludselige store vandtilførsler udgør en trussel mod vandløb og grøfters fysiske forhold, fordi de kan være medvirkende til sandvandring og stoftransport. Derfor er der stillet vilkår om etablering af faskiner eller forsinkelsesbassin. Desuden er der stillet vilkår om, at der senest to måneder efter godkendelse skal indsendes beregninger, som dokumenterer, at faskiner eller forsinkelsesbassin er dimensioneret korrekt i forhold til de recipienter, som vandet afledes til.

Der gøres endvidere opmærksom på, at der skal søges særskilt tilladelse til afledning af tag og overfladevand hos Silkeborg Kommune. Af denne tilladelse vil der fremgå konkrete vurderinger af og krav til, hvor stor forsinkelse der skal til for at beskytte de berørte recipienter.

Arealer:

Bedriftens arealer er alle beliggende i den sydlige del af Herning Kommune, arealerne ligger spredt, men med en hovedkoncentration af arealer lige øst for Kibæk og rundt om ejendommen (se kortbilag 15 og 15a).

En del af ejendommens arealer ligger ved eller i nærheden af vandløb, se kortbilag 19.

Arealerne beliggende sydvest ligger op til Brunhede Bæk (B0-målsat), de nordvestlige arealer er beliggende op til henholdsvis Hjulbæk (B1-målsat) eller den B1-målsat bæk "vest for Assing". Målsætningerne for Brunhede Bæk og Hjulbæk er ikke opfyldt, målsætningen for bækken "vest for Assing" er opfyldt. Arealerne beliggende lige vest for Harreskov Plantage og ind til Kibæk, grænser i flere tilfælde op til Harreskov Bæk (B1-målsat). Målsætningen for Harreskov Bæk er opfyldt. De østligste arealer ligger knap 500 m nord for det A målsatte vandløb Rind Å, målsætningen for Rind Å er opfyldt. Målsætningerne er ifølge Herning Kommuneplan 2009-2020.

Alle de nævnte vandløb afvander til Vorgod Å, som er en del af Skjern Å vandløbssystem, som afvander til Ringkøbing Fjord.

Jf. Kommuneplanen må vandløbene ikke anvendes til formål der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. For alle målsatte vandløb er der i regionplan/kommuneplanen fastsat krav til vand- og vandløbskvaliteten.

Der er i forbindelse med udbringningsarealet kun få søer/vandhuller, ingen af disse er målsat.

Af det samlede udbringningsareal er der kun få (de østligste) skrånende arealer. Arealerne skråner på intet sted stærkt ned mod vandløb eller søer (> 6 grader).

Gennem en ændring af Husdyrgødningsbekendtgørelsen pr. 2/7 2009 er der et generelt forbud mod udbringning af gylle på arealer, som skråner mere end 6 grader, og som ligger nærmere end 20 m fra vandløb, søer over 100 m² og fjorde. Herning Kommune vurderer, at denne generelle regel er tilstrækkelig til at sikre mod påvirkning af søer og vandløb gennem direkte overfladeafstrømning af næringsstoffer opløst i vand eller næringsstoffer på jordpartikler. Dog er der stillet vilkår om, at der ikke må etableres afvandingsrender fra marker til eventuelle vandløb. Desuden er der henhold til Vandløbslovens § 69 generelle regler om 2 m dyrkningsfri bræmmer langs højt målsatte vandløb og søer.

Det er kommunens vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspreddning af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbs- og sønære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i væsentlig negativ retning i de aktuelle vandløb og søer. Den ansøgte fremtidige drift på ejendommens udbringningsarealer vurderes ikke være i modstrid med kommuneplanens vandløbsmålsætninger og naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper.

Overfladevand - Marint opland

Ejendommen og det samlede udbringningsareal på 327,10 ha ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ringkøbing Fjord er i Regionplan 2005 målsat med en skærpet målsætning, da fjorden er et Natura 2000-område. En risikoanalyse af Ringkøbing Fjord fra Miljøministeriet⁸ har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som blandt andet stimulerer væksten af planteplankton, søsalat og algebekvæmninger på bundplanterne og dermed har en negativ effekt på miljøtilstanden i fjorden. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Hvilket resulterer i at risikoanalysen viser, at kun med en lavere næringsstofftilførsel kan

målsætningen nås i områdets kystvande. Arealanvendelsen i oplandet til Ringkøbing Fjord er domineret af landbrug, og andelen af landbrugsjord udgør 60 procent, hvilket er 2 procent lavere end landgennemsnittet.

Oplandet til Ringkøbing Fjord er på 347.387 ha, hvoraf 54.040 ha er landbrugsjord i oplandet beliggende i Herning Kommune. Der er opgjort en kvælstofudvaskning til Ringkøbing Fjord fra landbrugsarealer i Herning Kommune på gennemsnitligt 667.490 kgN pr. år i 2006.

Nitrat

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasserne 1-3, som er de kvælstof-følsomme områder i forhold til hav & fjord. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for, hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i oplandet og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Da alle arealer ligger udenfor nitratklasse 1-3, er arealerne robuste. Dette er med baggrund i, at de ligger i et opland til et Natura 2000 område, der er meget sårbart overfor kvælstofudvaskning, men mellem 76-100 % af kvælstoffet tilbageholdes jf. sårbarhedskortet og reduktionskortet udarbejdet af Miljøstyrelsen i forbindelse med udpegningen af nitratklasserne (kilde: Danmarks Miljøportal).

Det vil sige, at det er vurderet, at recipienten (primært det marine miljø) godt nok er meget sårbart i forhold til nitratudledning, men da reduktionspotentialet er højt (reduktion af nitrat til frit atmosfærisk kvælstof) mellem marken og recipienten, udvaskes potentielt kun en lille andel af det udbragte kvælstof på arealerne til recipienten. Det er derfor vurderet, at de generelle harmoniregler er tilstrækkelige i forhold til kravene for overfladevand og der er ikke krav om yderligere vilkår.

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødningen har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. Indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnes på grundlag af normtal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Vælges samme sædskifte som referencesædskiftet i alle marker stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen. Der er på ni marker valgt et sædskifte der er bedre end referencesædskiftet og der er derfor stillet krav til anvendelse af de ansøgte sædskifter på disse arealer. Det valgte sædskifte er valgt pga. grundvandsbeskyttelse. For alle øvrige udbringningsarealer er der valgt samme sædskifte som referencesædskiftet, der er derfor kun sat krav til sædskiftet på de ni marker i grundvandsområde.

Ifølge den indsendte ansøgning viser beregning at det maksimale dyretryk, DE_{max} , er 1,4 og det reelle dyretryk, DE_{reel} for ansøgt drift, er 1,39 DE/ha.

Da DE_{reel} er mindre end eller lig DE_{max} er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt uanset, hvad de følgende udvaskningsberegninger viser.

Udvaskningsberegningen af nitrat beregnet via Farm-N viser en maksimalt tilladelig udvaskning på 80,5 kgN/ha og en reel udvaskning fra det ansøgte projekt på 79,5 kgN/ha. Således er dette også overholdt. Der er altså valgt virkemidler i form af reduceret dyretryk og sædskifte, der reducerer kvælstofudvaskningen med 1 kgN/ha. Til sammenligning er N-udvaskningen i nudrift beregnet via Farm-N til 79,3 kg N/ha. Dvs. udvaskningen øges med 0,2 kgN/ha i forhold til nudrift situationen.

Den øgede udvaskning på 0,2 kgN/ha svarer til at udvaskningen af kvælstof fra ejendommens areal (327,1 ha) stiger fra 25.939 kgN til 26.004,45 kgN, hvilket er en stigning på 65 kgN. En del af det udvaskede kvælstof vil blive omsat på vejen mod Ringkøbing Fjord. Endvidere er arealerne robuste, og udvaskningen er mindre end det maksimalt tilladelige, på den baggrund er det vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille skærpede vilkår i forhold til kvælstof udover de generelle harmoniregler.

Som nævnt ovenfor ligger alle udbringningsarealerne i et område hvor reduktionspotentialet er mellem 76 % og 100 % ifølge reduktionspotentiale kort fra Danmarks Miljøundersøgelser. Det betyder, at mellem 76 % og 100 % af kvælstoffet, der udvaskes fra rodzonen, vil være omsat til frit kvælstof, inden det når fra arealerne til Ringkøbing Fjord.

Den totale udvaskning fra ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer til Ringkøbing Fjord bliver hermed mellem 0 og 6241,07 kgN, hvilket svare til en stigning på mellem 0 kg og 15,7 kg kvælstof i forhold til nudriften.

Der er opgjort en kvælstofudvaskning til Ringkøbing Fjord fra landbrugsarealer i Herning Kommune på gennemsnitligt 667.490 kgN pr. år i 2006.

Ud af det samlede opland til Ringkøbing Fjord udgør det samlede udbringningsareal for bedriften Arnborgvej 21 ca. 0,09 %. Den beregnede maksimale udvaskning fra bedriftens udbringningsarealer udgør ca. 0,9 % af den samlede udvaskning fra landbrugsarealer beliggende i opland til Ringkøbing Fjord i Herning Kommune.

Det er forventeligt at husdyrbestanden og dyretrykket i oplandet til Ringkøbing Fjord ikke vil stige væsentligt, denne formodning begrundes med reglerne om, at der skal anvendes et givet udbringningsareal til en given husdyrproduktion.

På denne baggrund og på baggrund af, at den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til fjordene udgør en meget lille procentdel, og at udbringningsarealernes størrelse udgør en meget lille procentdel af det samlede opland til fjorden, finder Herning Kommune, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til fjorden. Ligeledes forventes næringsstofudvaskningen fra udbringningsarealerne ikke at resultere i målbare ændringer af næringsstofkoncentrationen i de omtalte fjordområder.

Fosfor

I forhold til fosfor beregner systemet først og fremmest på baggrund af "fosforkortet", hvilke dele af arealet der ligger i oplandet til kystvande i Natura 2000 områder overbelastet med fosfor. Herefter skal der under de enkelte arealer angives arealets jordbundsklasse, dræningsforhold samt hvor store dele af arealet, der har hvilke fosfortal. De dele af arealet som ligger indenfor fosforkortets opland, har jordbundsklasse 5-10, er drænede og som har fosfortal 4-6 klassificeres i P-klasse 1. De dele af arealet, der i stedet har et fosfortal på over 6 klassificeres i P-klasse 3.

Fosforkortet indeholder også oplysninger om, hvilke del af arealet, som ligger inde for fosforkortets opland og samtidigt er lavbundsarealer uden for okkerklasse 1. Disse dele klassificeres som P-klasse 2, hvis de er drænede/grøftede

De dele af de pågældende arealer, som ikke opfylder alle kriterierne for henholdsvis P-klasserne 1, 2 og 3, bliver klassificeret som P-klasse 0. Det vil sige, at hvis f.eks. et areal ikke er drænet, så vil det altid blive klassificeret som P-klasse 0 selvom arealet ligger inden for fosforkortet.

Lavbund og lerjord fremgår af bilag 23. kort over de vejledende fosforklasser kan ses på bilag 22. ansøger har desuden erklæret at visse marker ikke er drænet eller grøftet, se bilag 14.

Fosforklasserne er vejledende, hvilket betyder, at såfremt nogen af kriterierne for udpegningerne ikke er opfyldt skal arealerne aktivt flyttes til den passende klasse. Der er i forbindelse med ansøgningen indsendt skriftlig erklæring om, at markerne 10-1, 25-3, 23-1, 23-0 og 7-1 ikke er drænede, således opfylder de ikke kriterierne for at være omfattet af fosforklasse 2 og de pågældende arealer er der for aktivt blevet flytte til fosfor klasse 0. Erklæringen fremgår af bilag 6.

Alle udbringningsarealerne er beliggende i opland til natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.

En del af udbringningsarealerne er helt eller delvist beliggende i lavbundsareal ikke omfattet af okkerklasse 1 (13,87) og dermed et risikoareal for tab af fosfor, arealerne er drænede og dermed er arealerne omfattet af fosforklasse 2. Dvs. der er krav om at fosforoverskuddet ikke må øges.

Alle øvrige arealer er beliggende i fosforklasse 0 og vurderes at være robuste ift. fosfortab.

Da der er arealer i fosforklasse 2 er der begrænsninger til det tilladelige maksimale fosforoverskud (forskel mellem udbragt mængde fosfor med husdyrgødningen og fraført mængde med afgrøden) på arealerne udover det generelle harmonikrav.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om P-klasser for det ansøgte udbringningsareal er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Udspreddingen må dog ikke være større, end harmonireglerne giver mulighed for.

I ansøgt drift udspreddes der 34,1 kgP/ha og der fra føres 21,7 kgP/ha hvilket giver et gennemsnitlig fosforoverskud på alle arealer på 12,4 kg P/ha.

Afskæringskravet (det maksimale fosforoverskud) er beregnet til 11,9 kgP/ha/år beregnet efter vejledningens retningslinjer. Afskæringskravet er dermed overholdt og der udbringes 220,1 kgP/år mindre fosfor end afskæringskravet. Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte og det tilvalgte grundvandssædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.

I henhold til fosforberegningen i ansøgningsystemet for det ansøgte projekt er fosforoverskuddet beregnet til 11,2 kgP/ha/år svarende til en samlet overskudsmængde på 3.999,52 kgP/år fra ejendommens egne arealer.

Der er på baggrund af, at der er valgt henholdsvis sædskifte med 30 % miljøgræs (G3) og sædskifte med 50 % miljøgræs (G5) for enkelte arealer beregnet at optagelsen af fosfor i afgrøden vil være ca. 21,7 kgP/ha for den ansøgte drift. Referencesædskiftet på arealerne hvor der er valgt G3 sædskifte, gør det sig gældende at der er valgt et sædskifte der er bedre end referencesædskiftet og der er derfor stillet krav om anvendelse af dette. Sædskifte har nemlig stor betydning i beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet.

Fosfor optagelsen er jf. sædskiftenotatet 25,4 kgP/ha for grundvandssædskifter, 26,9 kgP/ha for S2 sædskifte og 21,1 kgP/ha for S4 sædskifte som er de sædskifter der er beregnet på i ansøgningen for Amborgvej 21.

S4 sædskiftet og S2 sædskiftet er også af systemet bestemt som reference sædskifte og der er derfor ikke stillet vilkår til markerne med disse sædskifter. Men det er en forudsætning for beregningerne i ansøgningen, og dermed overholdelse af afskæringskriterierne for kvælstofudvaskning og fosforoverskud, at der anvendes disse sædskifter eller bedre sædskifter.

Der er stillet vilkår, som sikrer, at forudsætningerne vedr. fosfor i ansøgningsmaterialet overholdes.

Det vurderes ud fra beregningerne i ansøgningsystemet og ud fra det faktum at der ikke indgår udbringningsarealer der skråner mere end 6 grader ned mod vandløb og søer, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af Ringkøbing Fjord.

Fosfor - BAT

Miljøstyrelsen har vedtaget vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor fra slagtesvin. Tilsvarende emissionsgrænseværdier er på tidspunktet for behandlingen af miljøgodkendelsen ikke vedtaget for de andre dyretyper. Der er dog vejledende emissionsgrænseværdier i høring for smågrise og søer. Herning Kommune har i nærværende godkendelse forholdt til høringsudkastets emissionsgrænseværdi for fosfor fra søer. For søer fremgår det, at husdyrgødning fra søerne ab lager maksimalt må være 23 kgP/DE ab lager, svarende til 32 kgP/ha ved 1,4 DE/ha. Herning Kommune stiller ift, BAT niveauet krav om, at ansøgningen for søerne overholder miljøstyrelsens emissionsgrænseværdi.

For soproduktionen på 1.550 årssøer svarende til 370,26 DE på Amborgvej 21 kan der, jf. bilag 5 beregnes en fosforemission på 22,94 kgP/DE ab lager beregnet ved 8.493 kgP ab lager / 370,26 DE. Dette er lavere end Miljøstyrelsens vejledende BAT emissionsgrænseværdi på 23 kgP/DE ab lager for søer. Dette svarer til 32,06 kgP/ha ved 1,4 DE/ha og 31,89 kgP/ha ved den ansøgte udspredding på 1,39 DE/ha. Det fremgår af denne, at ansøger, som virkemiddel for at leve op til emissionsgrænseværdien, kan anvende enten fodringsteknologier, separationsteknologi eller afsætning til biogasanlæg. Der anvendes foder med reduceret fosforindhold til søer i løbe og drægtighedsperioden. Der er stillet vilkår herom. Derudover udspreddes husdyrgødningen med lavere dyretryk end det maksimalt tilladte. Derfor vurderer Herning Kommune, at det godkendte projekt overholder kommunens BAT-niveau for slagtesvin.

Internationale naturbeskyttelsesområder – vandområder

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 og habitatdirektivet fra 1992 indeholder fælles EU-regler for naturbeskyttelse. Direktiverne pålægger bl.a. medlemslandene at udpege og beskytte levesteder og rasteområder for fugle og beskytte truede naturtyper og plante- og dy-

rearter, hhv. fuglebeskyttelses- og habitatområder (samlet betegnet som internationale naturbeskyttelsesområder eller Natura2000-områder).

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, dyre- og plantearter. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.
- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes

Derfor er Herning Kommune internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Udpegningsgrundlag opdateres som udgangspunkt hvert 6. år og kan ses på www.blst.dk.

Hverken ejendommen eller de ansøgte udbringningsarealer ligger indenfor områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder.

De østligste udbringningsarealer ligger ca. 450 m nord for nærmeste Internationale Naturbeskyttelsesområde og ejendommen ligger ca. 4,5 km nord for nærmeste Internationalt Naturbeskyttelsesområde. Både for udbringningsarealerne og ejendommen udgøres det nærmeste Internationale Naturbeskyttelsesområde af EU-habitatområde nr. 61 Skjern Å.

Udbringningsarealerne afvander henholdsvis via Brunhede Bæk, Hjulbæk til Vorgod Å og Rind Å, som løber til Skjern Å

- Skjern Å

Skjern Å er A-målsat i Regionplan 2005. For A-målsatte områder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne. Endvidere er Skjern Å udpeget som EF-habitatområde på baggrund af blandt andet Grøn kølleguldsmed, Havlampret, Bælampret, Flodlampret, laks, Odder og Vand-ranke. Også naturtyperne at være et vandløb med vandplanter og artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund er en del af udpegningsgrundlaget. Grøn Kølleguldsmed er medtaget på Habitatsdirektivets bilag 4 og er udpeget som en af de arter Herning Kommune er særlig forpligtet til at passe på. Ifølge Den Danske Rødliste blev guldsmeden tidligere negativ påvirket af eutrofiering, udretning af vandløb og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse. Da tilstanden i vandløbene er i bedring, er det nu formentlig udelukkende hård vandløbsvedligeholdelse, som kan påvirke arten negativt. Endvidere indgår der ikke skrånende udbringningsarealer i ansøgningen og indholdet af kvælstof og fosfor vurderes generelt ikke at have indflydelse på vandløbets tilstand. Skjern Å afvander til Ringkøbing Fjord.

- Ringkøbing Fjord

Den største del af Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, som dækker den sydlige og centrale del af Ringkøbing Fjord, Skjern Å, Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord, er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000-områder. Ringkøbing Fjord er således udpeget som Ramsar-, EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde. Ringkøbing Fjord er udpeget på grund af dens bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter. For eksempel er fjorden levested for flere kystfugle og adgangsvej for laks på vandring til og fra Skjern Å. Endvidere består dele af fjorden af naturtypen kystlagune, der er vurderet som en særlig truet naturtype af international værdi. Som tidligere nævnt er målsætningerne for fjorden ikke opfyldt og en risikoanalyse af Ringkøbing Fjord fra Miljøministeriet har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet. Bundplanterne er en nøgleparameter for miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord og af stor betydning for de fuglearter, som Ringkøbing Fjord er udpeget for. Når der sker en tilbagegang i mængden af bundplanter, vil det mindske fødegrundlaget for en række af de fuglearter. Da mængden og dybdeudbredelsen af bundplanterne er styret af lys, er vandets klarhed en god parameter til at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter. Derfor er disse forhold fremhævet i den regionale målsætning for fjorden. Dermed vanskeliggør næringsstoffbelastningen opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Risikoanalysen viser således, at kun med en lavere næringsstofftilførsel kan miljømålene nås i områdets kystvande

Den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Ringkøbing Fjord udgør en meget lille del (0-0,9%) af den samlede udledning fra landbrugsarealerne i Herning Kommune til fjorden og udbringningsarealerne størrelse udgør en meget lille del (0,09%) af den samlede landbrugsopland i kommunen til fjorden. Derfor finder Herning Kommune, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til fjorden.

Den maksimale merbelastning på 15,7 kgN/år til Ringkøbing Fjord, har Herning Kommune vurderet ikke har væsentlig betydning for fjordenes målsætning og integritet. Da stigningen i udvaskningen maksimalt vil udgøre mindre end 0,005 % af den samlede udledning fra landbrugsoplandet i Herning Kommune til Ringkøbing Fjord og da denne merudvaskning næppe vil være målbar, samtidig med at der ikke kan påvises en signifikant ændring i dyretrykket i oplandet til fjorden, finder kommunen, at det ikke vil være aktuelt med yderligere kvælstof-beregninger, og at projektet ikke vil have negativ effekt på de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder, som Ringkøbing Fjord omfatter.

Jf. habitatbekendtgørelsen⁹ er det med baggrund i ovenstående vurderet, at udvidelsen ikke vil forringe området naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

Kumulativ effekt

I forhold til den kumulative effekt vurderes det, at bedriften ikke i sig selv kan påvirke fjordområderne, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning.

Herning Kommune vurderer, at den maksimale merbelastning pr. år, ikke har væsentlig betydning for fjordenes målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Ringkøbing Fjord og næppe er målbar. Samtidig kan der ikke påvises en signifikant ændring i dyretrykket i oplandet til fjorden i Herning Kommune, derfor vurderer Herning Kommune, at det ikke vil være aktuelt med yderligere kvælstofberegninger, idet den stadig større fokus på tilpasning af næringsstofferne, som tilføres markene og det generelle krav om efterafgrøder, samt de generelle landbrugsregler og Husdyrbruglovens beskyttelsesniveauer, ikke giver anledning til en væsentlig merpåvirkning eller en forringelse af habitatområderne.

Når den endelige handleplan til Vand- og Natura 2000 planerne foreligger, og de ekstra nødvendige undersøgelser er gennemført, kan Herning Kommune foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at reducere markoverskuddet yderligere for at undgå at projektet er til skade for habitatområdet. Dette kan gøres ved, at kommunen tager projektet op til revurdering efter husdyrgodkendelseslovens § 40, og meddeler de nødvendige påbud om reduktion af næringsstofudledningen.

Udvidelse af husdyrproduktionen på ejendommen medfører ikke væsentlige påvirkninger af relevante vandløb. Bedriften overholder de generelle landbrugsregler.

Det vurderes derfor, at udvidelsen er i overensstemmelse med regionplan/kommuneplan/kommuneplanens målsætninger og habitatdirektivet, hvad angår de ferske overfladevande og de marine områder.

Det vurderes samlet for overfladevand, at ansøgte projekt overholder det i Husdyrbrugloven fastlagte beskyttelsesniveau for fjordområderne. Der er ikke naturområder, hvor det skønnes nødvendigt, at indføre et strengere beskyttelsesniveau end det i loven anførte.

Arealstatus

Ejendommen, Amborgvej 21, er beliggende i landzone, og udenfor områder udpeget jf. Herning Kommuneplan 2009 – 2020

Det vestligste areal ved Vejlgård er beliggende delvist i kulturhistoriske interesseområder og landskabeligt interesseområde. Arealerne ved Pårup Huse, Mikkeltorg og et af de østligste arealer beliggende ved Amborg Bjerg, er beliggende indenfor 100 m af en gravhøj, der er ingen gravhøje indenfor udbringningsarealet.

De østligst beliggende udbringningsarealer ligger i område hvor skovrejsning er uønsket samt landskabeligt interesseområde.

Af arealerne beliggende umiddelbart omkring ejendommen er en del af de vestlige arealer beliggende i område hvor skovrejsning er uønsket og en del af de østlige arealer beliggende indenfor skovrejsningsområde ved Harreskov.

Ingen af disse udpegninger medfører restriktioner ift. almindelig landbrugsdrift af jorden.

- Biologiske spredningskorridorer

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov, kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet.

Ingen af udbringningsarealerne indenfor eller i nærheden af områder, der i Regionplan/kommuneplan 2005 er udpeget som spredningskorridor.

- Beskyttede sten- og jorddiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linieformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

Der er beskyttede diger efter Museumslovens § 29a på og ved ejendommens arealer. Digerne må ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.

- Fredede fortidsminder

Der er ikke registreret fredede fortidsminder ved anlæg eller på udbringningsarealet. Enkelte arealer ligger som nævnt indenfor 100 m af gravhøje og der gøres derfor opmærksom på, at der i henhold til § 29f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre Kommunen meddeler dispensation hertil.

Beskyttede naturtyper og ammoniakvilkår

Overblik over natur ved ejendommen

På det vedlagte kort (bilag 11 og 16) er angivet, hvilke naturtyper der ved ejendommen og ved ejendommens arealer er registreret efter § 3 i Lov om naturbeskyttelse og hvilke af disse der jf. kommunen er udpeget efter § 7 i lov om husdyrbrug.

Nærmeste § 3 naturareal der er udpeget jf. § 7 i Husdyrbrugloven (bilag 11):

- C-målsat hede 309 m NØ for anlægget.

De nærmeste § 3 naturarealer inden for 1000 m ift. Ejendommen er (se bilag 11):

- C-målsat eng godt 760 meter N for anlægget.
- C-målsat hede godt 900 meter N for anlægget.
- C-målsat hede knap 325 m NØ for anlægget
- C-målsat eng knap 490 meter V for anlægget.
- C-målsat eng godt 400 meter NV for anlægget
- Endvidere ligger der 5 § 3 beskyttede søer/vandhuller, nærmeste beliggende 420 m SV for ejendommen

Målsætningerne jf. kommuneplanen 2009-2020.

Naturområder (søer, vandløb, heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev) der er beskyttede i henhold til § 3 i Lov om naturbeskyttelse må generelt ikke tilføres gødningsstoffer.

Overholdelse af ammoniakkrav

Hovedreglen, med den nye miljøgodkendelsesordning, er, at der i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner om udpegede naturområder (§ 7 arealer), er taget det nødvendige hensyn til naturområder. På det vedlagte kort (bilag 17) er angivet, hvilke naturtyper der er nær ejendommen og udbringingsarealerne er registreret efter § 7.

Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på 849,7 kgN/år, således at den samlede emission i alt bliver 4.532,96 kgN/år. Heraf stammer 3.147,77 kgN/år fra stalde, hvor der ikke sker ændringer, 980,36 kgN/år fra stalde med ændringer og 404,82 kgN/år fra lagre af flydende husdyrgødning. I ansøgningssystemet er det beregnet, at den samlede emission er 415 kgN/år mindre end lovens minimumskrav på 25 % (2009) reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til referencen.

Kravet om 25 % reduktion (2009) af NH₃ tab fra stald og lager er opfyldt gennem følgende tiltag:

- 1.1.2. Ny farestald
Gyllekøling med træk og slip, 20 % reduktion
- 1.1.6. Ny drægtighedsstald
Gyllekøling med skrab, 30 % reduktion
- 1.1.9. Ny gyllebeholder
Fast overdækning

Herudover anvendes på ejendommen foder til drægtige søer og søer i løbefase med reduceret råproteinindhold.

Den i ansøgningen angivne effekt på henholdsvis 20 % for den ny farestald og 30 % for den ny drægtighedsstald vurderes at være realistisk. Da den angivne effekt kun opnås når anlægget er i drift, sættes der vilkår til dokumentation af driftstiden. For at opnå den ønskede effekt er der endvidere stillet vilkår til pumpens køleeffekt og såfremt der etableres en pumpe med større køleeffekt ($P_{\text{køleeffekt}}$) kan driftstiden reduceres tilsvarende jf. formel: $32,8 \text{ kW} \cdot 8760 \text{ timer} / P_{\text{køleeffekt}} = \text{reduceret driftstid}$.

Overskudsvarmen fra gyllekøling genanvendes til opvarmning af stalde.

Overdækning af gyllebeholdere reducerer NH₃-fordampningen med 50 pct. sammenlignet med naturligt flydelag. Der er stillet vilkår til etableringen af fast overdækning på den ny gyllebeholder.

- Kumulativ effekt

Når hele eller dele af et stald- eller opbevaringsanlæg på det ansøgte husdyrbrug ligger indenfor bufferzone II, må merbelastningen af naturområdet beskyttet efter § 7 ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer. Beskyttelsesniveauerne er lavet ud fra, hvor mange andre husdyrbrug større end 75 DE, der er i området. Det vil sige hvis disse øvrige anlæg er placeret i samme bufferzone (både bufferzone I og II) og samtidigt er placeret nærmere end 1.000 meter fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der søges om miljøgodkendelse på. Den maksimale merbelastning er på 0,3 kg N/ha hvis der er 2 eller flere andre ejendomme, på 0,5 kg N/ha hvis der er én anden ejendom og på 0,7 kg N/ha hvis der ikke er andre ejendomme.

For Amborgvej 21 gælder det at ejendommen ligger inden for 1.000 meter i forhold til nærmeste § 7 område. Det er en forudsætning for denne godkendelse at dyreholdet på Grankærvej 2 reduceres til maksimalt 40 DE, **således vil der nemlig ikke være andre anlæg end det ansøgte, med over 75 DE, placeret i samme bufferzone (I eller II) og som samtidigt er placeret nærmere end 1.000 meter fra det staldanlæg hvor der søges om miljøgodkendelse.** Således er den maksimale tilladelige merbelastning på nærmeste § 7 område 0,7 kgN/ha.

Beskrivelse af § 3 og § 7 natur

- § 7 beskyttet natur (se bilag 10 og 11)

Ammoniaktabet fra stalde og gylletanke bidrager til luftbåren N-belastning af områdets natur. Den højeste merdeposition i nærmeste § 7 er beregnet til 0,44 kgN/ha. Endvidere er der foretaget ammoniakdepositionsberegninger på § 7 beskyttet naturområde, beliggende ca. 754 m nord for ejendommen, udvidelsen vil her bidrage med en merbelastning på 0,1 kgN/ha. For begge beregninger gør det sig gældende at merbelastningen ligger under det førnævnte maksimale merbelastning på 0,7 kgN/ha.

For området nærmest ejendommen har Herning Kommunes afdeling for Land og Natur kommenteret, at der ikke er kendskab til særlige kvælstoffølsomme arter på heden, og at det på den baggrund vurderet, at der ikke skal stilles skærpede krav i forhold til merbelastningen.

For området 754 m nord for ejendommen, er Herning Kommunes afdeling for Land og Natur kommet med følgende beskrivelse af området; *Engen er en del af et større eng- / moseområde, der strækker sig langs Harreskov Bæk. Tålegrænsen for enge ligger mellem 15 og 25 kg N/ha/år.* Land og Natur afdelingen har vurderet, at tålegrænse på dette areal ligger omkring 20 kgN/ha/år, idet der er tale om natureng uden fraførelse af kvælstof fra afgræsning. Engen er tilgroet med græsser og højstauder. N-belastningen på engen vil også efter udvidelsen ligge indenfor tålegrænsen. Herning Kommune vurderer, at en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år ikke vil forringe engens tilstand væsentligt.

- § 3 beskyttet natur (bilag 10 og 11)

Nærmeste § 3 beskyttede natur (som ikke er udpeget som § 7) er et C målsat engareal beliggende ca. 400 m nordvest for ejendommen. Der er foretaget særskilte ammoniakdepositionsberegninger på området, beregningerne viser at merdepositionen fra anlægget efter udvidelsen vil være 0,3 og at den samlede deposition fra anlægget efter udvidelsen vil ligge på ca. 1,1 kgN/ha.

- Vurdering på natur

Ammoniaktab, fra stalde, lagere og i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er en af de væsentlige trusler mod næringsfattige naturtyper. Derfor vurderes der på disse næringsfattige naturområders tålegrænse i forhold til tilført kg kvælstof pr. år. Vurderingen sker næsten udelukkende på naturområder som, skov, overdrev, hede, eng og mose. Begrundelsen herfor skal findes i, at danske søer generelt ikke er følsomme for deposition af kvælstof fra luftbåren kvælstof. Der findes dog et begrænset antal meget følsomme søer, Lobeliesøer, der hører til den mest følsomme danske naturtype.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af produktionen på Arnborgvej 21, 6933 Kibæk fra 262,79 til 370,26 DE ikke vil medføre en forøgelse af N-positionen i de omtalte naturområder, der ligger ud over det, der kan tåles.

- Beskyttede naturtyper i relation markdrift

Naturområder (søer, vandløb, heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev), der er beskyttede i henhold til § 3 i Lov om naturbeskyttelse må generelt ikke tilføres gødningsstoffer.

En stor del af udbringningsarealet ligger helt eller delvist inden for 1000 m fra § 7-områder (bufferzone II), hvor udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græs kun må finde sted ved direkte nedfældning.

Under den forudsætning vurderer Herning Kommune ikke, at udbringning af husdyrgødning til markarealer giver for ammoniakfordampning til § 7-områder.

Der er en del arealer, der ligger direkte op ad § 3 områder og disse er alle C-målsatte. Det vurderet at ammoniakfordampningen fra udbringning af husdyrgødning kan være højere end 1 kg N/ha, men da områderne er lavt målsatte og markdriften i øvrigt ikke ændres i forhold til nudriften, vurderes ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke at udgøre en risiko for de nærliggende § 3 arealer.

På baggrund af ansøgningen vurderes udvidelsen ikke at indebære væsentlige ændringer i markdriften. Markdrift i form af omlægning, gødskning, behandling med plantebeskyttelsesmidler og andre jordbrugsaktiviteter antages derfor ikke at give anledning til øget påvirkning af områdets beskyttede naturtyper.

Samlet vurderer Herning Kommune, at der taget sådanne hensyn og stillet sådanne vilkår, at der ikke er fare for en væsentlig og negativ påvirkning af natur i § 3-områder, § 7-områder og Natura 2000-områder som følge af påvirkning fra luftbåret ammoniak-N fra anlæg eller udbringningsarealer. Det vurderes desuden, at der ikke er fare fra andre randpåvirkninger af tør natur fra næringsstoffer opløst i vand.

Internationale naturbeskyttelsesområder–terrestrisk natur

De østligste udbringningsarealer ligger ca. 450 m nord for nærmeste Internationale Naturbeskyttelsesområde og ejendommen ligger ca. 4,5 km nord for nærmeste Internationalt Naturbeskyttelsesområde. Både for udbringningsarealerne og ejendommen udgøres det

nærmeste Internationale Naturbeskyttelsesområde af EU-habitatområde nr. 61 Skjern Å. Området er tidligere nærmere beskrevet i nærværende godkendelse under afsnittet "Internationale Naturbeskyttelsesområder – Overfladevand".

Da der ikke indgår anlæg eller arealer beliggende ved eller indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderes ammoniakfordampning umiddelbart at være eneste potentielle påvirkning af de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder.

Anlæg:

Merdepositionen og den totale deposition fra punktkilden på dette Internationale Naturbeskyttelsesområde er ikke beregnet da det vurderes at ligge tilstrækkeligt langt fra anlægget til ikke at blive påvirket af N-deposition herfra.

Ammoniakfordampningen fra bedriftens stalde og gylletanke vurderes således ikke at medføre nogen målbar stigning i deposition på naturtyper i det nævnte internationale naturbeskyttelsesområde. Den samlede deposition på naturtyperne vurderes at være så lav, at den ikke har nogen væsentlig betydning på de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Ammoniakdeposition aftager eksponentielt med afstand fra punktkilden. Ammoniaktabet fra bedriften vil derfor ikke bidrage til målbar merbelastning af andre habitatområder eller internationale naturbeskyttelsesområder.

Arealer:

Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning vurderes ikke at kunne påvirke habitatområdet pga. af afstanden.

Ammoniakfordampning som følge af udvidelse af svinebedriften vurderes jf. habitatbekendtgørelsen derfor ikke at forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder. Kommunen har dermed vurderet, at projektet (anlæg og arealer) ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

Det vurderes at nærområdet omkring husdyrbruget ikke rummer næringsfattige naturtyper, der kan karakteriseres som EF-habitatnaturtyper.

Artsfredninger, rødlistearter og Bilag IV-arter

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistelister eller bilag IV-arter.

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring landbruget. På baggrund af "Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt kommunens øvrige kendskab vurderes det umiddelbart, at det kan være efterfølgende omtalte.

I det følgende gennemgås kort de relevante arter, dvs. de arter, der findes i regionen. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

- Damflagermus er sjælden i Danmark, med hovedudbredelsesområde i Midt- og Østjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst indenfor dette område. Ud fra artens levevis vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Flere arter af småflagermus forekommer i Midtjylland og/eller Vestjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om arternes eventuelle forekomst indenfor området. Ud fra arternes levevis vurderes det, at de ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Birkemus er kun kendt fra Limfjordsområdet. Da arten ikke er kendt fra dette område, vurderes det, at udvidelsen ikke har nogen indflydelse på arten.

- Løgfør er vidt udbredt i Jylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst indenfor området. Arten yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent. Der ligger kun enkelte beskyttede søer tæt på husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er en bræmme til disse på mere end 5 m. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Strandtudsens naturlige udbredelse omfatter hele Danmark, men den forekommer især i store antal i Vestjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst i området. Arten yngler oftest i lavvandede vandhuller, der tørrer ud hen på sommeren. Arten yngler tillige i næringsfattige søer. Der ligger flere målsatte og beskyttede søer tæt på husdyrbruget og i tilknytning til udbringningsarealer. Der ligger kun enkelte beskyttede søer tæt på husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er en bræmme til disse på mere end 5 m. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Odderen forekommer i store dele af Jylland. Den forekommer muligvis i området. Odderen har gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Ud fra artens levevis i øvrigt vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Markfirben er udbredt over det meste af Danmark, men sjældent blandt andet i den vestlige del af Midtjylland. Egnede levesteder er eksempelvis heder, overdrev, klitter, vejkanter, jernbaneskråninger og grusgrave. Det vurderes, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Stor vandsalamander er almindelig i det meste af landet. Kommunen er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst i området. Arten yngler i vandhuller, der ikke er beriget med næringssalte. Der ligger kun enkelte beskyttede søer tæt på husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er en bræmme til disse på mere end 5 m. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Spidssnudet frø findes i næsten hele Danmark. De største bestande forekommer blandt andet i Vestjylland, og arten findes i sø, hvortil der er stillet vilkår samt sandsynligvis i andre steder i forbindelse med husdyrbruget og udbringningsarealerne. Der ligger kun enkelte beskyttede søer tæt på husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er en bræmme til disse på mere end 5 m. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Grøn kølleguldsmed findes kun i nogle få store jyske åsystemer, blandt andet i Storå. Grøn kølleguldsmed lever i larvestadiet i rene, iltrige og kølige vandløb. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder i Storå. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gylletanke/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på Grøn kølleguldsmed.

Det vurderes, at udvidelsen kun vil påvirke Bilag IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen (f.eks. udslip fra gylletanke). Der er i nærværende godkendelse stillet vilkår, som er medvirkende til at minimere risikoen for uheld, ligesom det er et krav at der til enhver tid skal kunne findes en opdateret beredskabsplan som er kendt for de ansatte. Omvendt vurderes det, at lovlig håndtering af husdyrgødning indenfor udspretningsområdet ikke vil have nogen negativ effekt på arterne.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af bedriften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse. Udvidelsen vurderes samlet ikke at være i strid med regionplan/kommuneplanens retningslinjer for naturbeskyttelse.

Herning Kommune har derfor samlet vurderet,

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, og
- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.¹⁰

Anlæggets udbringningsarealer kan ligge op til natur, der er levested for bilag IV arter. Hvis Herning Kommune får viden om forekomst af bilag IV arter, kan kommunen efterfølgende stille krav om bræmmer op til natur, der er levested for bilag IV arter eller andre beskyttede arter.

Mangler i vurderingsgrundlaget

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes konsulent
- Kommunens egne oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra bedriften
- Regionplans/kommuneplanens målsætninger og retningslinier, (Herning Kommuneplan 2009-2020)

Kommunen er opmærksom på, at vurderingen af bedriftens kumulative effekt på natur og miljø bygger på et utilstrækkeligt grundlag, men som er det for tiden bedst mulige. F.eks. foreligger ikke ajourførte oplysninger om dyreholdet i det betragtede område, herunder specielt ikke om nyere ændringer heraf, udvidelser eller nedlæggelser. Der arbejdes på en forbedret udveksling af data på nationalt plan.

Endvidere er kommunens egne mål og forudsætninger om sårbarhed, tålegrænser mv. under løbende revision. Desuden er både beregningsmetoder og modeller, der skal anvendes for at forudsige påvirkninger fra såvel denne bedrift som fra bedrifter i et givet område under ét, tilsvarende under opbygning.

Den kumulative påvirkning af områdets natur og miljø er ikke beregnet specifikt for udvidelsen af produktionen på ejendommen uden for bufferområderne. Dette skyldes at det nødvendige beregningsværktøj endnu ikke er udviklet, samt at muligheden for at sammenkøre data vedrørende husdyrproduktion fra andre ejendomme i et betragtet område ikke er til stede på en operationel måde.

Indtil disse ting er på plads, er det kommunens opfattelse, at der overordnet set for et givet område formentlig kun i begrænset omfang vil være tale om nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Dette betyder generelt, at en udvidelse på en betragtet lokalitet i væsentligt omfang "modregnes" ved en reduktion på andre ejendomme, hvor produktionen nedlægges. Lokalt bliver der naturligvis tale om en forøgelse, men denne vil være indregnet og vurderet specifikt for udvidelsen.

For Herning Kommunes samlede vurdering af udvidelsen på Arnborgvej 21 gælder, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

Miljøteknisk beskrivelse

Følgende afsnit er baseret på oplysninger fra ansøger og angiver således, sammen med relevante kortbilag forudsætningerne for afgørelsen.

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Navn: Nr. Moesgård I/S
Adresse: Arnborgvej 21, 6933 Kibæk
Telefon: 97192626
Mobil: 22520379
e-mail: hanneoghans@pc.dk

Opstart af anlægsarbejder: 27-03-2009
Byggeri forventes afsluttet: 27-03-2009
Driftsstart staldanlæg: 27-03-2009

Beskrivelse af datoerne

Den ansøgte udvidelse iværksættes, så snart sagsbehandlingen kan afsluttes.

I forbindelse med udvidelsen af ejendommen på Arnborgvej samt udvidelsen af Vejlgårdvej 2 (skema nr. 11854) vil man reducere selskabets produktion på adressen Grankærvej 2. Således vil man efter en udvidelse reducere aktiviteterne på Grankærvej 2 fra 110,4 DE til 40,1 DE, svarende til en reduktion fra 4.300 prod. slagtesvin til 1.440 prod. slagtesvin 34-108 kg.

Ikke teknisk resume

§12. Nr. Moesgård I/S v/ Hans Pedersen og Jørgen Laulund søger om tilladelse til at udvide svineproduktionen på ejendommen Arnborgvej 21, 6933 Kibæk. Svinebruget ønskes udvidet i soantal fra de nuværende 1130 årsøer m. smågrise til 7,2 kg (262,8 DE) til 1550 årsøer m. smågrise til 8,5 kg, svarende til 370,26 DE. Udvidelsen kræver ny drægtighedsstald til ca. 315 søer, samt forlængelse af farestald med 110 farestier.

Der bliver ikke renoveret eller ændret i bestående bygninger. Farestalden bliver udvidet med 5 sektioner af 22 farestier. Drægtighedsstalden udvides med 256 æde-hvilebokse samt polte og gylte stier. Der søges endvidere om opførelse af ny gyllebeholder på 5000 m³.

Miljøforbedrende tiltag:

Gyllekøling i ny farestald og drægtighedsstald

Nybyggeriet etableres med delvis fast gulv i både fare- og drægtighedsstalde.

Grundvandssædskifter på mark nr. 19-24, nedsætter udvaskningen på NFI.

Anvendelse af foder med reduceret råprotein og fosforindhold til alle drægtige søer og søer i løbefase

O-alternativ

Forudsætningerne for den ansøgte udvidelse er at skabe en rentabel produktion på bedriften. Nørre Moesgaard I/S råder over ganske betragteligt jordtilliggende skabt gennem opkøb, forpagtning og aftalearealer. Der vil således være en solid og stabil afsætning af den organiske gødning fra svineproduktionen. Det har givet mulighed for at udbygge svineproduktionen på bedriften og på denne måde bidrage til planteavl. O-alternativet er således ikke et reelt alternativ idet udvidelsen primært skal sikre balance mellem planteavl og husdyrbrug i selskabet.

Besætningen afsætter pt. alle sine smågrise til opfødning hos andre producenter på det danske marked. Besætningsstørrelsen er en vigtig parameter for afsætningen idet holdstørrelsen i stigende grad har indflydelse på afsætningsmulighederne og deraf også afregningen ! Således er det et ønske fra ansøger at tilpasse besætningsstørrelsen for at kunne levere større hold og derved bevare en rentabel produktionen.

Oplysninger om ejendommens placering

Lokalisering og landskab

Nr. Moesgård er beliggende i landzone, ca. 1,5 km SØ for byzonen til Kibæk. En meget lille del af udbringningsarealerne grænser op til bymæssig bebyggelse. Alle ejendommens ejede arealer, ligger indenfor en radius af 2,5 km fra bygningerne. Ejendommens resterende udspretningsareal er lokaliseret lige omkring ejendommen, således ligger ca. 270 ha indenfor en radius af 4,5 km.

Udspretningsarealerne længst fra Nr. Moesgård ligger ca. 7 km fra ejendommen og udgør 29,0 ha. Alternative muligheder for placering af staldanlægget er overvejet men fundet problematiske i forhold til geneafstande vedr. naboer og naturområder. Det er derfor besluttet at fastholde placeringen på ejendommen og i stedet gøre en indsats ved at gennemarbejde anlæggets udformning for her at minimere påvirkningen på omgivelserne. I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter er det ejer og rådgivers vurdering at en udvidelse med tilknytning til det "gamle" gårdanlæg vil give det bedste helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen. Et stort men samlet staldanlæg, som gør det muligt at etablere en sammenhængende og skærmende beplantning i tråd med områdets mange naturligt forekommende læhegn.

I forbindelse med udvidelsen af ejendommen på Arnborgvej samt udvidelsen af Vejlgårdvej 2 (skema nr. 11854) vil man reducere selskabets produktion på adressen Grankærvej 2. Denne ejendom ligger i samme bufferzone som Arnborgvej 21 og bidrager derved til deponeringen i samme naturpunkt. Således vil man efter en udvidelse reducere aktiviteterne på Grankærvej 2 fra 122,9 DE til 44,6 DE, svarende til en reduktion fra 4300 prod. slagtesvin til 1600 prod. slagtesvin 34-108 kg. En sådan reduktion vil have gavnlig effekt på det udpegede §7 areal og derved opveje en stor del af den merbelastning der bliver fra Arnborgvej 21. Ved reduktionen af Grankærvej bliver Arnborgvej 21 den eneste ejendom med mere end 75 DE i bufferzonen til det omtalte §7 areal.

Landskabelige hensyn

Generelle afstandskrav	
	Faktisk afstand Fra nærmeste staldcentrum
Afstandsforhold fra ejendommen til nærmeste naboer (krav):	
Nærmeste nabo ift. udvidelse (krav 50 m)* (korteste afstand fra stald med udvidelse) Arnborgvej 11	350 m
Nærmeste nabo, uden landbrugspligt* Arnborgvej 13	480 m
Byzone* Kibæk	1,5 km
Samlet bebyggelse i landzone* Assingn	2,4 km
Afstandsforhold fra nyetablerede staldbygning/gyllebeholder (krav)**	
Ikke almene vandindvindingsanlæg (25 m)	Ukendt
Almene vandindvindingsanlæg (50 m)	Kibæk Vandværk
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	160 m (ny farestald)
Offentlig vej / privat fællesvej (15 m)	590 m til Arnborgvej
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	
Beboelse samme ejendom (15 m)	
Naboskel (30 m)	225 m

*Afstandskravet beregnes af www.husdyrgodkendelse.dk

*) Husdyrlovens § 6.

**) Husdyrlovens § 8.

Der er søgt dom dispensation for afstand til boring, se bilag 7.

Landskabelige hensyn

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde omgivet af flere mindre ejendomme. Arealerne omkring gården er udlagt til landbrugsdrift og gennemskåret af mange læhegn. Ejendommen ligger i bufferzone II til et hedeareal ca. 400 m NØ for

bygningmassen. Endvidere ligger et §3 beskyttet engareal ca. 390 m² for ejendommen. Ejendommen er mod N omgivet af beskyttet dige som også vist i vedhæftede Beredskabsplan. Diget fungerer med en højde på ca. 1 m som sikkerhedsforanstaltning mod gylleudslip fra ejendommens gylletanke som alle er beliggende indenfor diget.

Lysforhold

Produktionen foregår i lukkede stalde, -deraf begrænsede gener fra lys. Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. Der er lys på alle udleveringsramper.

Husdyrgødning

Årlig produktion af husdyrgødning til gyllebeholder efter udvidelsen

Der er på ejendommen Arnbrogvej 21, to eksisterende beholdere, i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet vil der blive opført endnu en gyllebeholder (5.000 m³), den ny beholder etableres med fast overdækning.

Selskabet I/S Nørre Moesgaard råder over 5 gylletanke placeret på 3 adresser. Arnborgvej 21, Vejlgårdvej 2 samt Grankærvej 2. Samlet lagerregnskab er vedhæftet som bilag 6 og den %-vise fordeling af husdyrgødningen foretaget jvf. dette bilag.

BAT-redegørelse-opbevaring

- Der er flydelag af halm på beholderen, så lugt og ammoniak fordampning begrænses. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.
- Beholderen kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.
- Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

For den ny gyllebeholder gælder det endvidere at beholderen overdækkes for at mindske fordampningen af ammoniak fra beholderoverfladen. Således reduceres også regnvandsbidraget til lagertanken og antallet af transportere med husdyrgødning reduceres. Der henvises til Landbrugets Byggeblad; Teltoverdækning, beholdere, 103.04-29.

BAT-redegørelse udbringning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. F.eks.:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur (sort jord og græs indenfor bufferzoner til §7 arealer),
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder
-

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gyllen nedfældes eller slangeudlægges alt efter afgrøde.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Harmoniregler

Landbrugsjord til rådighed	
	Ansøgte arealer
Egne arealer	1, 2-1, 3, 4-1, 5, 6, 7-1, 8-1 (en del af), 10-1, 13, 14-1, 21, 22, 23-0, 23-1, 24, 50, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77
Forpagtede arealer	
Svend Knudsen, Amborgvej 11, Kibæk	8-1 (en del af), 90, 91, 92, 93
John Jørgensen, Amborgvej 7, Kibæk	9-1, 26, 28
Torben Vestergård Jensen, Grankærvej 4, Kibæk	51, 52, 53, 55
Åse Troelsen, Bygaden 2a, Amborg	30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37
Lars Chr. Meldgård, Pårupvej 24, Kibæk	40, 41, 42, 46-0, 46-1, 47, 49
Kurt Sønderkær, Guldbjergvej 1, Kibæk	16, 18, 19, 20, 25, 25-1, 25-2, 25-3, 25-4, 25-5
Udbringningsareal (ejet og forpagtede) i alt	327,1
Aftale arealer	
Flemming Bak, Amborgvej 8, 6933 Kibæk	Allan Madsen 3-0, 4-0, 9-0, 9-1, 13-0, 20-0, 21-0, 31-0, 32-0, 33-0, 40-0, 41-0, 42-1, 1-0, 2-0, 6-0, 10-3, 11-0, 12-0, 22-0 87,71 Ha
Allan Østergård Madsen, Skovsborgvej 2, 6933 Kibæk	FB-4, FB-5, FB-6, FB-7, FB-8, FB-60, FB-64, FB-2-1, FB-3 67,03 Ha
Aftale arealer i alt	154,7
Samlet antal ha	481,84

Harmoniarealet

Ejendommens produktion af husdyrgødning er på 670,84 DE i svinegylle (Amborgvej 21; 370,26 DE, Vejlgårdvej 2; 260,58 DE og Grankærvej 2; 40 DE) der fraføres i alt 216,3 DE til gylleaftalerne. Det giver en mængde på 454,54 DE til udbringning på ejendommens ejede/lejede arealer.

Harmonikravet for den totale gødningsmængde (454,54 DE) er 324,7ha, ved maksimalt 1,4 DE/ha. Med det ansøgte udbringningsareal på 327,1 ha, drives arealerne med et dyretryk, DEreel på 1,39 DE/ha, således er kravet om maksimalt tilladeligt dyretryk ,DEmax på 1,4 DE/ha overholdt.

Bedriftens indretning og drift

Staldanlæg

Se oversigt over indretningen på bilag 1 -3 og bilag 5

Ventilation

Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde.

Med MultiStep er det muligt at reducere energiforbruget –sammenlignet med et traditionelt undertrykssystem. MultiStep sikrer at den enkelte ventilator hele tiden arbejder ved konstant hastighed uden at overbelastes, dette har ikke alene effekt på energiforbruget men også gavnlige indflydelse på støjgenerne fra ventilationen.

Der er ingen mekaniske forbindelser til udsugningsenhederne, hvilket sikrer, at systemet ikke løbende skal justeres og er mere rengøringsvenligt.

Overbrusningsanlæg

Der overbruses i alle stalde, -farestalde undtaget ! Denne undtagelse foretages af velfærds-mæssige overvejelser, idet overbrusningen vil have negativ indflydelse på pattegrisenes temperaturregulering og lokalklima.

Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos søerne, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre. Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin, - der er derfor ikke lavet økonomiske afvejninger af alternativer.

Beskrivelse af rengøring og desinfektion (se også afsnittet om Kemikalier i ansøgning)

Der vaskes og desinficeres mellem hvert hold søer der indsættes i farestalden. Herved mindskes smitterisikoen. Stiarealerne rengøres efter behov. Så der ikke ligger gammel gødning på gulvet.

Management

Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.

- På ansøgningstidspunktet er der ansat 4 personer i stalden foruden de 2 ejere. Ejerne deltager også selv i det daglige arbejde i stald og mark. Ejer Hans Pedersen har ansvaret for staldene og ejer Jørgen
- Laulund har ansvaret for driften af marken. Begge ejere har de nødvendige sprøjtecertifikater.
- Begge ejere deltager løbende i ERFA møder
- Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsenet, samt månedsopgørelse over elforbrug.
- Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registret.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften (med hjælp fra Planteavl's kontoret), hvori der gøres rede for handels- og husdyrgødning.
- Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen"
- Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen repareres og vedligeholdes efter behov.
- Området omkring ejendommen rengøres efter behov.
- Udbringning af gylle foregår i dagtimerne og ikke på søn- og helligedage

Egenkontrol

Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt af medarbejderne i stalden. Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg og nødopluk, -således årlige tilsyn med anlæggene og styringer.

Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.

- -Arbejdspladsvurdering (APV) bliver udført.
- -Der udføres 10 årlige beholderkontroller.
- -Der føres logbog over flydelag på gylletanke.

Ophør

Der er tale om en kontinuert drift i anlægget, -kun afbrudt af få dages vask og desinfektion fordelt jævnt gennem de enkelte sektioner over hele cyklus. Disse perioder med vask og desinfektion giver ikke anledning til væsentlige afvigelser i driften som vil kunne registreres i lokalområdet.

Ved ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr til slagteri, DAKA eller leve brug.

Stalde samt opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udspredes på udbringningsarealerne eller afsættes.

Olie- og kemikalie oplag destrueres eller afhændes til kommunens affaldsordning.

Fast affald afhentes til autoriseret destruktion eller afhændes via kommunens affaldsordning eller genbrugspladser. Medicinsk affald afleveres på nærmeste apotek til destruktion.

Fodersiloer tømmes og rengøres.

Staldene rengøres og desinficeres efter tømning for dyr.

Redegørelse for mulige uheld

Udslip af store mængder flydende husdyrgødning.

Minimering af risiko for uheld

Al overpumpning af gylle sker på betonstøbt læsseplads. Pladsen er indrettet således at evt. overløb ledes via afløb retur til gyllebeholder. Alternativt anvendes selvfyldende vogn med returløb til tanken, -således minimeres risikoen for overløb og spild ved tankning.

Pumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn skal foregå under overvågning.

Alle gyllebeholdere kontrolleres og godkendes hvert 10. år af uvildig kontrollant.

Ejendommen er mod N omgivet af beskyttet dige som også vist i vedhæftede Beredskabsplan. Diget fungerer med en højde på ca. 1 m som sikkerhedsforanstaltning mod gylleudslip fra ejendommens gylletanke som alle er beliggende indenfor diget. Således vil evt. udslip inddæmmes på et afgrænset areal uden udslip til vandløb eller åbne dræn.

Der er timer på gyllepumpen og påmonteret lås. Således sikres mod utilsigtet start. Ny beholder sikres tilsvarende.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Ved uheld med et ikke uvæsentligt udslip af gylle, skal Herning Kommune straks kontaktes. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Foder

Råvarer	Nudrift (tons)	Ansøgt drift (tons)
Korn (byg-hvede-havre)	400	400
Soyaskrå	18	18
Mineraler	12	12
Fedt	8	8
Tilskudsfoder, søer		
Tilskudsfoder, smågrise		
Tilskudsfoder, slagtesvin		
Færdigfoder, søer		
Færdigfoder, smågrise	1	1
Færdigfoder, slagtesvin		

Opbevaring af foder og ensilage

Der opbevares ikke ensilage på ejendommen.

Til foderopbevaring forefindes:

- Gastæt kornsilo på 200 tons
- Planlager korn, 200 tons
- Sojaskrå opbevares i 12 tons udendørssilo, samt 6 tons indendørs oplag.
- 2 mineralsioler á 6 tons
- Fedttank 8 tons
- Færdigfoder til smågrise 1 tons.

I nudriften opbevares der halm i foderladen til 14 dages brug, hvilket også vil være tilfældet i ansøgt drift. I nudriften forbruges der 52 minibigballer årligt, som i ansøgt drift forventes at stige til 75 stk. årligt.

Byg og hvede avles så vidt muligt på egne arealer og vil dække cirka 70 % af forbruget, resten indkøbes. Mineraler, fedt og soya indkøbes i løbende drift.

Der anvendes vådfoder i stalden. I forbindelse med råvareleverancer og fremstilling af foder kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade og blanderum. Der vil således ikke være støvgener hos nærmeste nabo 420 m fra produktionen. Ved udvidelsen vil antallet af årssøer/smågrise forøges. Foderanlæg, type og blanding vil være uændret, kun mængderne af foder, som forarbejdes, vil øges.

Støvgener i forbindelse med transporter på grusvej forventes øget i forhold til den nuværende drift. Støvgener i forbindelse med opbevaring og tørring af korn på ejendommen, vil ligeledes være koncentreret til området omkring lageret. Støvpartiklernes størrelse og vægt taget i betragtning vil det være usandsynligt, at støv fra denne arbejdsfunktion skulle give anledning til gener i lokalområdet.

BAT-redegørelse

Beskrivelse af anlæg, stalde og opbevaring og teknologier incl. BAT vurdering.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

De vigtigste anvendte virkemidler er: Virkemiddel	Effekt
Staldsystemer	<p>De nye farestier bliver ligesom de eksisterende opført med delvis fast gulv, jf. BAT-blad 106.02-51.</p> <p>Den nye drægtighedsstald vil ligeledes opføres med delvis spaltegulv, jf. BAT-blad 106.01-51</p> <p>Således vil anlægget allerede i valget af bundtype have en dokumenteret mindre ammoniumfordampning end alternative staldtyper.</p>
Køling af kanalbund	<p>Ansøger har valgt at anvende køling af kanalbund i ny drægtighedsstald 1.1.6 og farestald 1.1.2.</p> <p>Denne løsning er valgt ud fra et ønske om at anvende den varme som her er til stede til opvarmning af staldanlægget. Løsningen vil både spare energi til opvarmning, samt mindske ammoniakfordampningen med op mod 30 %.</p> <p>Driftsomkostningerne til køleanlægget vil primært bestå af udgifter til strøm. Sættes denne udgift i forhold til den nuværende pris på olie, som ellers skulle indkøbes til opvarmning, synes dette at være den økonomisk billigste varmekilde.</p>
Mere effektiv fodring	<p>Alle grise fodres med næringsstofftilpassede blandinger som skiftes gennem cyklus og vækstperiode. Desuden tilsættes enzymer til de foderblandinger det er relevant.</p> <p>Enzymerne forbedrer grisenes foderudnyttelse og medvirker således til at næringsstoffudledningen begrænses.</p> <p>Råvareprisen taget i betragtning vil det ikke være økonomisk rentabelt at undlade optimering og næringsstofftilpasning af foderblandingerne løbende gennem perioden! Der føres løbende kontrol med foderforbrug og tilvækst via E-kontrol i produktionen.</p> <p>For at opnå Kommunens BAT emissionsniveau for ammoniak og fosfor, jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænser for søer,</p>

	<p>som på tidspunktet for godkendelsens behandling er i høring, er der anvendt fodervirkemidler i form af foder med reduceret råproteinindhold til drægtige søer og søer i løbefase – i staldene 1.1.3, 1.1.5 og 1.1.6.</p> <p>Det skal præciseres at beregninger for søer er foretaget på baggrund af høringsudkast som ikke er endeligt vedtaget på tidspunktet for godkendelsen. Evt. ændringer til det endelige vejledningsmateriale, vil således ikke give anledning til revurdering af de ovenstående beregninger som danner grundlag for Miljøgodkendelsen.</p>
Overbrusning	<p>Der overbruses i alle stalde, -farestalde undtaget ! Denne undtagelse foretages af velfærdsmæssige overvejelser, idet overbrusningen vil have negativ indflydelse på pattegrisenes temperaturregulering og lokalklima.</p> <p>Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos søerne, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre. Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin, - der er derfor ikke lavet økonomiske afvejninger af alternativer.</p>
Ændret sædskifte og øget andel af efterafgrøder	<p>Ejer har valgt at etablere grundvandssædskifte G3 på 33 ha, for at minimere udvaskningen til nitratfølsomt indvindingsopland.</p> <p>Som alternativ til dette tiltag kunne ansøger have valgt at ændre ansøgningens dyretryk. Dette er med de nuværende jordpriser ikke rentabelt og dette alternativ er derfor valgt fra til fordel for udlægning af flere efterafgrøder.</p> <p>Ansøger har desuden valgt referencesædskifte S4.</p>
Overdækning af gyllebeholdere	<p>Eksisterende 2 beholdere er i uændret drift og overdækkes derfor ikke. Eksisterende beholdere vedligeholdes med naturligt flydelag uden problemer.</p> <p>Ny beholder opføres med tilknytning til eks. og overdækkes i forbindelse med etableringen.</p>

Beskrivelse af fravalg af BAT teknologier

Virkemiddel	Begrundelse for fravalg
Gylleforsuring	<p>Forsuringsteknikken er meget effektiv til fjernelse af ammoniak. Anlæggets effekt er i det konkrete projekt vurderet at være væsentlig større end nødvendigt for at bringe udvidelsen i balance med omgivende natur.</p> <p>Dette sammenholdt med en økonomisk større investering, - anslået 1.000.000 kroner og en årlig udgift til drift og afskrivning på 200.000 kroner synes virkemidlet ikke at kunne leve op til BAT for det pågældende projekt.</p>
Biologisk luftvasker	<p>Biologisk luftvasker anvendes for at reducere lugt. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone, hvorfor man har valgt ikke at gøre brug af denne teknik.</p>
Benzoesyre i foderet	<p>Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin og er derfor ikke et reelt anvendeligt virkemiddel i den pågældende be-</p>

	sætning.
Ændring af ventilationsafkast	Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtudbredelsen omkring anlægget. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.
Kemisk luftvasker	Reducerer ammoniakfordampningen fra staldene. For at opnå den fulde udnyttelse af luftvaskerne skal der sendes betydelige mængder luft gennem. Det betyder for det konkrete projekt at man skulle samle afkast fra flere eksisterende sektioner for at få den fulde udnyttelse af rensen. En sådan samling af afkast kan rent teknisk være vanskeligt at udføre. Derfor har man af tekniske årsager fravalgt brug af luftrensere og metoden er derfor ikke vurderet rent økonomisk.

Ressourceforbrug

Vand

Stald og stuehus forsynes med vand fra Kibæk Vandværk. Der forbruges cirka 11.000 m³ årligt til drikkevand og rengøring i svineproduktionen. Det årlige vandforbrug forventes at stige til cirka 15.000 m³ efter udvidelsen. Hertil kommer husholdningens eget forbrug af vand på 2 * 170 m³.

Ejendommen har etableret vaskeplads i området v. gyllebeholderne med afløb til beholder. Vaskepladsen anvendes ligeledes som fylde- og skylleplads for sprøjten, vand påfyldes fra tank u. direkte forbindelse til vandforsyningen.

Forbruget af vand til markvanding udgør :

Amborgvej 21 -72.000 kbm

Grankærvej 2 -57.000 kbm Åse Troelsen (mark nr. 30-38) -48.000 kbm

BAT-redegørelse vandbesparende foranstaltninger

Overalt i staldene er der opsat vandbesparende drikkekopper, i stedet for de traditionelle drikkenipler.

Alle drikkenipler er placeret over foderkrybben således at vandspild opsamles i foderkrybben og vandspild undgås.

Lovpligtig overbrusning til drægtige søer er installeret.

Energi

Elektricitet anvendes til lys, male- og blandeanlæg, ventilation, komtørring samt vandingsanlæg. Ejendommens årlige elforbrug til produktionen, markvanding og stuehuse forventes at stige fra ca. 300.000 kWh til cirka 370.000 kWh efter udvidelsen. Der anvendes i driften cirka 12.000 liter fyringsolie til opvarmning i farestalden hvilket forventes at falde til 4000 l fordi der i ansøgt drift genvindes varme fra gyllekølingsanlæg i drægtigheds- og farestalde. Til gyllekøling forventes et forbrug på 25.000 kWh i ansøgt drift.

Det årlige energiforbrug omfatter derudover brændstof til traktorer og andre motoriserede køretøjer. Der er et forbrug på cirka 22.000 liter dieselolie, hvilket forventes at stige til cirka 25.000 Liter pr. år efter udvidelsen.

BAT-redegørelse energibesparende foranstaltninger

Den indvundne varme fra gyllekølingen genanvendes. Deraf følger et lavere olieforbrug til opvarmning.

Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde. I forhold til traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger disse mindre energi. Forskellen er at frekvensregulerede ventilatorer nedjusterer kapaciteten ved at bruge mindre strøm, hvor de spjældregulerede bruger den samme mængde strøm, uanset ventilationsbehov, men regulerer på spjældets åbning.

Med MultiStep er det muligt at reducere energiforbruget –sammenlignet med et traditionelt undertrykssystem. MultiStep sikrer at den enkelte ventilator hele tiden arbejder ved konstant hastighed uden at overbelastes, dette har ikke alene effekt på energiforbruget men også gavnlig indflydelse på støjgenerne fra ventilationen.

Der er ingen mekaniske forbindelser til udsugningsenhederne, hvilket sikrer, at systemet ikke løbende skal justeres og er mere rengøringsvenligt.

Der monteres vinduer i vægge og ovenlys i tagflade for at mindske behovet for kunstigt lys i dagtimerne.

For at opnå energibesparelse vil hovedparten af ejendommens korn og foderstoffer fremover blive "løftet" op i siloerne med elevatorer i stedet for at blive blæst ind.

Alle snegle til intern transport og elevatorer monteres med sensor og automatisk stop, således ingen transportører kører tomme. Ingen transportører kan startes før der er registreret råvarer i graven.

Transport

Antal	Mængde pr. år		Kapacitet pr. læs	Antal transporter pr. år	
	Før udvidelse	Efter udvidelse		Før udvidelse	Efter udvidelse
8 kgs grise til Vejlgårdvej 2 (væk)	32000 stk	44000	Traktor og vogn 450 stk	104	104
Slagtesøer (væk)	400 stk	550 stk	Lastbil	26	26
Polte (til)	550 stk	750 stk	Lastbil	7	10
Døde dyr			Lastbil	104	104
Korn	1200 tons	1650 tons	10 t (Traktor)	120	165
Soyaskrå	250 tons	340 tons	12 t (Lastbil)	21	28
Mineraler	50 tons	69 tons	10 - 14t (Lastbil)	6	6
Fedt	50 tons	69 tons	6 t (lastbil)	8	11
Gylle	6150 tons	8400 tons	18 tons (traktor)	340	470
Transporter i alt				736	924
Traktortransporter				564	739
Lastbiltransporter				172	185

Herudover forekommer traktorkørsel i forbindelse med almindeligt markarbejde som ikke vil påvirkes af udvidelsen.

Beskrivelse af transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af dyr, levering af råvarer til foderfremstilling, gylle og anden gødning, eget korn, kemikalier o.lign.

Transporterne fordeler sig som vist i ovenfor.

Lastbiltrafikken til ejendommen foregår ad Amborgvej. Kørsel med gylle til udbringningsarealerne omkring Nr. Moesgård foregår hovedsagligt ad markveje.

Gyllen transporteres hovedsagligt i forbindelse med markarbejdet i starten af april, og varer ca. 1 mdr.

Af samtlige transporter, er transporten af husdyrgødning den transportform, der udgør den største stigning i antallet af kørsler på offentlig vej.

Kort over transportveje for ejendommen se bilag 13

Støj/støv/lugt

Beskrivelse af støjklider

Støj kan forekomme fra korntørring, ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Driftsperiode for støjklider

Ved så- og høsttid vil aktivitetsniveauet mht. transporter og forekomsten af støv og støj følgelig være højere end den øvrige del af året. Til daglig vil der være begrænset støj fra ventilationsanlæg, foderanlæg, motoriserede køretøjer og transporter.

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, mens ventilationsstøj må forventes hele døgnet.

Tiltag mod støjklider

Alle ejendommens stalde er etableret med MultiStep styring alternativt frekvensstyring. Begge ventilationsteknikker har en positiv effekt på støjdbredelsen omkring anlægget fordi systemet sikrer den enkelte ventilator ikke overbelastes men alene arbejder indenfor det definerede optimum hvad angår både strømforbrug og effekt.

Støv

Støvgener i forbindelse med transporter på grusvej forventes øget i forhold til den nuværende drift. Støvgener i forbindelse med opbevaring og tørring af korn på ejendommen, vil ligeledes være koncentreret til området omkring lageret. Støvpartiklernes størrelse og vægt taget i betragtning vil det være usandsynligt, at støv fra denne arbejdsfunktion skulle give anledning til gener i lokalområdet.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger. Der er lavet aftale med Mortalin herom. Fluer bekæmpes ved udsætning af rovfluer i stalden.

Fluegener

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. Der udsættes rovfluer.

Rottebekæmpelse

Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger.

Affald

Fast affald

Affald fra produktionen omfatter animalsk affald, herunder døde dyr, emballage og akkumulatorer. Der er kun ganske få olie rester, da olieskift foretages på autoriseret værksted. Klinisk risikoaffald som feks kanyler, hætteglas mv opbevares i spand, og afhentes af Marius Pedersen, industrirenovation.

Tablet for fast affald

Affalds type	Mængde Før/efter	Opbevaring	Bortskaffelses metode
Forbrændingseget	6 tons / 8 tons	Foderladen	Kommunale bortskaffelsesordning.
Ikke forbrændingseget	300 kg / 410 kg	Container ved farestald	Marius Pedersen Industrirenovation
Papir/pap	Se forbrændingseget	Se forbrændingseget	-
Glas	10 kg / uændret	Foderlade	Genbrugspladsen i Kibæk
Plast / Kemikalieemballage	100 kg	100 kg	Genbrugspladsen i Kibæk
Heraf PVC	Ingen	Ingen	Genbrugspladsen i Kibæk

Farligt affald samt olie og kemikalier**Olie- og kemikalieaffald****Tablet for olie- og kemikalier**

Affalds type	Mængde Før/efter	Opbevaring	Bortskaffelses metode
Spildolie	50 l / 50 l	Tromler i maskinhuset	Genbrugspladsen i Kibæk
Kanyler og skalpeller	4 kg /6 kg	Plastikbeholder i besætningsområdet	Marius Pedersen Industrirenovation
Kemikalier	Små rester eller emballage	Kemikalierum	Marius Pedersen Industrirenovation
Medicin	Der medicineres alene på dyrlægens anvisning	Køleskab i besætningsområdet	Genbrugspladsen i Kibæk

Olie- og kemikalieaffald opbevares i tromler / anden egnet beholder på fast og tæt underlag. Klinisk risikoaffald som feks kanyler, hætteglas mv opbevares i spand, og afhentes af Marius Pedersen, industrirenovation.

Olie og kemikalieaffald bortskaffes i overensstemmelse med Herning Kommunes affaldsregulativ.

Oplag af olie og kemikalier

I produktionen anvendes medicin alene efter dyrlægens anvisning. Medicinen opbevares i aflåst skab i besætningsområdet. Staldene højtryksrens med tilsætning af sæbe, og desinficeres efterfølgende med Kvikstart, forbrug ca. 3 dl. pr. uge.

Olie- og kemikalieaffald opbevares i tromler eller anden egnet beholder på fast og tæt underlag med opstøbning således evt. udslip ikke ledes ud på jord.

Pesticider og sprøjteudstyr

Forbruget af pesticider planlægges i samråd med planteavlskonsulent. I sæsonen ydes løbende rådgivning i relation til aktuelle skadedyr og sygdomme, og behandlingsforslag udarbejdes.

Påfyldning og rengøring af marksprøjten foregår på vaskeplads.

Eventuel restbeholdning opbevares i dunke i aflåst kemikalierum på adressen og anvendes i den følgende vækstsæson. Se Beredskabsplan.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares under kadaverkappe (på hævet underlag)/i (køle)container så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning af DAKA. Der afhentes døde dyr fra ejendommen Grankærvej 2 som gennemsnit hver 3. dag. Der går maksimalt 48 timer, fra dyrene er tilmeldt DAKA til de er afhentet.

Spildevand

Bygninger med tagrender afleder overfladevand til dræn som vist på Bilag 3: Afløbsforhold. Ældre bygninger afleder tagvand ud over jord, -markeret med X på samme bilag. Ejer er indforstået med at de viste bygninger med tagrender i forbindelse med nyetableringen føres med til ny faskine.

Spildevandsmængde

Der er ikke processpildevand fra svineproduktionen.

Anslået mængde vaskevand fra produktionen : 500 m³

Anslået drikkevandsspild : 50 m³

Spildevand tilledt gyllebeholder

Vaske- og rengøringsvand fra produktionen samt drikkevandsspild ledes til gyllebeholder, anslåetmængde 550 m³

Spildevand afledning

Spildevand fra husholdningen og sanitære tilslutninger føres til godkendt trixtank.

Bilagsoversigt

BILAG 1: OVERSIGTSPLAN OVER EJENDOM

BILAG 2: SITUATIONSPLAN

BILAG 2A: SITUATIONSPLAN

BILAG 3: AFLØBSPLAN

BILAG 4: DIGE – BARRIERE VED GYLLEUDSLIP

BILAG 5: FORDELING AF DYR OG BEREGNING AF BAT EMISSIONSNIVEAU

BILAG 6: ERKLÆRING VEDR. TILSTRÆKKELIG OPBEVARINGSKAPACITET

BILAG 7: DISPENSATION FOR AFSTAND TIL MARKVANDINGSBORING

BILAG 8: PLACERING AF STALDE I FORHOLD TIL MARKVANDINGSBORING

BILAG 9: ANMODNING OM FRISTFORLÆNGELSE

BILAG 10: RESULTAT AF AMMONIAKDEPOSITIONSBEREGNINGER

BILAG 11: NATUR I FORHOLD TIL EJENDOMMEN

BILAG 12: RESULTAT AF LUGTBBEREGNINGER OG BEREGNET KONSEKVENSSOMRÅDE

BILAG 13: TRANSPORTVEJE

BILAG 14: ERKLÆRING OM IKKE DRÆNEDE/GRØFTEDE AREALER

BILAG 15: AREALOVERSIGT

BILAG 15A AREALOVERSIGT MED MARK NR.

BILAG 16: § 3 BESKYTTET NATUR I FORHOLD TIL AREALER

BILAG 17: § 7 BESKYTTET NATUR I FORHOLD TIL AREALER (OVERSIGT)

BILAG 18: NATURA 2000 I FORHOLD TIL AREALER (OVERSIGT)

BILAG 19: MÅLSATTE VANDLØB OG § 3 BESKYTTEDE VANDLØB

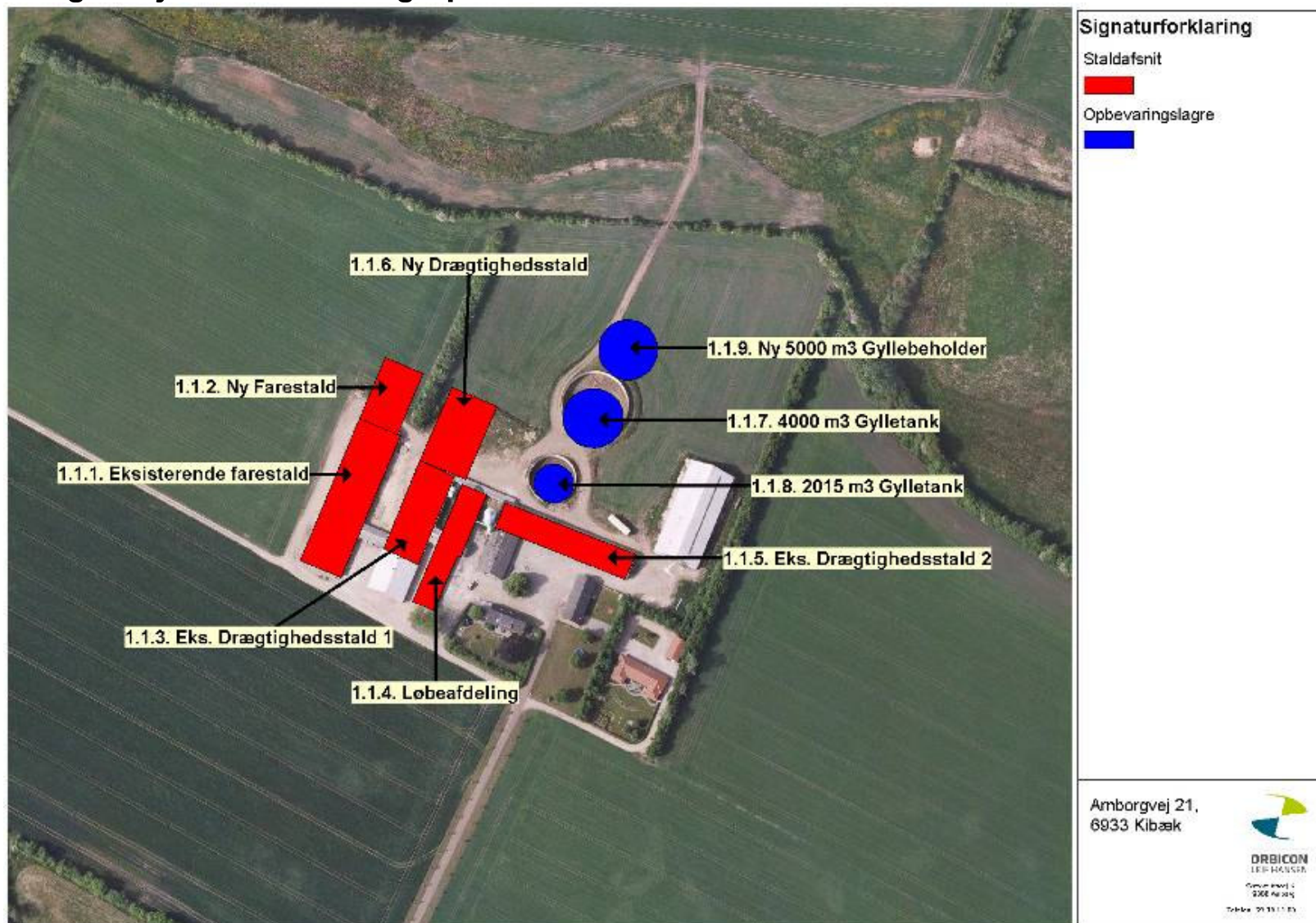
BILAG 20: DRIKKEVANDSINTERESSER (OVERSIGT)

BILAG 21: NITRATFØLSOMME INDVINDINGSOMRÅDER (OVERSIGT)

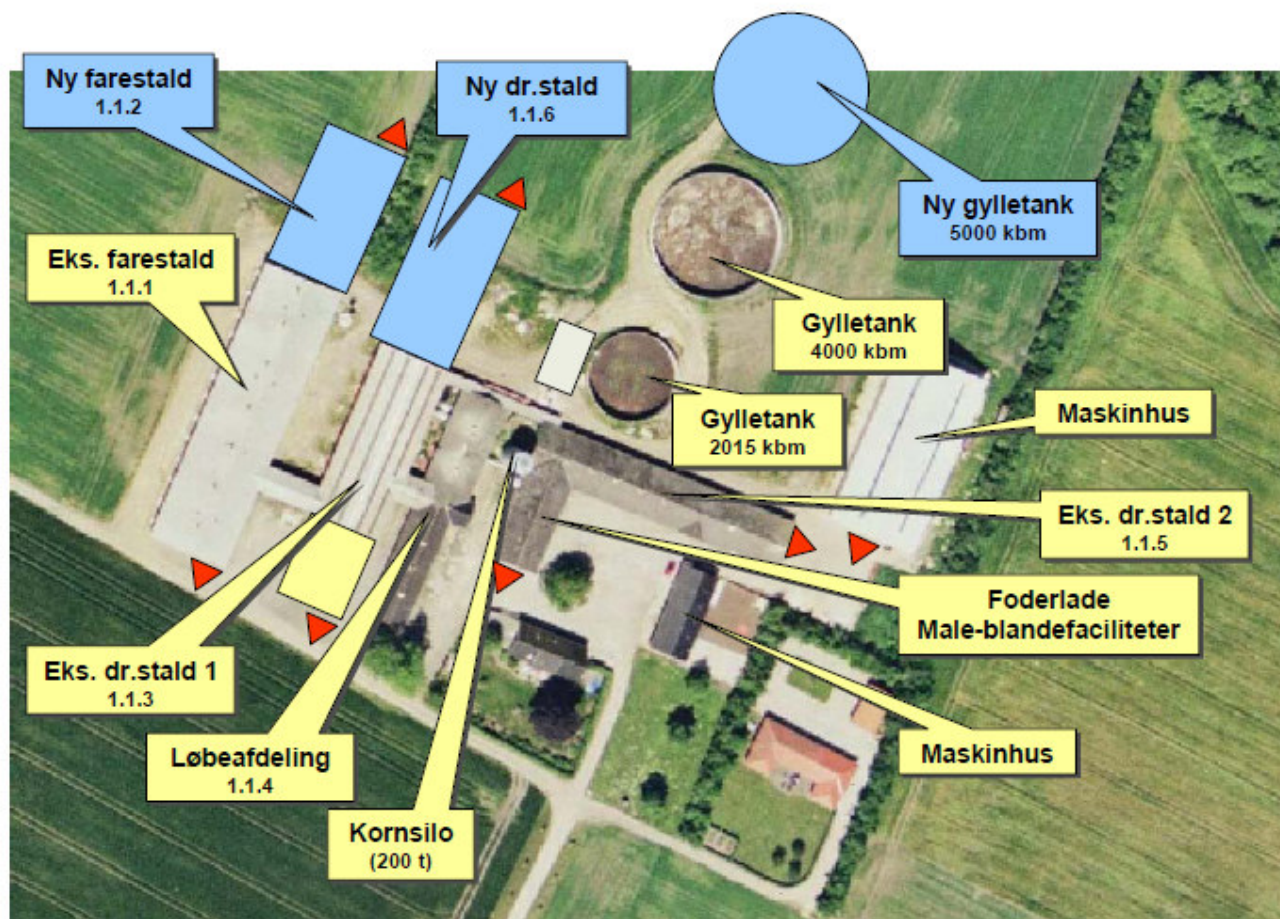
BILAG 22: VEJLEDENDE FOSFORKLASSER (OVERSIGT)

BILAG 23: LAVBUND (OVERSIGT)

Bilag 1: Ejendomsoversigtsplan

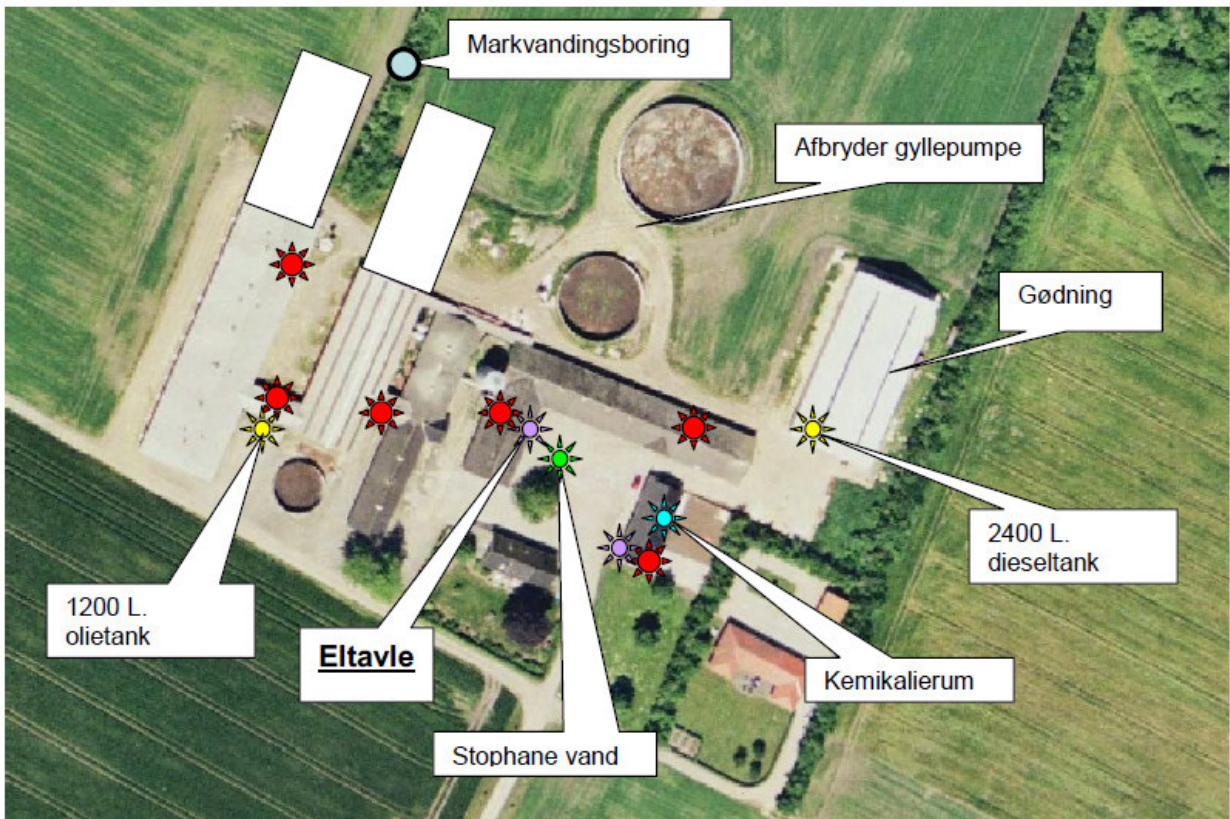
Bilag 2: Situationsplan

Svnerådgivning Vest

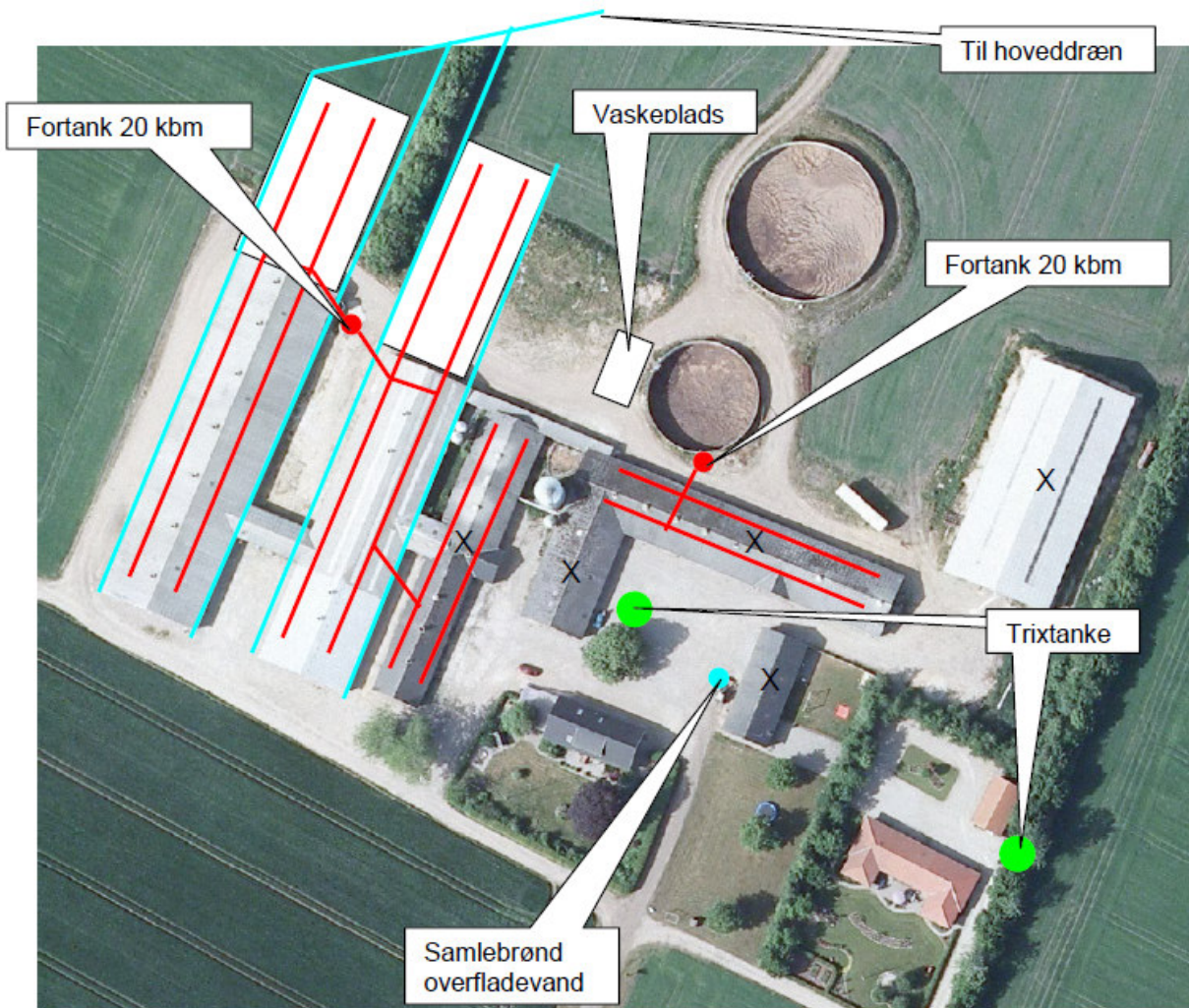
Arnborgvej 21 Oversigtsplan

Bilag 2a: Situationsplan

	Brandslukkere
	Olietank
	Hovedhane
	Eltavle
	Kemikalierum
	Flugtveje for dyr og mennesker

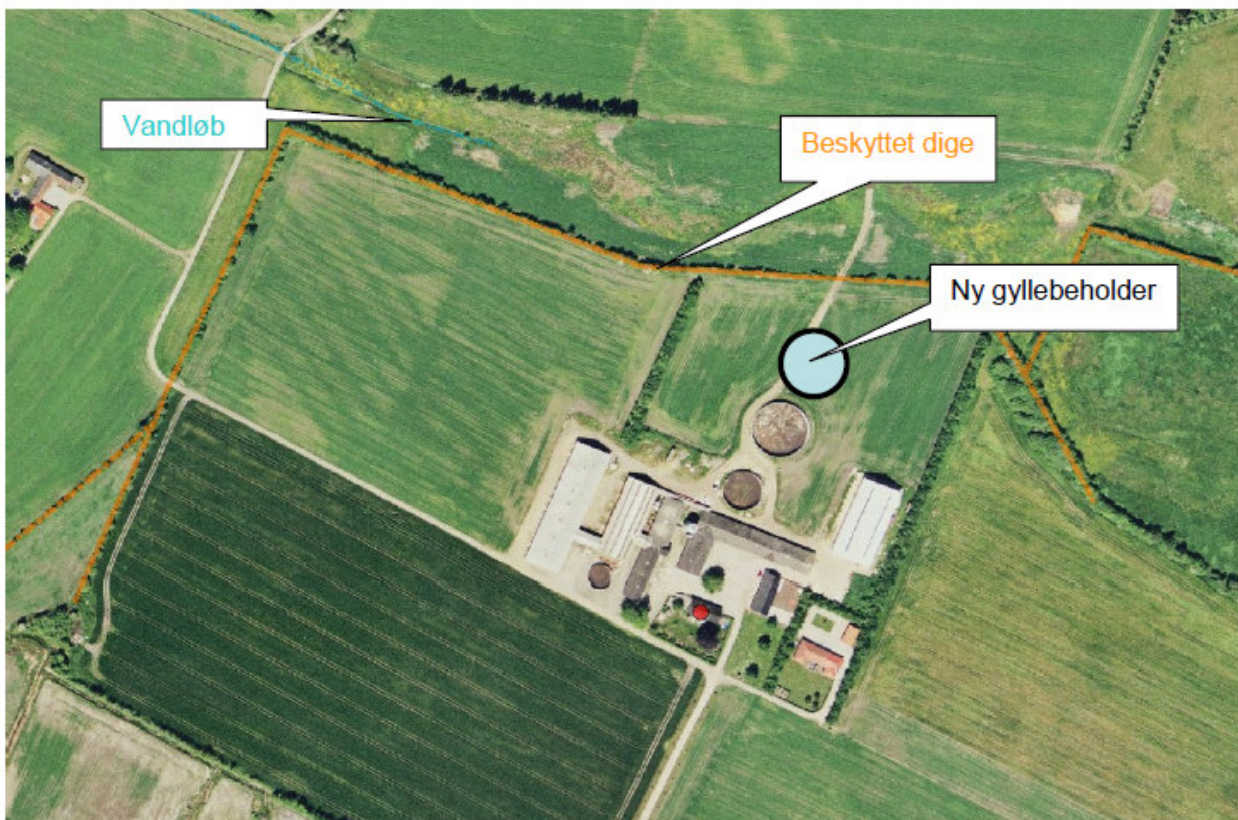
Bilag 3: Afløbsplan

X = ingen tagrender

— = tagvand
— = gyllerør

Bilag 4: Dige – Barriere ved gylleudslip

Udsk

Bilag 5: Fordeling af dyr og beregning af BAT emissionsniveau

Ammoniak

Staldafsnit	Dyrehold nutrift og forudsætninger	Dyrehold ansøgt drift og forudsætninger	Staldindretning ansøgt drift	BAT niveau jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsniveau*	BAT beregning**	Herning Kommunes BAT niveau
1.1.1. Staldafsnit - Eksisterende farestald	1.130 søer 321 stipladser 433 FE pr. årssø 142,2 g råprotein pr. FE 5,4 g P pr. FE	1.147 søer 82,59 DE 312 stipladser Fravænningsvægt 8,5 kg	Farestald Kassestier Delvis spaltegulv	3,01 kg NH3-N/dyr	82,59 DE * 4,19 årssøer/DE * 3,01 kg NH3-N/årssø	1.041,62 kg NH3-N
1.1.2. Staldafsnit - Ny Farestald	0 dyr	403 søer 29,02 DE 110 stipladser Fravænningsvægt 8,5 kg	Farestald Kassestier Delvis spaltegulv Gyllekøling m. træk og slip (20 %)	2,7 kg NH3-N/dyr	29,02 DE * 4,19 årssøer/DE * 2,7 kg NH3-N/årssø	328,30 kg NH3-N
1.1.3. Staldafsnit - Eks. Drægtighedsstald 1	418 søer 320 stipladser 1009 FE pr. årssø 142,2 g råprotein pr. FE 5,4 g P pr. FE	419 søer 69,92 DE 320 stipladser 140 g råprotein pr. FE 4,8 g P pr. FE Fravænningsvægt 8,5 kg	Løbe- og drægtighedsstald Løsgående Delvis spaltegulv Overbrusning	3,01 kg NH3-N/dyr	69,92 DE * 4,19 årssøer/DE * 3,01 kg NH3-N/årssø	881,82 kg NH3-N
1.1.4. Staldafsnit - Løbeafdeling	305 søer 235 stipladser 1009 FE pr. årssø 142,2 g råprotein pr. FE 5,4 g P pr. FE	294 søer 49,06 DE 235 stipladser Fravænningsvægt 8,5 kg	Løbe- og drægtighedsstald Individuel opstaldning Delvis spaltegulv	3,01 kg NH3-N/dyr	49,06 DE * 4,19 årssøer/DE * 3,01 kg NH3-N/årssø	618,74 kg NH3-N
1.1.5. Staldafsnit - Eks. Drægtighedsstald 2	407 søer 313 stipladser 1009 FE pr. årssø 142,2 g råprotein pr. FE 5,4 g P pr. FE	403 søer 67,25 DE 313 stipladser 140 g råprotein pr. FE 4,8 g P pr. FE Fravænningsvægt 8,5 kg	Løbe- og drægtighedsstald Løsgående Delvis spaltegulv Overbrusning	3,01 kg NH3-N/dyr	67,25 DE * 4,19 årssøer/DE * 3,01 kg NH3-N/årssø	848,15 kg NH3-N
1.1.6. Staldafsnit - Ny Drægtighedsstald	0 dyr	434 søer 72,42 DE 330 stipladser 140 g råprotein pr. FE 4,8 g P pr. FE Fravænningsvægt 8,5 kg	Løbe- og drægtighedsstald Løsgående Delvis spaltegulv Gyllekøling m. skrab (30 %) Overbrusning	2,7 kg NH3-N/dyr	72,42 DE * 4,19 årssøer/DE * 2,7 kg NH3-N/årssø	819,29 kg NH3-N
I alt						4537,92 kg N/år
Ammoniak emission						4532,96 kg N/år
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde beregnede BAT- niveau i forhold til ansøgt drift.						- 4,96 kg N/år

*Eksisterende stalde, delvis spaltegulv 3,01 kg NH3-N/dyr. Nye stalde 2,7 kg NH3-N/dyr.

**Korrektionsligning for afvigende afgangsvægt, jf udkast til teknologibeskrivelse for fosfor i sofoder (30-6-2010) er: DE pr. årssø = 1 / 4,3 + (fravænnede pr. årssø x (8,5 – 7,3 kg) / 4940) – 4,19 årssøer/DE

Fosfor

Staldafsnit	Dyrehold ansøgt drift og forudsætninger	Kg P ab lager*	Herning Kommunes BAT niveau
1.1.1. Staldafsnit - Eksisterende farestald	1.147 søer 82,59 DE	1.972 kgP	Krav: 23 kgP/DE 32 kgP/ha
1.1.2. Staldafsnit - Ny Farestald	403 søer 29,02 DE	693 kgP	
1.1.3. Staldafsnit - Eks. Drægtighedsstald 1	419 søer 69,92 DE 140 g råprotein pr. FE, 4,8 g P pr. FE	1.551 kgP	
1.1.4. Staldafsnit - Løbeafdeling	294 søer 49,06 DE	1.179 kgP	
1.1.5. Staldafsnit - Eks. Drægtighedsstald 2	403 søer 67,25 DE 140 g råprotein pr. FE, 4,8 g P pr. FE	1.492 kgP	
1.1.6. Staldafsnit - Ny Drægtighedsstald	434 søer 72,42 DE 140 g råprotein pr. FE, 4,8 g P pr. FE	1.606 kgP	
I alt	370,26 DE	8493 kg P	22,94 kg P/DE**
	DE _{ref} = 1,39 DE/ha, DE _{max} = 1,4 DE/ha		32,06 kg P/ha

*fra regneark fane "N og P" kolonne BV (række 66-71), **kgP ab lager/samlet antal DE

Udkast

Bilag 6: Erklæring vedr. tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Miljøgodkendelse af ejendommen
/ I/S Nørre Moesgård
Arnborgvej 21 og Vejlgårdvej 2

Opbevaringsbehov og –kapacitet.

Opbevaringsbehov.

	antal	pr. årssø	DE	korrektion	gyllemængde, t
løbe-dr	1550		0,0		5.875
faresald	0				0
smågrise	44000	#####		1,207	6.765
Slagtesvin *	2640			1,074	1.389
i alt					14.028
Opbevaringskapacitet i 9 mdr.					10.521

Afvigende indgangs- og afgangsvægt

smågrise	ind	ud	korrektion
	7,2	34	1,211

slagtesvin	ind	ud	korrektion
	34	108	1,074

Landbrugets Byggeblad 95.03-03, rev. 30-11-04

Opbevaringskapacitet.

Opbevaringstype	Mængde pr. beholder	%-vis fordeling
Gyllebeholder 1	2.015	13
Gyllebeholder 2	4.000	26
Ny gyllebeholder	5.000	33
Gyllebeholder 4 Vejlgårdvej 2	3000	20
Gyllebeholder 5 Grankærvej 2	1220	8
Total opbevaringskapacitet	15.235	100
Opbevaringskapacitet i mdr. *	13	

* Der indgår 1200 slagtesvin fra Vejlgårdvej 2 samt 1440 slagtesvin fra Grankærvej 2.

Bilag 7: Dispensation for afstand til markvandingsboring

Herning Kommune
Teknik og Miljø
Torvet
7400 Herning

E-mail: jar@srvest.dk

Herning d. 26-06-09.

Dispensation for afstand til markvandingsboring vedr. byggeriet på Arnborgvej 21, 6933 Kibæk.

Kort om projektet

I forbindelse med ansøgning om udvidelse af bedriften på Arnborgvej 21 Jf. Skema nr. 11.833, planlægges tilbygning af ca. 800 kvm nye farestalde samt ca. 1100 kvm drægtighedsstalde med tilknytning til ejendommens eksisterende bygningsmasse.

Ejendommens bygningsmasse er over årene udvidet og nye bygninger placeret omkring det gamle gårdanlæg som fortsat er i drift.

Ved udvidelsen ønskes ejendommens produktion udvidet fra 1.130 årssøer til 1.550 årssøer. Af hensyn til den interne logistik placeres udvidelsen mest optimalt som en direkte tilbygning til de eksisterende fare- og drægtighedsstalde. Således opnår man den ønskede tilknytning til ejendommens farestalde samt nyere drægtighedsstald og bevarer samtidig muligheden for at benytte eksisterende indgangs-, foder- og servicefaciliteter. Således vil indsynet til bygningsmassen ikke ændre sig, og ejendommens til-/frakørselsforhold vil heller ikke blive berørt af udvidelsen i bygningsmassen.

Placeringen

Byggeriet vil ikke kunne overholde de lovpligtige afstandskrav på 15 m til eksisterende markvandsboring som efter udvidelsen vil ligge 9,5 m fra gavlen på farestalden og 7,5 m fra gavlen på drægtighedsstalden.

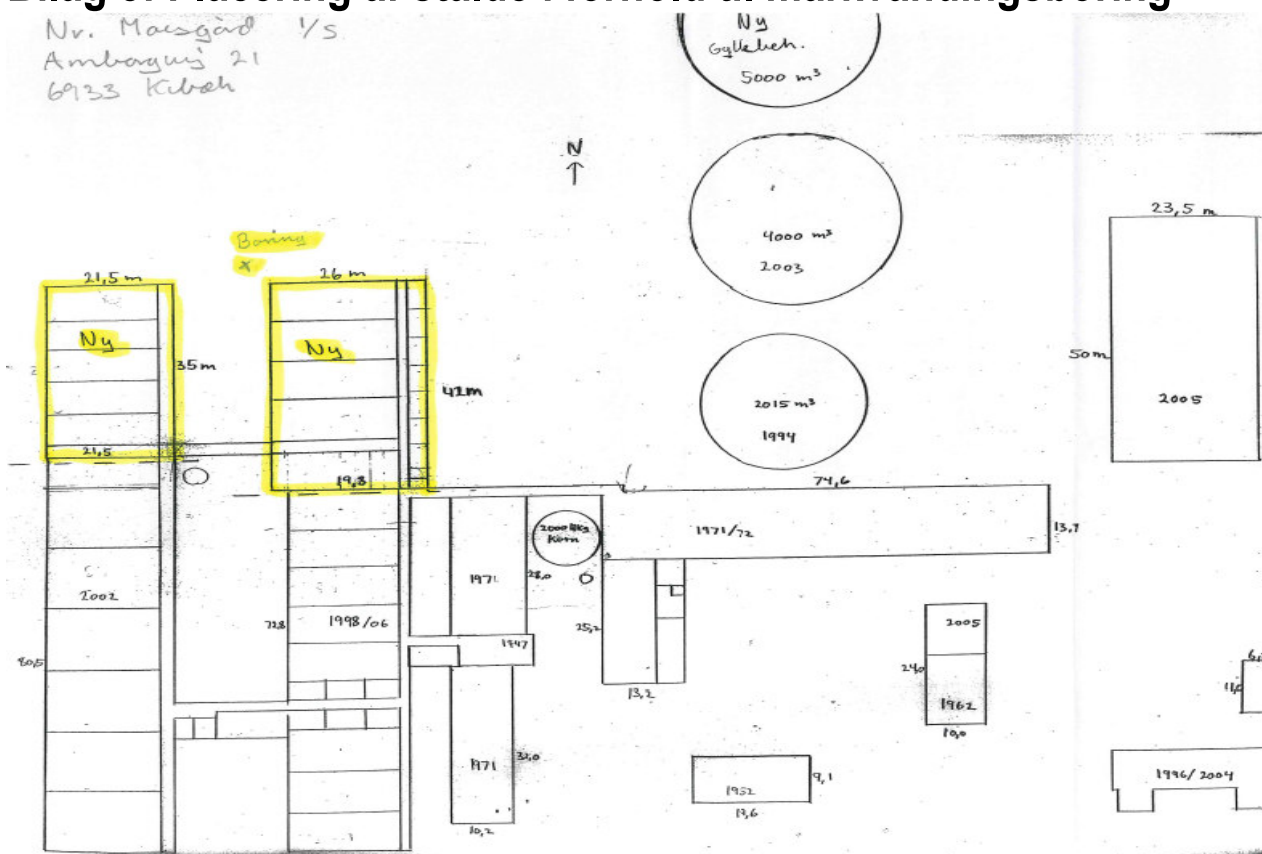
Vi anmoder derfor om dispensation for afstanden til boringen begrundet i ovenstående redegørelse.

Med venlig hilsen

Heidi Birch Wentzlau
Svinerådgivning Vest

Bilag 8: Placering af stalde i forhold til markvandingsboring

Nr. Møsgård 1/5
Ambovej 21
6933 Kibæk

Bilag 9: Anmodning om fristforlængelse

Herning Kommune

E-mail: hbw@srvest.dk

Herning d. 03-02-10.

Anmodning om fristforlængelse af udvidelsen på Arnborgvej 21 samt Vejlgårdvej 2, Kibæk. (Skema nr. 11.833 + 11.854)

Nørre Moesgaard I/S anmoder om udvidelse af soholdet på Arnborgvej 21 fra 1130 årssøer til 1550 årssøer. Grisene fra denne besætning transporteres til selskabets anden lokalitet Vejlgårdvej 2 hvor smågriseholdene er etableret, -der skal efter udvidelsen produceres 44.000 smågrise og 1.200 slagtesvin.

I forbindelse med den ansøgte udvidelse af produktionen på Arnborgvej 21 skal ejendommens eksisterende fare- og drægtighedsstalde udvides og der skal etableres 5000 kbm ny lagerkapacitet til gylle. Herefter kan besætningsudvidelsen påbegyndes.

På Vejlgårdvej 2 skal der ikke bygges eller renoveres, -der vil alene blive tale om en omfordeling af dyrene samt en ændret belægning i ejendommens eksisterende stalde.

Selskabet planlægger udvidelsen udført i etaper og den samlede tidsplan for udvidelsen strækker sig over 4 år fra opstart til fuld produktion på begge adresser.

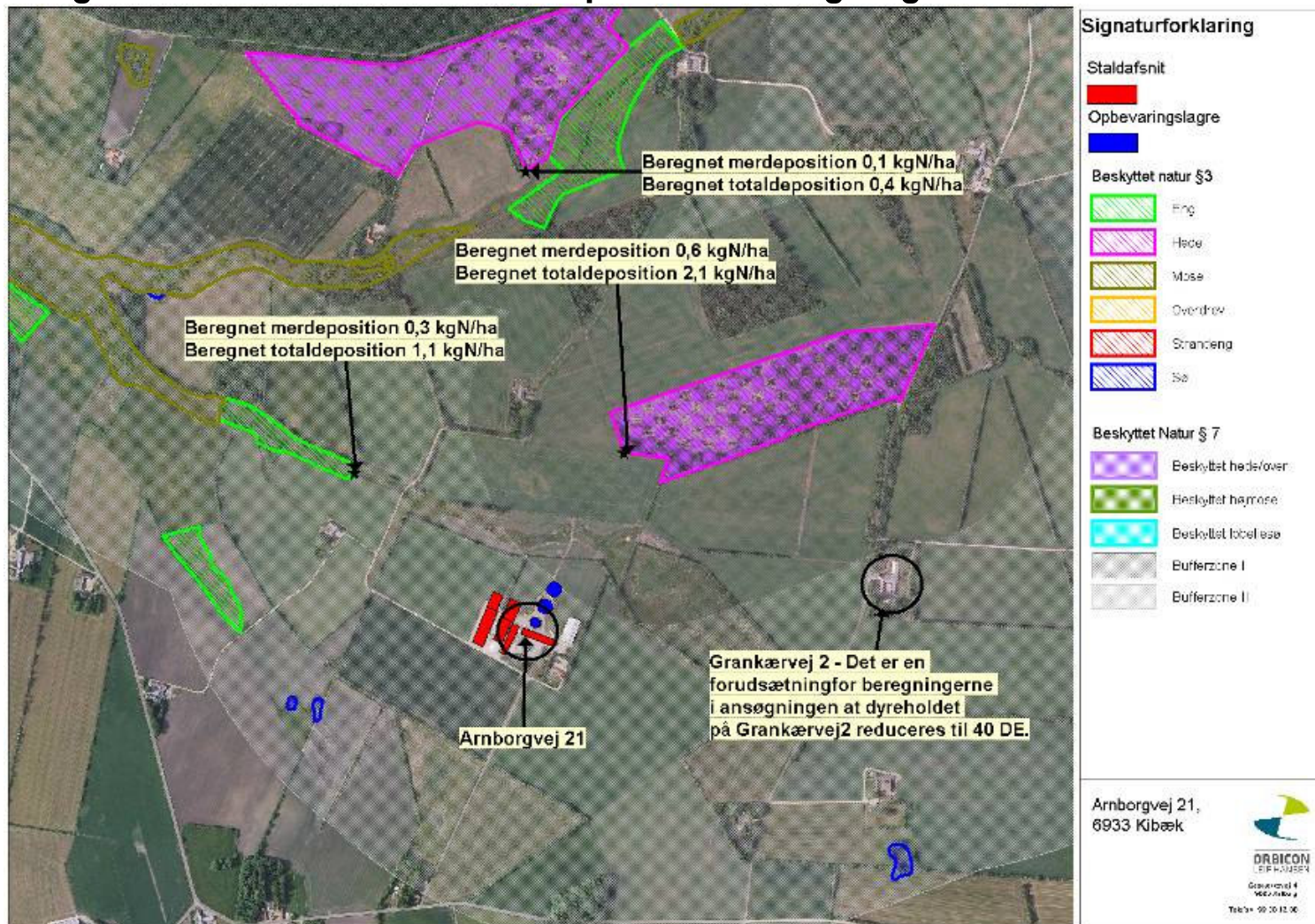
- År 1 : Planlægning, projektering og udbud
- År 2 : Byggeri på Arnborgvej 21
- År 3 : Besætningsudvidelse
- År 4 : Fuld smågriseproduktion på Vejlgårdvej 2

Undertegnede skal hermed på vegne af ansøger anmode om en fristforlængelse på byggeriet og besætningsudvidelsen på indtil 4 år.

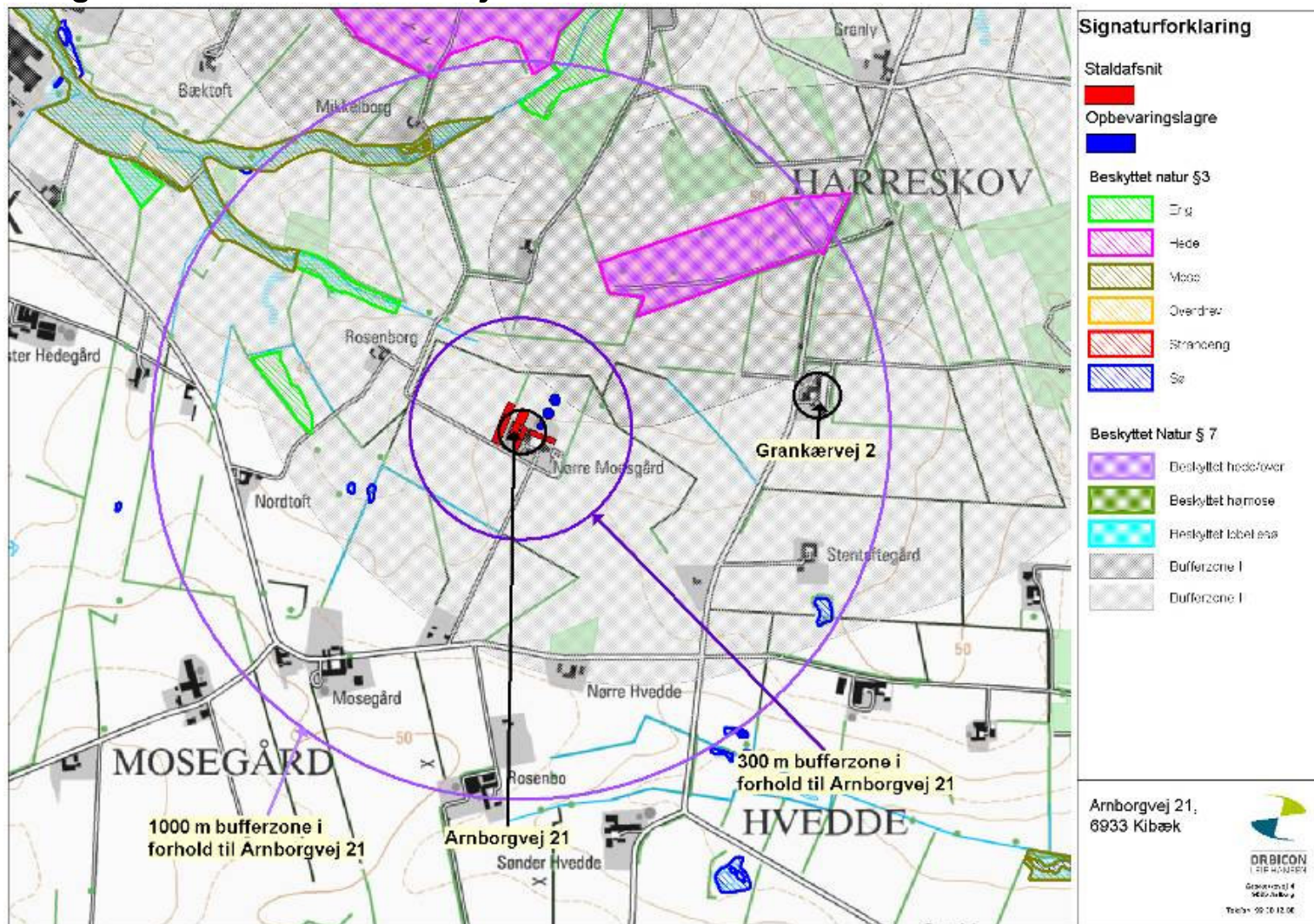
Med venlig hilsen

Heidi B. Wentzlau
Svinerådgivning Vest

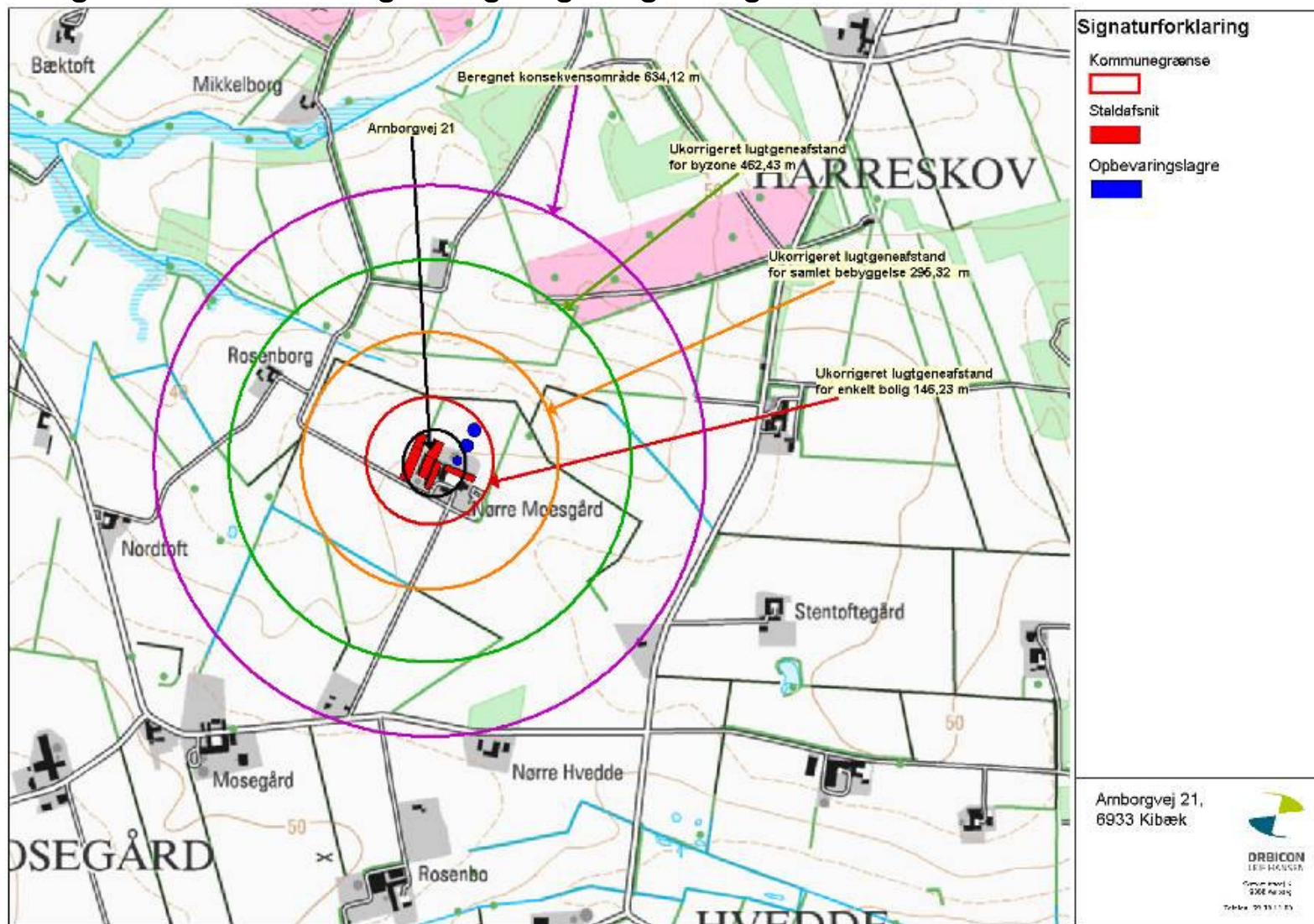
Bilag 10: Resultat af ammoniakdepositionsregninger

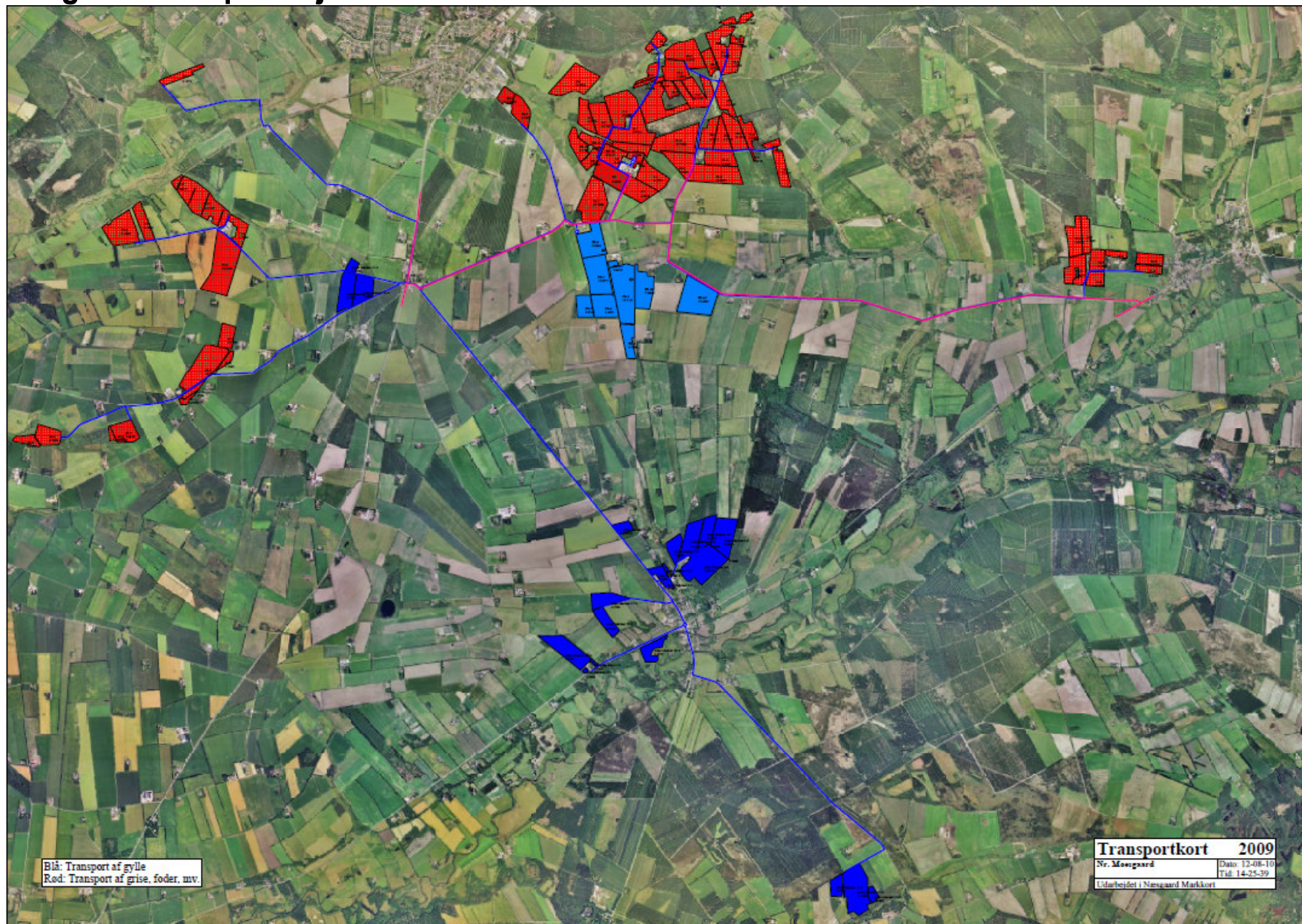
Bilag 11: Natur i forhold til ejendommen

Bilag 12: Resultat af lugtberegninger og beregnet konsekvensområde

Bilag 13: Transportveje

Bilag 14: Erklæring om ikke drænedegrøftede arealer

Erklæring om ikke-drænedegrøftede arealer

I forbindelse med sagsbehandling af min ansøgning om miljøgodkendelse/tilladelse på bedriften Beliggende Arnborgvej 21, har Herning Kommune stillet krav om en erklæring om, hvorvidt nogle af mine marker er drænedegrøftede eller ej.

Det er gjort på baggrund af, at de nævnte marker ligger i opland til et Natura 2000 område overbelastet med fosfor og indenfor et område udpeget som fosforklasse II. På marker liggende i opland til et Natura 2000 område overbelastet med fosfor og i fosforklasse II har en eventuel dræning/grøftning betydning for tilladelse af tilført fosfor.

Hvis Herning Kommune på noget tidspunkt konstaterer, at de nævnte marker er drænedegrøftede, bortfalder grundlaget for miljøgodkendelsen/tilladelsen.

Jeg erklærer hermed, at markerne nævnt i nedenstående tabel ikke er drænedegrøftede.

Mark nr.
10-1
25-3
23-1
23-0
7-1

Sammen med denne erklæring skal der indsendes et kortbilag, hvor de nævnte marker er tegnet ind.

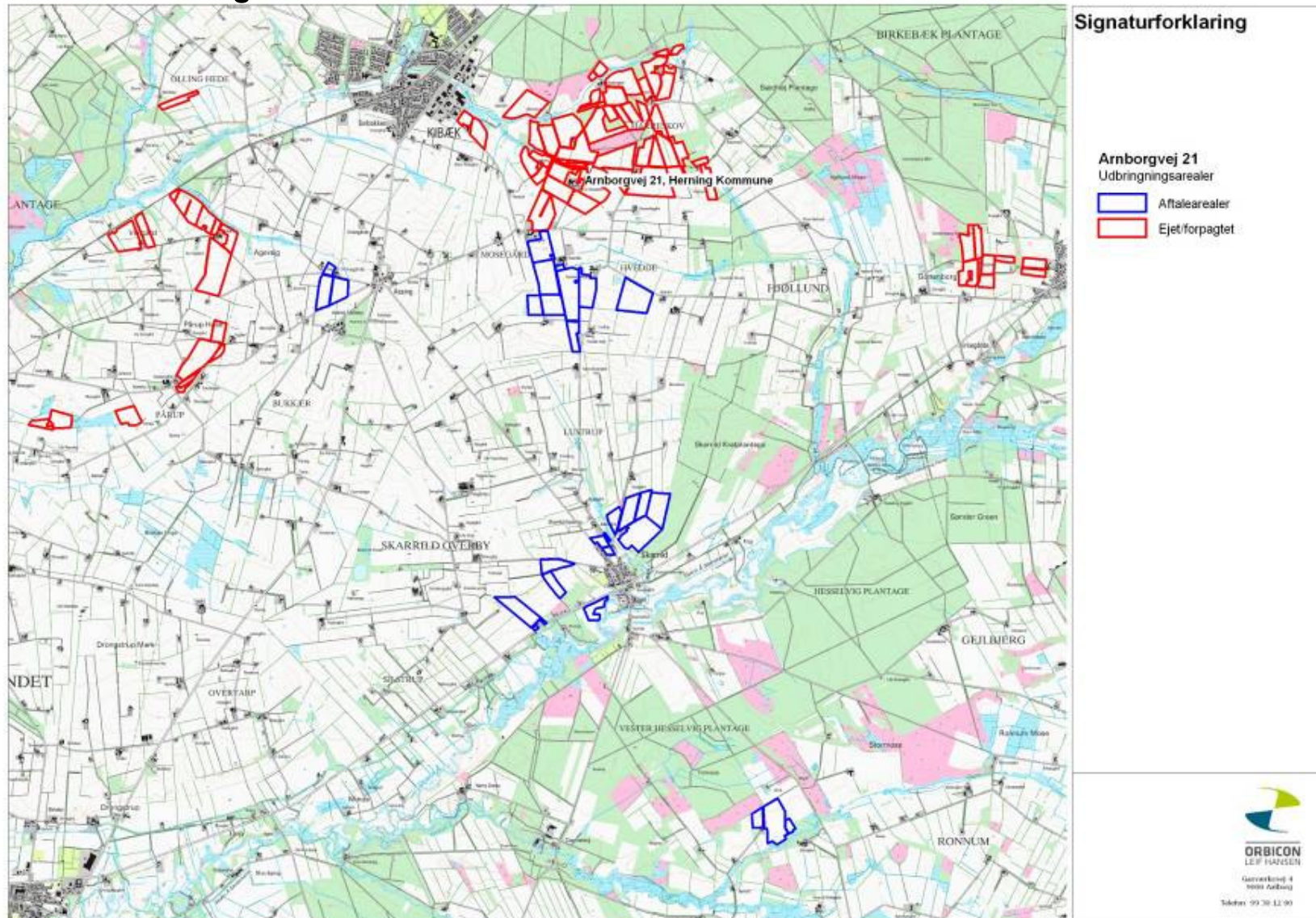
23/2-10   Hans Pedersen

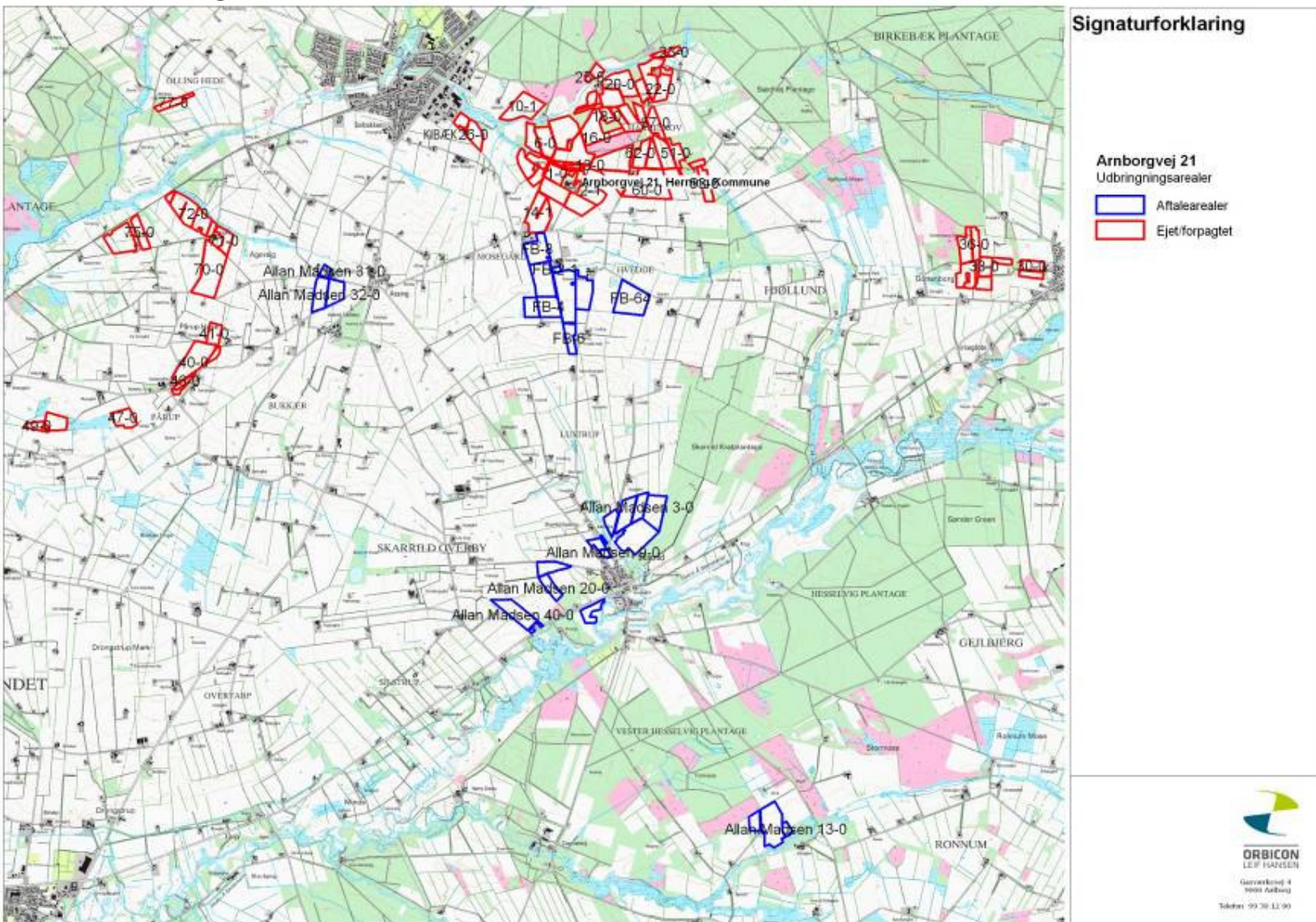
Dato   Underskrift

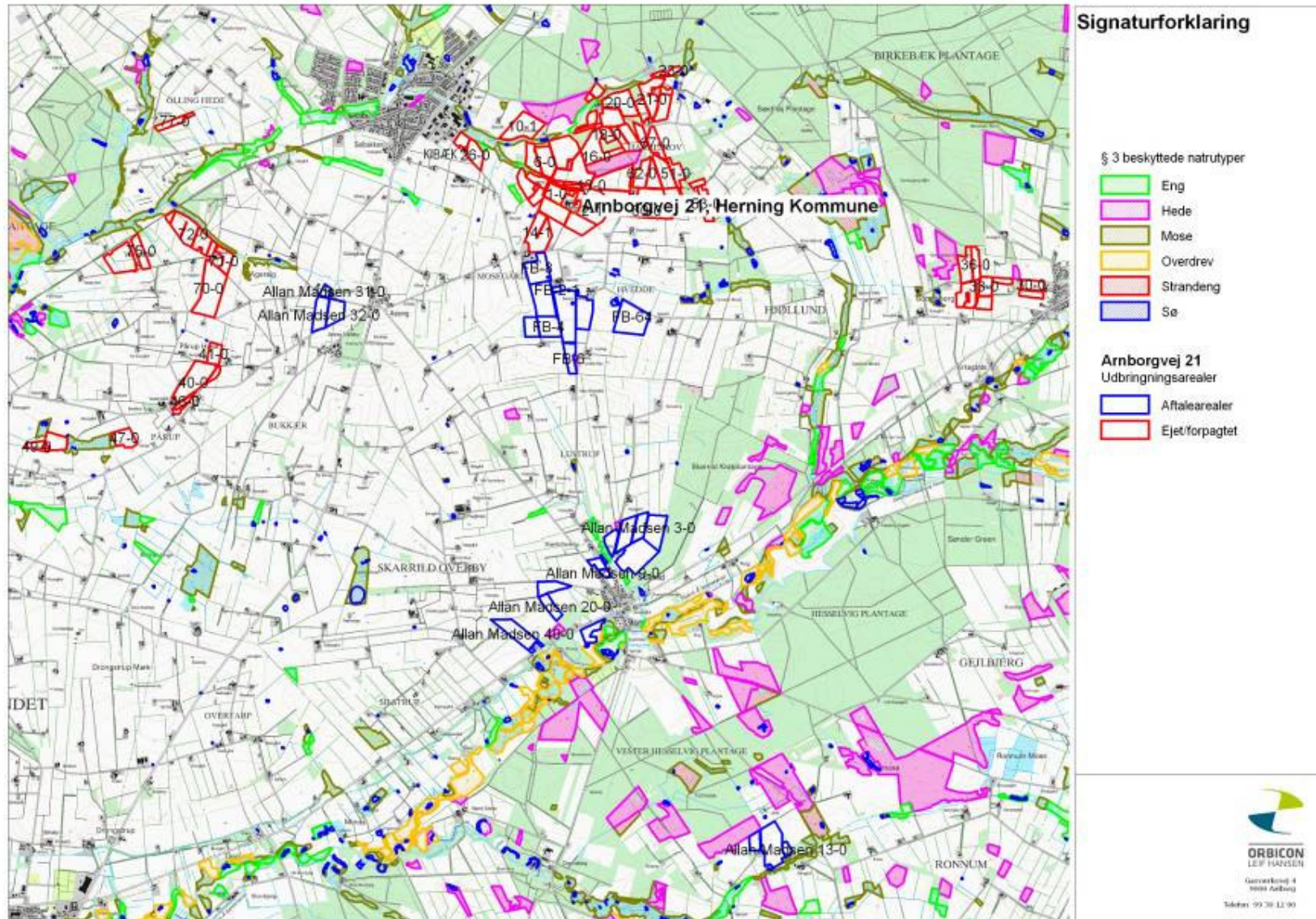
Bilag 15: Arealoversigt

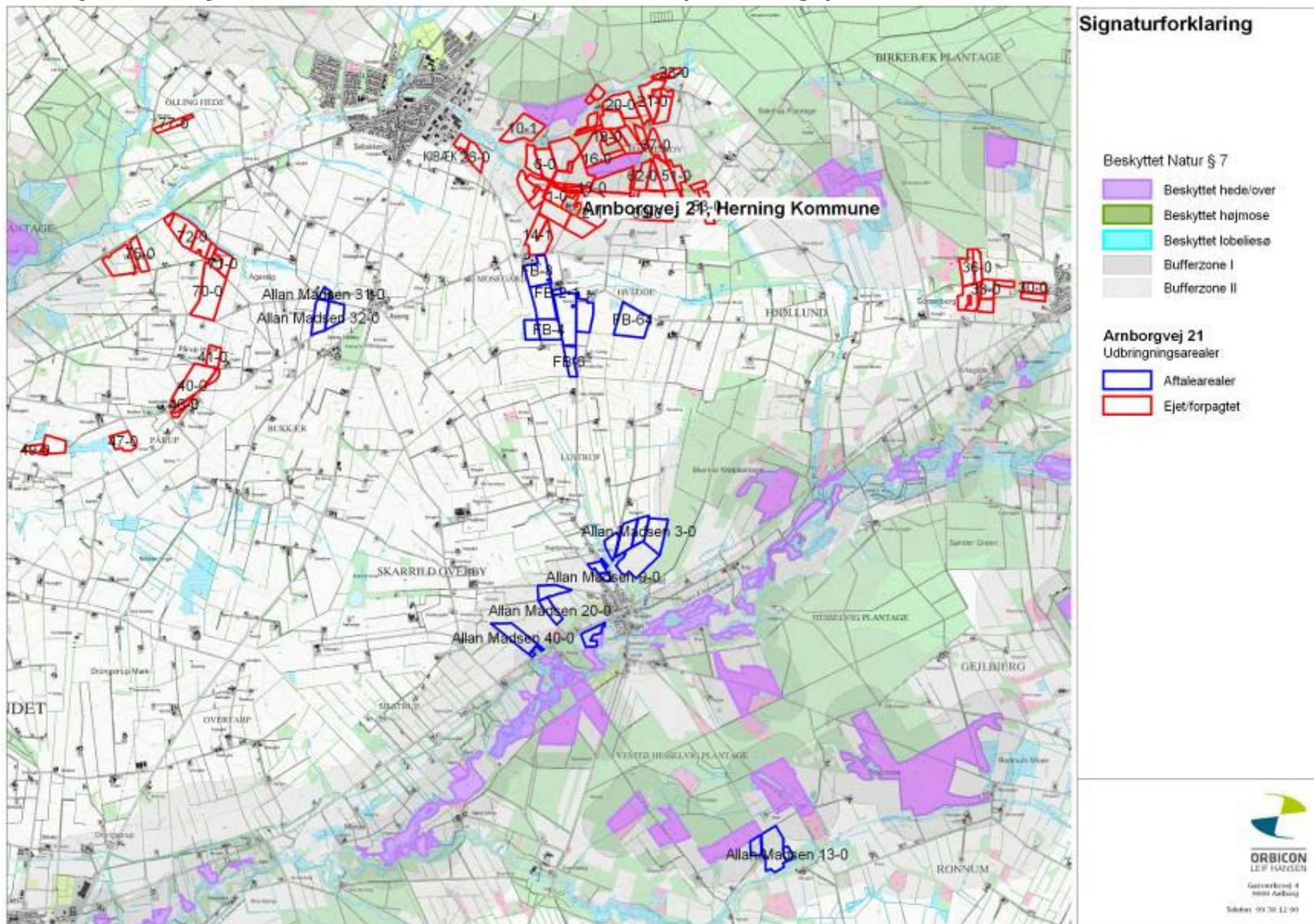
Bilag 15a Arealoversigt med mark nr.

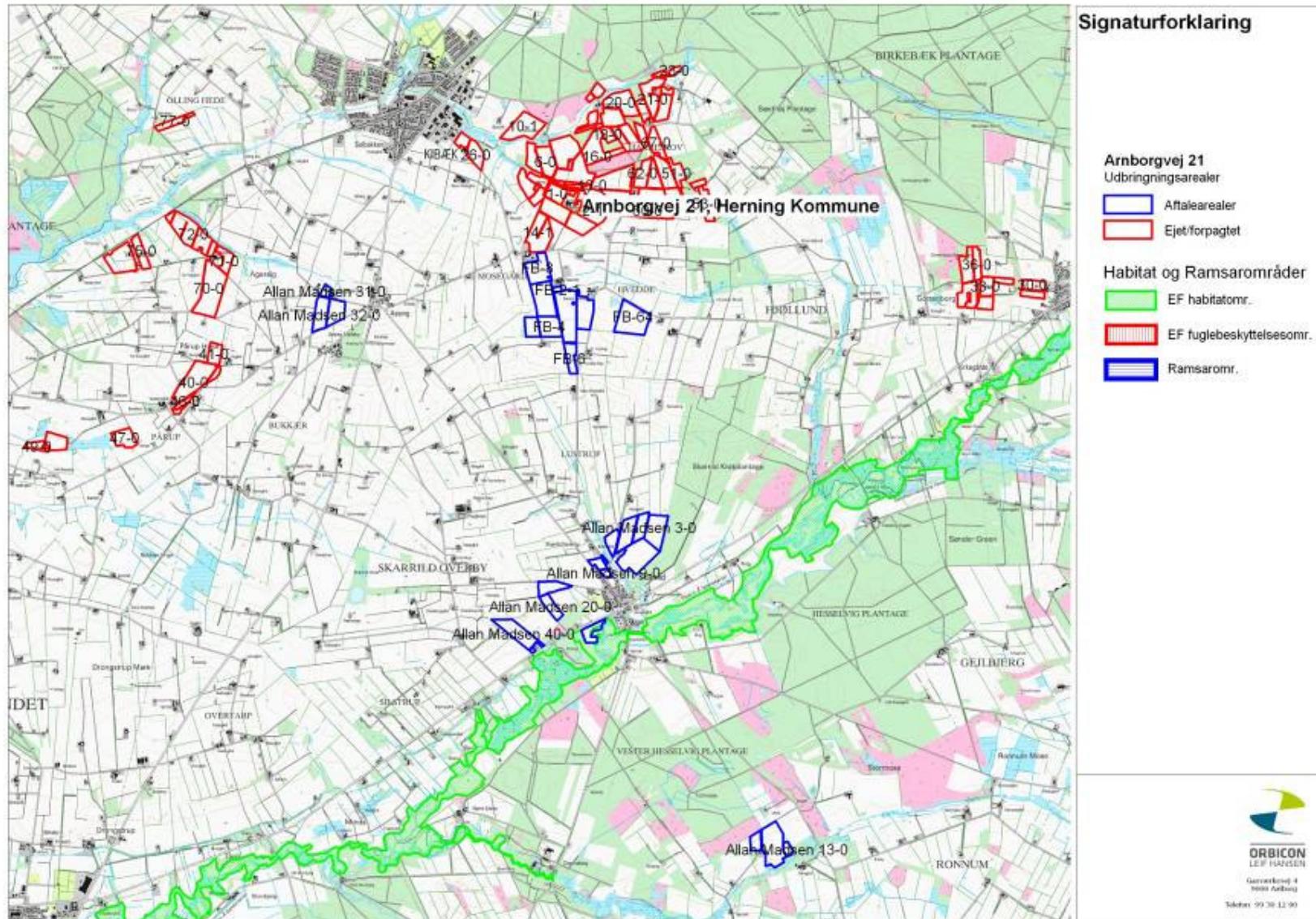
Bilag 16: § 3 beskyttet natur i forhold til arealer

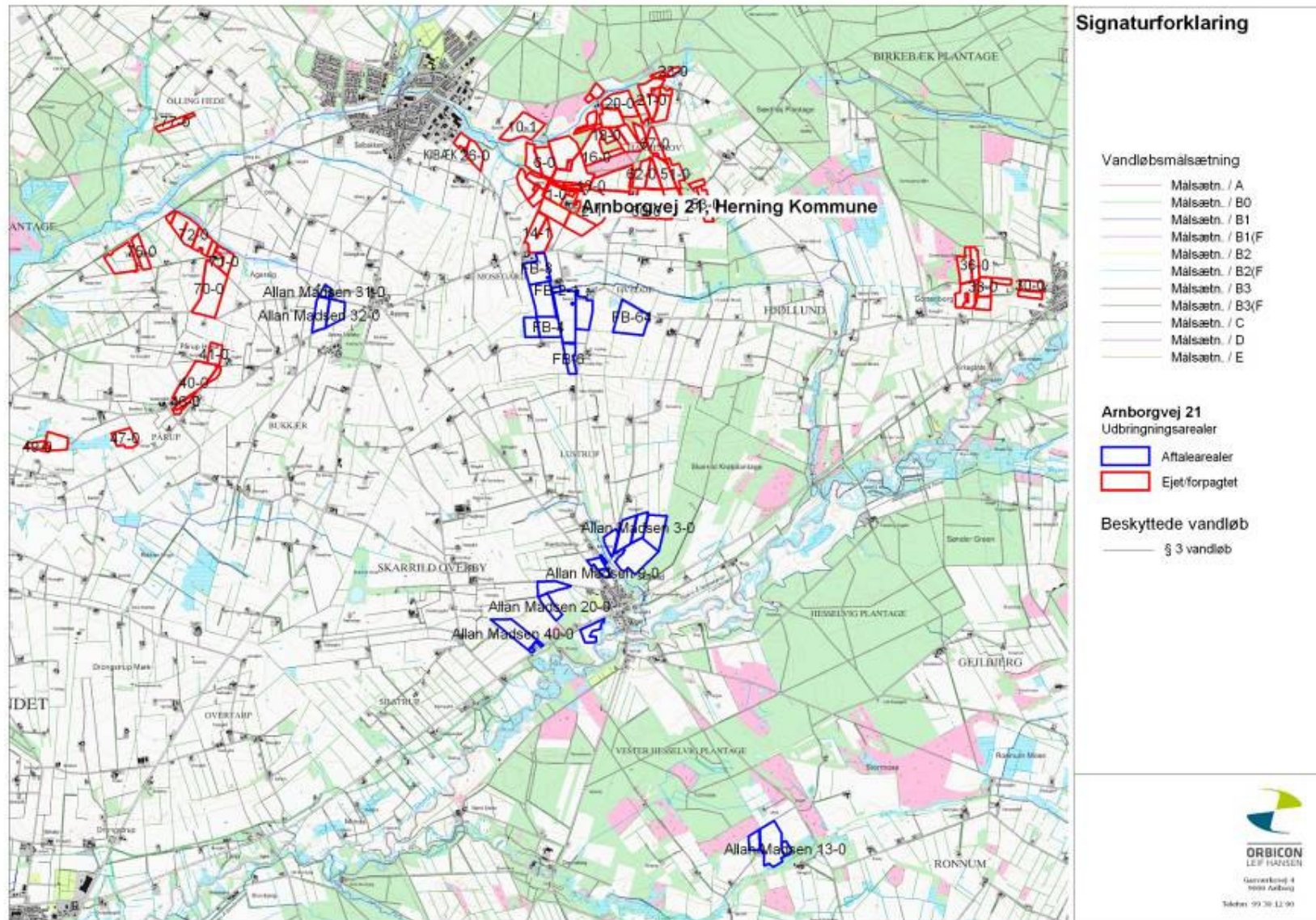
Bilag 17: § 7 beskyttet natur i forhold til arealer (Oversigt)

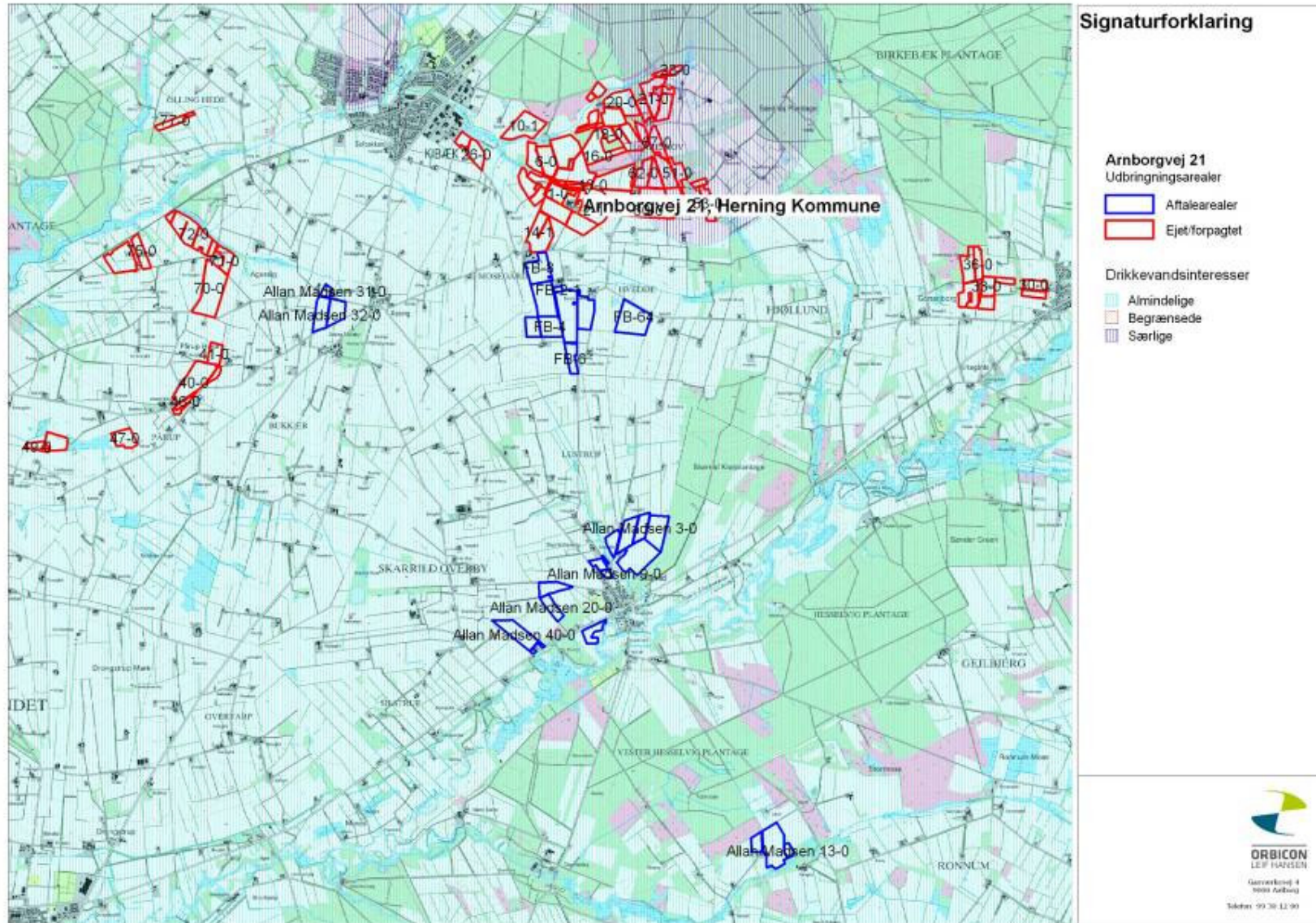
Bilag 18: Natura 2000 i forhold til arealer (Oversigt)

Bilag 19: Målsatte vandløb og § 3 beskyttede vandløb

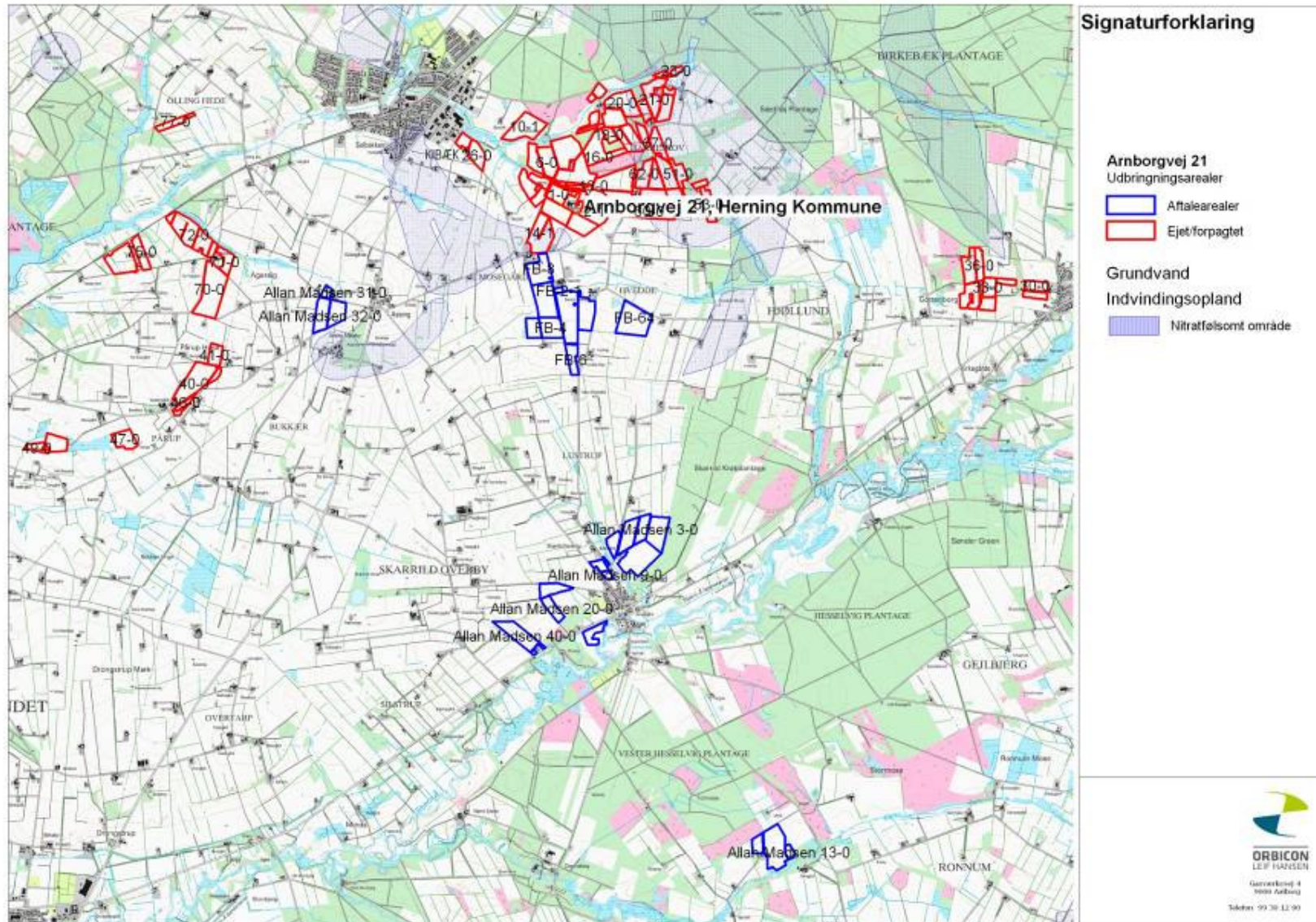

Bilag 20: Drikkevandsinteresser (Oversigt)

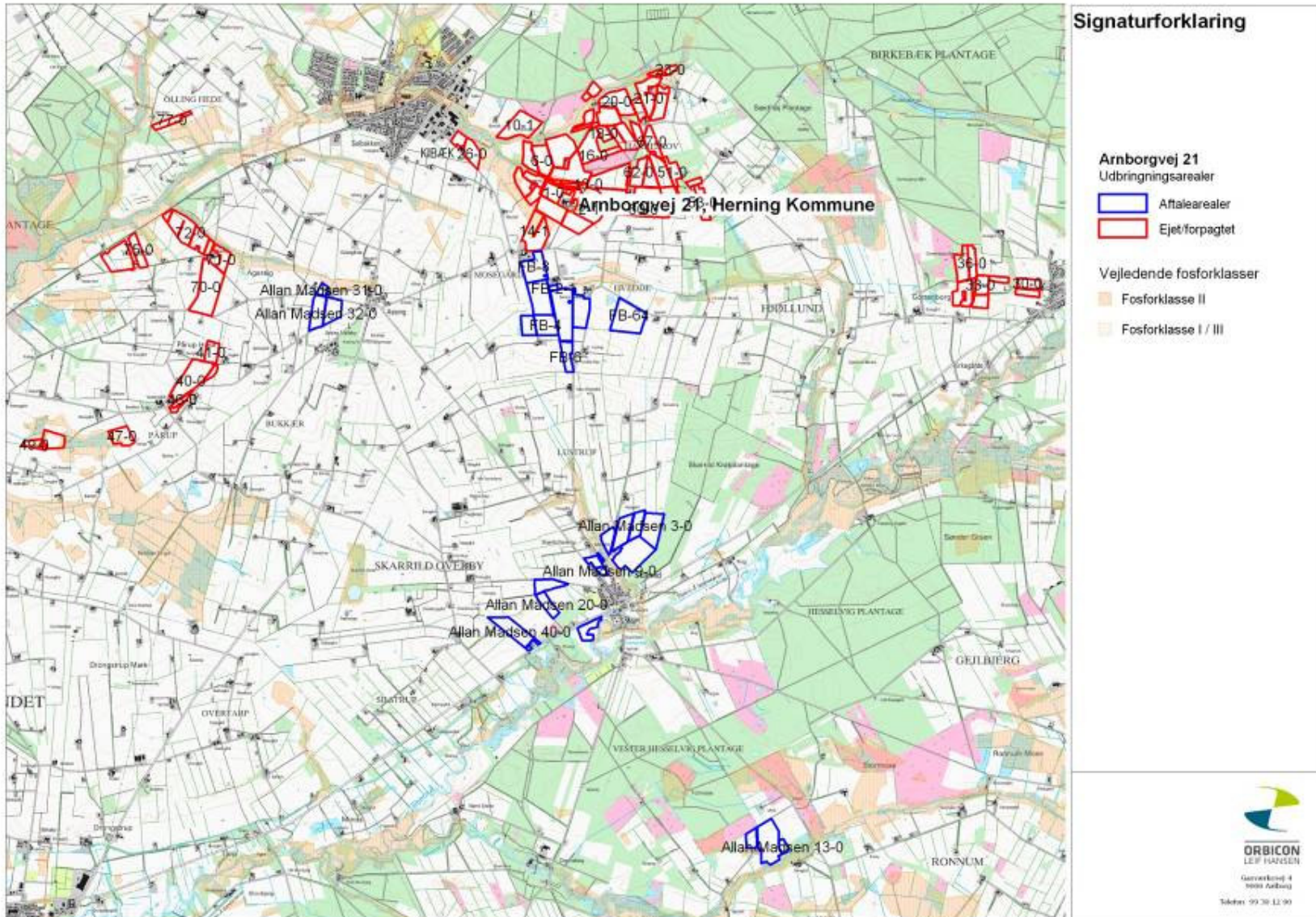

Bilag 21: Nitratfølsomme indvindingsområder (Oversigt)

Bilag 22: Vejledende fosforklasser (Oversigt)

Bilag 23: Lavbund (Oversigt)

